

บทบรรณาธิการ

หนังสือรวมคำบรรยายเล่มนี้เป็นเล่มที่ ๑ ของภาคสอง สมัยที่ ๖๙ ในนามของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ขอต้อนรับนักศึกษาทุกคน ไม่ว่าจะเป็นนักศึกษาเก่าหรือนักศึกษาใหม่ ที่มาอบรมศึกษากฎหมาย ณ สถาบันแห่งนี้ กระผมเลขาธิการสำนักอบรมฯ และบรรณาธิการหนังสือรวมคำบรรยาย มีเรื่องที่จะแจ้งให้นักศึกษาทุกคนทราบ ดังนี้

๑. **บทบรรณาธิการ** มีวัตถุประสงค์ที่จะประชาสัมพันธ์ แจ้งข่าว กฎ ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ รวมตลอดถึงกฎหมายที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม แนวคำพิพากษากฎีกาที่วินิจฉัยข้อกฎหมายต่าง ๆ เพิ่มเติมไปจากที่นักศึกษาฟังจากการบรรยายของอาจารย์ทุก ๆ ท่าน เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ให้ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ อันจะเป็นการพัฒนาความรู้กฎหมายในอีกทางหนึ่ง มิใช่เป็นการเก็งข้อสอบหรือคาดเดา ซึ่งไม่เหมาะสมอย่างยิ่งแก่การศึกษาในระดับเนติบัณฑิต นักศึกษาจึงควรอ่านหรือฟังคำบรรยายเป็นหลัก และฝึกหัดทำข้อสอบจากแนวข้อสอบเดิม

๒. **การแต่งกายของนักศึกษา** นักศึกษาทุกคนที่มาฟังการบรรยายที่สำนักอบรมฯ จะต้องแต่งกายให้สุภาพเรียบร้อย นักศึกษาชายควรผูกเนกไท นักศึกษาหญิงไม่สวมกระโปรงสั้นหรือรัดรูป เป็นการเคารพสถาบัน เคารพครูบาอาจารย์ อีกทั้งยังเป็นสง่า ราชินี แก่นักศึกษาเองด้วย ใครที่ได้พบเห็นก็จะยกย่องชมเชย

๓. **การฟังการบรรยาย** นักศึกษาจะต้องเคารพสิทธิของบุคคลอื่น ไม่จ้องโต๊ะที่นั่ง ไม่สนทนาหรือส่งเสียงอันเป็นการรบกวนสมาธิบุคคลอื่น ปิดเสียงเครื่องมือสื่อสารทุกชนิด และให้ความเคารพอาจารย์ผู้บรรยายเมื่อพบเห็นไม่ว่า ณ สถานที่ใด ๆ

๔. **ไม่ทุจริตในการสอบ** ในการสอบข้อเขียนความรู้ชั้นเนติบัณฑิตนั้น บางครั้งนักศึกษามีผู้เข้าสอบ กระทำการใด ๆ อันเป็นการทุจริตการสอบ เช่น นำวิทยุสื่อสาร หรืออุปกรณ์โทรคมนาคม ตำรากฎหมาย เอกสารเข้าไปในห้องสอบ ซึ่งกรรมการผู้คุมสอบตรวจพบ นอกจากจะต้องถูกปรับตกแล้ว คณะอำนวยการอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภายังอาจพิจารณาลงโทษห้ามสอบครั้งใดครั้งหนึ่งหรือหลายครั้ง หรือสั่งให้ลบชื่อจากทะเบียน ตามระเบียบสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ว่าด้วยการสอบข้อเขียนความรู้ชั้นเนติบัณฑิต พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๙ และข้อ ๑๕ ซึ่งจะเป็นที่เสื่อมเสียแก่ตัวนักศึกษาเองอีกด้วย นักศึกษาเนติบัณฑิตทุกคนพึงทราบว่าความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณสมบัติของผู้ที่เป็นเนติบัณฑิต อย่างกระทำการใดอันเป็นการทุจริตเป็นอันขาดจะเป็นการทำลายอนาคตของตนเอง

๕. **การเปลี่ยนแปลงวิธีการตรวจข้อสอบ** เพื่อให้การตรวจให้คะแนนเป็นไปด้วยความรอบคอบและเป็นแนวทางเดียวกับการตรวจให้คะแนนการสอบบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการหรือข้าราชการอัยการ ตามระเบียบสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ว่าด้วยการตรวจให้คะแนนการสอบข้อเขียนความรู้ชั้นเนติบัณฑิต พ.ศ. ๒๕๕๙ จึงออกระเบียบไว้ดังนี้

การตรวจให้คะแนนคำตอบแต่ละข้อ ให้กรรมการผู้ตรวจซึ่งประกอบด้วย กรรมการผู้ตรวจให้คะแนนอย่างน้อยสองคน ตรวจและให้คะแนนคำตอบตามหลักเกณฑ์การตรวจและให้คะแนนที่กำหนด

ท้ายระเบียบนี้ และให้ผู้สอบได้คะแนนตามค่าเฉลี่ยที่คำนวณจากคะแนนที่กรรมการผู้ตรวจแต่ละคนกำหนด

ในกรณีที่กรรมการผู้ตรวจให้คะแนนในข้อนั้น ๆ ต่างกันตั้งแต่สี่คะแนนขึ้นไป ให้เลขาธิการสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา แต่งตั้งกรรมการอีก ๑ คน เพื่อเป็นผู้ตรวจและให้ถือการให้คะแนนใหม่เป็นที่สุด

๖. การเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดลำดับผู้สอบได้เป็นเนติบัณฑิต ตามระเบียบสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ว่าด้วยการเป็นนักศึกษา การสอน การสอบไล่ วินัยและมรรยาท พ.ศ. ๒๕๐๗ ข้อ ๑๐ วรรคท้าย การประกาศผลสอบความรู้ชั้นเนติบัณฑิตให้เรียงลำดับตามคะแนนรวมทั้งภาคหนึ่งและภาคสองของสมัยการศึกษาเดียวกัน ลำดับต่อมาหลังจากนั้นให้เรียงตามคะแนนรวมทั้งสองภาค

๗. สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ได้ทำการสอบข้อเขียนความรู้ชั้นเนติบัณฑิตภาคหนึ่ง สมัยที่ ๖๙ ปีการศึกษา ๒๕๕๙ และได้ประกาศผลการสอบ ปรากฏดังนี้

๑. กลุ่มกฎหมายอาญา มีผู้เข้าสอบจำนวน ๑๐,๑๔๒ คน มีผู้สอบได้จำนวน ๑,๖๘๙ คน (คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๖๕)

ผู้ที่ได้คะแนนสูงสุด ชื่อ นายกฤษฎา จันทร์มาจรัส สำเร็จการศึกษานิติศาสตร์จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สอบได้ ๘๔ คะแนน

๒. กลุ่มกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ สมัยครบสอบจำนวนมีผู้เข้าสอบจำนวน ๘,๗๐๓ คน มีผู้สอบได้จำนวน ๙๙๙ คน (คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๔๗)

ผู้ที่ได้คะแนนสูงสุด ชื่อ นายกฤษฎา จันทร์มาจรัส สำเร็จการศึกษานิติศาสตร์จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สอบได้ ๗๗.๕ คะแนน

คำถาม จำเลยขาดนัดพิจารณาและศาลมีคำพิพากษาให้แพ้คดี ไม่มีคู่ความฝ่ายใดอุทธรณ์ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะต้องดำเนินการบังคับคดีให้แล้วเสร็จภายในสิบปี นับแต่คดีถึงที่สุด หรือนับตั้งแต่มีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๗๓๐/๒๕๕๙ คดีนี้เป็นคดีที่อาจขอให้พิจารณาคดีใหม่ได้เนื่องจากจำเลยขาดนัดพิจารณาและศาลมีคำพิพากษาให้แพ้คดีในประเด็นที่พิพาทตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๐๗ (เดิม) (ปัจจุบันคงเป็นมาตรา ๒๐๗) ประกอบมาตรา ๑๔๗ วรรคสอง ข้อเท็จจริงได้ความว่า ศาลชั้นต้นส่งคำบังคับแก่จำเลยโดยวิธีปิดคำบังคับเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๗ ซึ่งเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะต้องดำเนินการบังคับคดีให้แล้วเสร็จภายในสิบปีนับแต่วันมีคำพิพากษาโดยอาศัยและตามคำบังคับที่ออกตามคำพิพากษานั้น มิใช่จะต้องเริ่มนับแต่คดีถึงที่สุด ทั้งนี้ตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาโดยมติที่ประชุมใหญ่ที่ ๑๐๗๓๑/๒๕๕๘ ระหว่างธนาคารนครินทร์ จำกัด (มหาชน) โจทก์ นายชัยณรงค์ บุญสร้างกับพวก จำเลย คดีนี้ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาโดยจำเลยขาดนัดเมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๖ ปรากฏว่าโจทก์ยื่นคำขอยึดทรัพย์ของจำเลยเพิ่มเติมต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีเมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๗ จึงล่วงพ้นระยะเวลาสิบปีนับแต่วันมีคำพิพากษาศาลชั้นต้น

ซึ่งไม่อาจร้องขอให้บังคับคดีจำเลยได้แล้ว จึงหาเหตุให้ศาลชั้นต้นต้องมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์ของจำเลยเพิ่มเติมคือที่ดินสองแปลงไม่

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๑๓๙/๒๕๕๔ ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๙ แต่โจทก์ยื่นคำร้องขอขยายระยะเวลาอุทธรณ์สองครั้ง ครั้งที่สองศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้ขยายระยะเวลาอุทธรณ์ถึงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ครบกำหนด โจทก์และจำเลยที่ ๑ ไม่ยื่นอุทธรณ์คดีระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ ๑ จึงเป็นที่สุดในวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นวันที่ระยะเวลาที่โจทก์มีสิทธิอุทธรณ์ได้สิ้นสุดลงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๗ วรรคสอง โจทก์ซึ่งเป็นเจ้านี้ตามคำพิพากษาชอบที่จะร้องขอให้บังคับคดีตามคำพิพากษาได้ภายใน ๑๐ ปี นับแต่วันมีคำพิพากษาหรือคำสั่งตามมาตรา ๒๗๑ โจทก์จึงมีสิทธิบังคับคดีแก่จำเลยที่ ๑ ภายในวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๔ ซึ่งขณะที่โจทก์ยื่นคำร้องขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๖ และยื่นคำร้องเป็นคดีนี้ เมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๖ นั้น ยังเหลือระยะเวลาในการบังคับคดีอีก ๓ ปีเศษ เพียงพอต่อการที่จะขายทอดตลาดทรัพย์จำนองให้เสร็จสิ้นได้แล้ว มิใช่เป็นกรณีระยะเวลาในการบังคับคดีใกล้จะสิ้นสุดลงตามที่โจทก์อ้างในคำร้องแต่อย่างใด เช่นนี้ โจทก์จึงต้องดำเนินการบังคับคดีให้เป็นไปตามลำดับในคำพิพากษา กล่าวคือต้องบังคับทรัพย์จำนองออกขายทอดตลาดก่อน เมื่อได้เงินไม่พอชำระหนี้จึงจะบังคับเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของจำเลยที่ ๑ ต่อไปได้ กรณีจึงไม่มีเหตุที่จะอนุญาตให้โจทก์ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยที่ ๑ ไว้เพื่อบริการขายทอดตลาดทรัพย์จำนอง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๑๒๖/๒๕๕๔ ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาโดยจำเลยขาดนัด เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๔๗ ไม่มีคู่ความฝ่ายใดอุทธรณ์ วันครบกำหนด ๑๐ ปี ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๑ ที่เจ้านี้ตามคำพิพากษาจะต้องปฏิบัติให้ครบถ้วนในการขอบังคับคดีแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา คือวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๗

คำถาม การอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่ไม่อนุญาตให้พิจารณาคดีใหม่ผู้อุทธรณ์ต้องนำเงินค่าธรรมเนียมซึ่งจะต้องใช้แก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นมาวางศาลพร้อมกับอุทธรณ์ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๒๙ หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๐๙๐/๒๕๕๔ จำเลยอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่ไม่อนุญาตให้พิจารณาคดีใหม่ต่อศาลอุทธรณ์ ซึ่งหากศาลอุทธรณ์เห็นว่าจำเลยมิได้จงใจขาดนัดยื่นคำให้การและมีคำสั่งอนุญาตให้พิจารณาคดีใหม่ตามอุทธรณ์ของจำเลย ก็จะทำให้คำพิพากษาศาลชั้นต้นที่บังคับให้จำเลยและบริวารขนย้ายทรัพย์สินออกไปจากบ้านและที่ดินกับให้จำเลยชำระค่าเช่าที่ดินและค่าเสียหายให้แก่โจทก์เป็นอนต้องถูกเพิกถอนไปทันที ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๙๙ เบญจ วรรคสาม อุทธรณ์คำสั่งของจำเลยจึงเท่ากับเป็นการอุทธรณ์ให้ยกคำพิพากษาศาลชั้นต้นอยู่ในตัวด้วย ดังนั้น จำเลยซึ่งเป็นผู้อุทธรณ์จึงมีหน้าที่ต้องนำเงินค่าธรรมเนียมซึ่งจะต้องใช้แก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นมาวางศาลพร้อมกับอุทธรณ์ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา ๒๒๙ เมื่อจำเลยไม่นำเงินค่าธรรมเนียมซึ่งจะต้องใช้แก่โจทก์ตามคำพิพากษามาวางศาลพร้อมกับอุทธรณ์ อุทธรณ์ของ

จำเลยจึงเป็นอุทธรณ์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายทั้งไม่ใช้หน้าที่ของเจ้าหน้าที่ศาลที่จะเรียกให้จำเลยนำเงินค่าธรรมเนียมซึ่งจะต้องใช้แก่โจทก์ตามคำพิพากษามาวางศาลพร้อมกับอุทธรณ์ เมื่อจำเลยไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติดังกล่าว อุทธรณ์คำสั่งของจำเลยจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คำถาม ศาลในคดีส่วนอาญาพิพากษายกฟ้องเพราะจำเลยไม่มีเจตนาบุกรุก โดยมีได้วินิจฉัยว่าที่ดินพิพาทเป็นของโจทก์คดีนี้ (ซึ่งเป็นจำเลยในคดีอาญา) หรือที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ข้อเท็จจริงในคำพิพากษาศาลอาญามีผลผูกพันในคดีแพ่งให้ฟังว่าที่ดินพิพาทเป็นของโจทก์หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๗๓๑/๒๕๕๔ การนำข้อเท็จจริงจากคำพิพากษาศาลอาญารับฟังในคดีส่วนแพ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๖ นั้น จะต้องประกอบด้วยกฎเกณฑ์ ๓ ประการ กล่าวคือ คำพิพากษาศาลอาญาต้องถึงที่สุด ข้อเท็จจริงนั้นเป็นประเด็นโดยตรงในคดีอาญาและได้วินิจฉัยโดยชัดแจ้ง และผู้ที่ถูกข้อเท็จจริงในคดีอาญาผูกพันต้องเป็นคู่ความในคดีอาญา

ศาลชั้นต้นในคดีอาญาได้มีคำพิพากษาถึงที่สุด โดยวินิจฉัยว่า การเข้าไปยึดถือครอบครองที่ดินของรัฐอันผู้กระทำจะมีความผิดตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๙, ๑๐๘ ทวิ นั้น ก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นมิได้มีสิทธิครอบครองหรือมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ แต่คดีนี้ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าจำเลยเป็นผู้ครอบครองที่ดินพิพาทอยู่ก่อนแล้วเกิดข้อพิพาทกันขึ้นระหว่างจำเลยกับหน่วยงานของรัฐในภายหลังว่า สิทธิครอบครองของจำเลยในส่วนที่ดินพิพาทนี้ยังอยู่แก่จำเลย หรือว่าตกเป็นของแผ่นดินไปเสียแล้ว ทั้งเกี่ยวกับสิทธิการครอบครองที่ดินดังกล่าวก็ยังไม่มีการดำเนินคดีแพ่งพิสูจน์สิทธิในที่ดินพิพาทกันให้เสร็จเด็ดขาดว่าที่ดินพิพาทเป็นสาธารณประโยชน์ การที่จำเลยล้อมรั้วและยังคงครอบครองอยู่ในที่ดินพิพาทตลอดมาในระหว่างที่เกิดโต้แย้งสิทธิกันอยู่เช่นนี้ การกระทำของจำเลยจึงไม่มีเจตนาบุกรุก ไม่เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๙, ๑๐๘ ทวิ จะเห็นได้ว่า ในคดีอาญานั้นยังไม่ได้วินิจฉัยว่าที่ดินพิพาทเป็นของโจทก์คดีนี้หรือที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน เมื่อศาลชั้นต้นในคดีอาญายังไม่ได้วินิจฉัยไว้โดยชัดแจ้งดังกล่าว ก็ไม่อาจนำข้อเท็จจริงจากคำพิพากษาศาลอาญามาผูกพันคดีนี้ได้

www.lawsiam.com

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๐๖/๒๕๕๔ คดีนี้มีประเด็นข้อพิพาทว่า โจทก์ทั้งสามเป็นเจ้าของที่ดินพิพาทหรือไม่ การที่ศาลชั้นต้นพิจารณาในคดีส่วนอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองในข้อหาร่วมกันบุกรุกที่ดินพิพาทแล้วมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าจำเลยทั้งสองไม่มีความผิดฐานบุกรุกเพราะขาดเจตนา แต่ยังไม่ได้อธิบายว่าที่ดินพิพาทเป็นของใคร ข้อเท็จจริงในคำพิพากษาศาลอาญาจึงไม่มีผลผูกพันถึงคดีนี้ และคำพิพากษาศาลชั้นต้นต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอันว่าด้วยความรับผิดชอบของบุคคลในทางแพ่งโดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าจำเลยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดหรือไม่ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๗

นายประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์
บรรณาธิการ

บทบรรณาธิการ

คำถาม เจ้านี้ตามคำพิพากษาที่จะมีสิทธิขอเฉลี่ยทรัพย์สินจะต้องเป็นเจ้านี้ตามคำพิพากษาเมื่อคดีถึงที่สุดหรือศาลต้องออกหมายบังคับคดีก่อนหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๔๔๔/๒๕๕๔ ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาตามยอมให้จำเลยชำระหนี้แก่โจทก์ตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ต่อมาจำเลยไม่ชำระหนี้ตามคำพิพากษา โจทก์จึงนำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๔๕๔ พร้อมสิ่งปลูกสร้างของจำเลยเพื่อบังคับชำระหนี้ตามคำพิพากษา ก่อนมีการขายทอดตลาดทรัพย์สินดังกล่าว ผู้ร้องซึ่งเป็นเจ้านี้ตามคำพิพากษาของศาลแพ่ง ยื่นคำร้องขอเฉลี่ยเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินของจำเลยในคดีนี้ แต่จำเลยยื่นคำคัดค้านว่า คดีของศาลแพ่งดังกล่าวยังไม่ถึงที่สุดเพราะจำเลยยังอุทธรณ์คำพิพากษาอยู่ และมีโอกาสชนะคดีระหว่างที่คดีนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้น ในคดีดังกล่าวศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษายืน คดีมีปัญหาคือต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยว่า ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องขอเฉลี่ยทรัพย์สินในคดีนี้ได้หรือไม่ โดยจำเลยฎีกาว่า แม้ผู้ร้องจะเป็นเจ้านี้ตามคำพิพากษา แต่คำพิพากษานั้นยังไม่ถึงที่สุด ภายหลังศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษา จำเลยยังคงยื่นฎีกาและยื่นคำร้องขอทุเลาการบังคับต่อศาลฎีกา ซึ่งจำเลยมีโอกาสชนะคดี ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอเฉลี่ยทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๙๐ นั้น

เห็นว่า บทกฎหมายดังกล่าวได้บัญญัติถึงการมีสิทธิของเจ้านี้ที่จะยื่นคำขอเฉลี่ยทรัพย์สินได้ไว้แต่เพียงว่าจะต้องเป็นเจ้านี้ตามคำพิพากษา และให้ยื่นคำขอก่อนสิ้นระยะเวลาสิบสี่วัน นับแต่วันขายทอดตลาดหรือจำหน่ายทรัพย์สิน ไม่ได้กำหนดว่าจะต้องเป็นเจ้านี้ตามคำพิพากษาเมื่อคดีถึงที่สุด หรือศาลต้องออกหมายบังคับคดีก่อนไม่งั้นนั้น จึงไม่จำเป็นต้องรอให้คดีถึงที่สุดก่อน เจ้านี้ก็มีสิทธิเพื่อที่จะยังให้ได้รับความรับรอง ค้ำครองและบังคับตามสิทธิของตนที่มีอยู่ตามบทบัญญัติของมาตรานี้ได้ ทั้งกรณีไม่จำเป็นต้องออกหมายบังคับคดีก่อน

คำถาม คดีก่อนศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยโอนที่ดินคืนโจทก์โดยปลอดภาระผูกพัน หากจำเลยไม่ปฏิบัติให้ถือเอาคำพิพากษาของศาลแทนการแสดงเจตนา

คดีถึงที่สุด จำเลยไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษา โจทก์จึงนำคำพิพากษาดังกล่าวไปแสดงเจตนาแทนจำเลยจดทะเบียนโอนที่ดินดังกล่าวคืนแก่โจทก์ โดยโจทก์ชำระค่าธรรมเนียมค่าภาษีและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในการโอน ดังนี้ หากโจทก์มาฟ้องเรียกเงินดังกล่าวจะเป็นฟ้องซ้ำหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๓๒๒/๒๕๕๔ คดีก่อนและคดีนี้เป็นคู่ความรายเดียวกัน แม้คดีก่อนและคดีนี้จะมีคำขอแตกต่างกันดังกล่าวข้างต้น แต่ทั้งสองคดีมีประเด็นพิพาทสืบเนื่องจากประเด็นมูลฐานอย่างเดียวกันคือ จำเลยต้องรับผิดชอบคืนที่ดินแก่โจทก์หรือไม่ นอกจากนี้แม้โจทก์มีสิทธิเรียกให้จำเลยชำระค่าธรรมเนียม ค่าภาษีและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในการโอนที่ดินพิพาทดังกล่าว โจทก์ก็สามารถมีคำขอให้จำเลยชำระค่าธรรมเนียม ค่าภาษีและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในการโอนที่ดินพิพาทคืนโจทก์ได้ในคดีก่อน เพราะโจทก์รู้อยู่แล้วว่าโจทก์อาจต้องนำคำพิพากษาของศาลไปแสดงเจตนาแทนจำเลยในการโอนที่ดินดังกล่าวคืนโจทก์ โจทก์สามารถทราบยอดเงินที่ต้องชำระค่าธรรมเนียม ค่าภาษีและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในการโอนที่ดินพิพาทคืนโจทก์ โดยสอบถามจากเจ้าพนักงานที่ดินก่อนตามที่พยานโจทก์ในคดีก่อนเบิกความไว้ แต่โจทก์กลับไม่ดำเนินการดังกล่าวในคดีก่อนทั้งที่สามารถทำได้จึงถือว่าในคดีก่อนโจทก์ไม่ติดใจกับคำขอดังกล่าว ถือได้ว่าคดีนี้เป็นฟ้องซ้ำกับคดีก่อนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๘ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องคดีนี้อีก ตามนัยคำพิพากษาฎีกาที่ ๓๕๖๔/๒๕๔๒

คำถาม การยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนหมายจับ ศาลชั้นต้นต้องทำการไต่สวนก่อนหรือไม่ และเมื่อศาลชั้นต้นมีคำสั่งแล้วจะอุทธรณ์ฎีกาได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๘๕๓/๒๕๕๔ การที่ศาลชั้นต้นจำเป็นต้องไต่สวนคำร้องขอเพิกถอนหมายจับของผู้ร้องก่อนหรือไม่ เป็นดุลพินิจในการดำเนินกระบวนการพิจารณาตามอำนาจหน้าที่ของศาลชั้นต้นเพื่อให้การพิจารณาคดีเสร็จไปโดยรวดเร็วและชอบด้วยกฎหมาย เมื่อศาลชั้นต้นเห็นว่าข้อเท็จจริงตามคำร้องของผู้ร้องสามารถวินิจฉัยได้แล้ว ศาลชั้นต้นก็มีอำนาจที่จะมีคำสั่งได้ทันทีโดยไม่ต้องไต่สวนก่อนโดยอาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๑ (๔) ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕

เมื่อมีการกล่าวหาว่าบุคคลใดกระทำความผิดทางอาญา บุคคลนั้นย่อมตกอยู่ในฐานะเป็นผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๒) พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจย่อมยื่นคำร้องขอให้ศาลชั้นต้นออกหมายจับผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๖๖ เพื่อให้ได้ตัวมาสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๔ ซึ่งตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๒๔ (๑) กำหนดให้ผู้พิพากษาคนหนึ่งมีอำนาจออกหมายจับได้ ประกอบกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕๙ วรรคสี่ ตอนท้าย กำหนดให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงหมายจับได้หากความปรากฏต่อศาลในภายหลังว่าได้มีการออกหมายจับไปโดยฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และมาตรา ๖๔ กำหนดให้หมายจับคงใช้ได้อยู่จนกว่าจะจับได้ เว้นแต่ความผิดอาญาตามหมายนั้นขาดอายุความหรือศาลซึ่งออกหมายนั้นได้ถอนหมายคืน ดังนี้ อำนาจในการออกหมายจับผู้ต้องหาจึงเป็นอำนาจเฉพาะตัวของผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ดังนั้น เมื่อคดีนี้ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลชั้นต้นเพิกถอนหมายจับ และศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกคำร้อง ผู้ร้องจะอุทธรณ์หรือฎีกาอีกไม่ได้

คำถาม คดีความผิดเกี่ยวกับเพศ การถามปากคำผู้เสียหาย ซึ่งเป็นหญิงในชั้นสอบสวนต้องให้พนักงานสอบสวนซึ่งเป็นหญิงเป็นผู้สอบสวนเว้นแต่ผู้เสียหายนั้นยินยอมหรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่น และให้บันทึกความยินยอมหรือเหตุจำเป็นนั้นไว้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๓๓ วรรคสี่ หากพนักงานสอบสวนเป็นชายและไม่ได้มีบันทึกความยินยอมหรือเหตุจำเป็นไว้ จะเป็นการสอบสวนที่ไม่ชอบและพนักงานอัยการไม่มีอำนาจฟ้องหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๔๑๙/๒๕๕๙ การที่พนักงานสอบสวนคดีนี้ไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามบทบัญญัติดังกล่าว แม้จะเป็นการไม่ชอบแต่ก็หาจะมีผลทำให้การสอบสวนเสียไปทั้งหมดและถือเท่ากับไม่มีการสอบสวนในความผิดนั้นมาก่อนอันจะทำให้พนักงานอัยการไม่มีอำนาจฟ้อง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๐ ไม่

คำถาม การโต้แย้งข้อความในหนังสือรับรองการจดทะเบียน บัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น คู่ความฝ่ายใดมีภาระการพิสูจน์

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๘๐๘/๒๕๕๙ สำนบบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นเป็นเอกสารที่กรรมการของบริษัทจำเลยลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องตรงกับสมุดทะเบียนผู้ถือหุ้นซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๑๔๑ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นพยานหลักฐานอันถูกต้อง และมาตรา ๑๐๒๔ บัญญัติให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบรรดาสมุดบัญชีเอกสารของบริษัท ย่อมเป็นพยานหลักฐานอันถูกต้องตามข้อความที่ได้บันทึกไว้ในนั้นทุกประการ เมื่อสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นของจำเลยระบุว่าผู้ร้องได้ชำระค่าหุ้นแล้วเพียงร้อยละ ๕๐ แต่ผู้ร้องอ้างว่าชำระค่าหุ้นครบถ้วนแล้ว ผู้ร้องมีหน้าที่นำสืบหักล้างข้อสันนิษฐานดังกล่าว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๘๓๓/๒๕๕๙ หนังสือรับรองการจดทะเบียนเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัดของจำเลยที่ ๑ เป็นเอกสารมหาชนซึ่งเจ้าพนักงานจัดทำขึ้นและต้องด้วยข้อสันนิษฐานว่าเป็นของแท้จริงและถูกต้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๒๗ ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๑๗ จำเลยที่ ๔ อ้างว่าไม่ได้เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการและหุ้นส่วนไม่จำกัดความรับผิดของห้าง จำเลยที่ ๑ มีภาระการพิสูจน์

นายประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์
บรรณาธิการ

บทบรรณาธิการ

คำถาม ผู้ร่วมกระทำความผิดถูกแยกฟ้องเป็นหลายคดี แต่ศาลรวมการพิจารณาพิพากษาเข้าด้วยกัน หรือถูกฟ้องเป็นคดีเดียวกัน แต่ต่อมา มีการแยกฟ้องเป็นคดีใหม่ หากจำเลยในสำนวนคดีหนึ่งอุทธรณ์หรือฎีกา ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาจะยกเหตุในส่วนลักษณะคดีพิพากษาไปถึงจำเลยในอีกสำนวนหนึ่งตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๓ ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

ก. กรณีที่ถูกแยกฟ้องเป็นหลายคดี

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๒๗๔/๒๕๔๘ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นกรณีที่ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาในคดีนี้จะพิพากษาลดโทษหรือรอกการลงโทษจำเลยคนหนึ่งซึ่งอุทธรณ์หรือฎีกาแต่เพียงผู้เดียวใช้อำนาจพิพากษาไปถึงจำเลยอื่นที่มีได้อุทธรณ์หรือฎีกาให้ได้รับโทษเช่นเดียวกับจำเลยผู้อุทธรณ์หรือฎีกา แต่การที่ผู้ร่วมกระทำความผิดถูกแยกฟ้องเป็นหลายคดี ซึ่งศาลจะลงโทษจำเลยคนใดที่ร่วมกระทำความผิดเพียงใด เป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับจำเลยแต่ละคนเป็นการเฉพาะตัวเป็นรายๆ ไปเฉพาะคดีนั้น พยานหลักฐานที่จะใช้วินิจฉัยความผิดประกอบดุลพินิจในการลงโทษของ ข. แตกต่างไปจากจำเลยทั้งสาม จึงไม่เป็นเหตุลักษณะคดี

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๐๐๓-๓๐๐๔/๒๕๔๓ บทบัญญัติแห่ง ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นกรณีที่ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาในคดีนี้จะพิพากษายกฟ้องจำเลยคนหนึ่งซึ่งอุทธรณ์หรือฎีกาเพียงผู้เดียวใช้อำนาจพิพากษาไปถึงจำเลยอื่นที่ไม่ได้อุทธรณ์หรือฎีกามีให้ต้องถูกรับโทษเช่นเดียวกับจำเลยผู้อุทธรณ์หรือฎีกา แต่การที่ผู้ร่วมกระทำความผิดถูกแยกฟ้องเป็นหลายคดี การที่พยานหลักฐานโจทก์เพียงพอจะรับฟังลงโทษจำเลยคนใดที่ร่วมกระทำความผิดได้หรือไม่ เป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับจำเลยแต่ละคนเป็นการเฉพาะตัวเป็นรายๆ ไปเฉพาะคดีนั้นๆ ซึ่งพยานหลักฐานของโจทก์ อาจพาดพิงถึงจำเลยแต่ละคดีมากน้อยต่างกันก็ได้ คดีที่พยานโจทก์มีน้ำหนักเพียงพอก็ลงโทษไปคดีที่พยานโจทก์มีน้ำหนักเบาบางก็ต้องยกฟ้องตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏจากทางนำสืบเป็นรายคดี

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๐๔๐/๒๕๑๒ โจทก์ฟ้องจำเลยกับ ต. ว่า ร่วมกันกระทำความผิด ต. รับสารภาพ ศาลชั้นต้นสั่งให้โจทก์แยกฟ้องจำเลยที่ปฏิเสธเป็นคดีใหม่ และพิพากษาลงโทษ ต. ไปในคดีเดิม ในคดีใหม่นี้ ต. มิได้เป็นจำเลย ศาลอุทธรณ์จึงไม่มีอำนาจยกเหตุซึ่งอยู่ในส่วนลักษณะคดีมาพิพากษาลดโทษไปถึง ต. ด้วย

ข. กรณีที่ศาลรวมพิจารณาพิพากษาเข้าด้วยกัน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๒๙/๒๕๒๕ คดีที่มีจำเลยหลายคนซึ่งศาลรวมพิจารณาพิพากษาเข้าด้วยกันแม้จำเลยนำสำนวนคดีหนึ่งฎีกา แต่จำเลยอีกหนึ่งสำนวนคดีหนึ่งไม่ได้ฎีกาขึ้นมาก็ตาม เมื่อศาลฎีกาเห็นว่าพยานหลักฐานโจทก์รับฟังไม่ได้ว่าจำเลยทั้งสองสำนวนคดีกระทำความผิดฐานฆ่าผู้อื่นถือว่าเป็นเหตุในลักษณะคดีศาลฎีกามีอำนาจพิพากษาลดโทษไปถึงจำเลยสำนวนคดีที่ไม่ได้ฎีกาได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๓ ประกอบด้วยมาตรา ๒๒๕

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๕๗/๒๕๒๙ โจทก์แยกฟ้องจำเลย ว. และ ท. มาเป็นสามสำนวน ข้อหาร่วมกันพยายามปล้นทรัพย์ ศาลชั้นต้นรวมพิจารณาและพิพากษายกฟ้องโจทก์ทั้งสามสำนวน โจทก์ทั้งสามสำนวนอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นให้ลงโทษจำเลยและ ว. ตามฟ้อง ส่วน ท. คดียังเป็นที่สงสัยให้ยกฟ้องยืนตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น จำเลยผู้เดียวฎีกา ดังนี้เมื่อศาลฎีกาเห็นว่าพยานหลักฐานโจทก์ไม่พอฟังว่าจำเลยพยายามปล้นทรัพย์ผู้เสียหาย ย่อมมีอำนาจพิพากษาลดโทษไปถึง ว. ซึ่งมีได้ฎีกาได้ เพราะเป็นเหตุอยู่ในส่วนลักษณะคดี ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา มาตรา ๒๑๓ ประกอบมาตรา ๒๒๕

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๑๙๘/๒๕๕๘ คดีนี้เดิมศาลชั้นต้นพิจารณาและพิพากษารวมกันกับคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ๕๗๖๖/๒๕๕๓ ของศาลชั้นต้น โดยให้เรียกโจทก์ทั้งสองสำนวนว่าโจทก์ เรียกจำเลยในสำนวนนี้ว่า จำเลยที่ ๑ และเรียก ส. จำเลยในสำนวนดังกล่าวว่า จำเลยที่ ๒ แต่คดีสำหรับจำเลยที่ ๒ ยุติไปแล้วตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๗ คงขึ้นสู่ศาลฎีกาเฉพาะคดีนี้

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า โจทก์ไม่บรรยายมาในคำฟ้องว่ามีการทำร้ายร่างกายผู้เสียหายและผู้เสียหายได้รับอันตรายจากการทำร้ายร่างกายหรือไม่อย่างไร คงบรรยายฟ้องว่าผู้เสียหายถูกคนร้ายใช้อาวุธปืนยิง กระสุนปืนถูกผู้เสียหายทำให้ได้รับอันตรายสาหัส แม้ข้อเท็จจริงได้ความจากทางนำสืบของโจทก์ว่า จำเลยที่ ๑ กับพวก

ใช้ชวตว้างผู้เสียหายก็ตาม ศาลก็ไม่อาจนำข้อเท็จจริงที่มีได้กล่าวไว้ในฟ้องนี้มาลงโทษจำเลยที่ ๑ ในความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้เสียหายได้เพราะถือว่าโจทก์ไม่ประสงค์ให้ลงโทษจำเลยที่ ๑ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๒ วรรคสี่ แม้จำเลยที่ ๑ ไม่ยกขึ้นฎีกา แต่เป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกามีอำนาจหยิบยกขึ้นวินิจฉัยและแก้ไขให้ถูกต้องได้ และเป็นเหตุอยู่ในส่วนลักษณะคดี ศาลมีอำนาจพิพากษาลดโทษไปถึงจำเลยที่ ๒ (จำเลยในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ๕๗๖๖/๒๕๕๓ ของศาลชั้นต้น) ซึ่งเป็นผู้ร่วมกระทำผิดกับจำเลยที่ ๑ ให้ได้รับผลอุทธรณ์จำเลยที่ ๑ ผู้ฎีกาได้ด้วยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๓ ประกอบมาตรา ๒๒๕

คำถาม การถอนคำร้องขอภายหลังผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านแล้วจะต้องปฏิบัติตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๗๕ หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๐๔๒/๒๕๕๙ ในเรื่องการถอนคำร้องขอ หรือเรื่องถอนฟ้องนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา ๑๗๕ ไม่ได้ห้ามผู้ร้องถอนคำร้องขอหลังจากผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านแล้ว โดยบังคับศาลเพียงว่า ภายหลังผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านแล้ว ห้ามไม่ให้ศาลอนุญาตโดยมิได้ฟังผู้คัดค้านหรือผู้ร้องสอด ถ้าหากมีก่อน แม้ผู้ร้องขอถอนคำร้องขอและผู้คัดค้านจะคัดค้าน ก็อยู่ในดุลพินิจของศาลที่จะสั่งอนุญาตได้ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๗๖ ก็ไม่ได้ห้ามผู้ร้องที่ถอนคำร้องขอยื่นคำร้องขอหรือคำฟ้องใหม่ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยอายุความ ศาลจึงไม่อาจนำข้อที่ผู้ร้องอ้างเรื่องการออกโฉนดไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้วจะมายื่นฟ้องผู้คัดค้านเข้ามาเป็นคดีใหม่เป็นเงื่อนไขในการสั่งคำร้องขอถอนคำร้องขอได้ด้วยส่วนที่ผู้คัดค้านฎีกาว่า หากศาลชั้นต้นพิจารณาคดีต่อไปหรือวินิจฉัยชี้ขาดเบื้องต้นในปัญหาข้อกฎหมายแล้ว จะต้องยกคำร้องขอนั้น เป็นเรื่องที่ผู้คัดค้านคาดเดาไปเอง ทั้งคดีนี้ทั้งสองฝ่ายยังไม่ได้มีการนำพยานหลักฐานเข้าสืบให้อีกฝ่ายเห็นข้อเท็จจริงที่เป็นการสนับสนุนข้ออ้างตามคำร้องขอและข้อเถียงตามคำคัดค้านของฝ่ายตนแต่อย่างใด ทั้งกรณียังไม่ได้มีคำวินิจฉัยในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายใดเลย หากผู้ร้องนำคดีมาร้องหรือฟ้องใหม่ ผู้คัดค้านก็มีสิทธิต่อสู้คดีได้เต็มที่เช่นเดิม จึงหาทำให้ผู้คัดค้านเสียเปรียบในเชิงคดีไม่

คำถาม ศาลชั้นต้นมีคำสั่งเกี่ยวกับค่าฤชาธรรมเนียมว่า ให้จำเลยชำระค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ ๑๐,๐๐๐ บาท ค่าขออื่นนอกจากนี้ให้ยก ศาลอุทธรณ์มิได้พิพากษาแก้คำสั่งของศาลชั้นต้นที่เกี่ยวกับค่าฤชาธรรมเนียมดังกล่าว ดังนี้ จะถือว่าศาลได้มีคำสั่งเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแล้วหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๐๘๔๒/๒๕๕๘ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีเป็นค่าฤชาธรรมเนียมประเภทหนึ่งตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๙ วรรคหนึ่ง ประกอบตาราง ๗ ท้าย ป.วิ.พ. ส่วนค่าใช้จ่ายในการตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรมถือเป็นส่วนหนึ่งของค่าฤชาธรรมเนียมตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๒๘/๑ วรรคท้าย ซึ่งค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวงนั้นกฎหมายบัญญัติให้ศาลต้องมีคำสั่งไม่ว่าคู่ความจักมีคำขอหรือไม่ โดยหากศาลไม่มีดุลพินิจเป็นประการอื่น ก็ต้องสั่งให้คู่ความฝ่ายที่แพ้คดีเป็นผู้รับผิดชอบในชั้นที่สุดตามมาตรา ๑๖๑ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๑๖๗ วรรคหนึ่งในการที่ศาลจะมีคำสั่งเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีในคำพิพากษหากศาลมีคำสั่งให้คู่ความฝ่ายที่แพ้คดีต้องชดใช้ให้แก่คู่ความฝ่ายที่ชนะคดีศาลก็ต้องระบุจำนวนเงินสำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีไว้โดยชัดแจ้ง สำหรับคดีนี้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งเกี่ยวกับค่าฤชาธรรมเนียมว่า “ให้จำเลยชำระค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ ๑๐,๐๐๐ บาท ค่าขออื่นนอกจากนี้ให้ยก” และศาลอุทธรณ์มิได้พิพากษาแก้คำสั่งของศาลชั้นต้นที่เกี่ยวกับค่าฤชาธรรมเนียมดังกล่าว คำสั่งดังกล่าวนี้ย่อมชัดเจนแล้วว่า ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์มีดุลพินิจไม่สั่งให้จำเลยต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแทนโจทก์ แต่ให้จำเลยใช้ค่าใช้จ่ายในการตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรมแทนโจทก์ จึงถือว่าศาลอุทธรณ์ได้มีคำสั่งเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีและค่าใช้จ่ายในการตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรมโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ

คำถาม โจทก์ฟ้องว่า จำเลยเป็นเจ้าของบ้าน ซึ่งอยู่ติดกับบ้านของโจทก์ จำเลยกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงทำให้เกิดเพลิงไหม้บ้านของจำเลย ทำให้เพลิงลุกลามไหม้บ้านของโจทก์ทั้งหลัง ได้รับความเสียหาย

จำเลยให้การว่า จำเลยเป็นเจ้าของบ้านที่เกิดเพลิงไหม้ จำเลยไม่ได้กระทำโดยประมาทเลินเล่อเป็นเหตุให้เกิดเพลิงไหม้บ้าน แต่เกิดจากเหตุสุดวิสัยที่จำเลยไม่อาจป้องกันได้ ขอให้ยกฟ้อง ดังนี้ ภาระการพิสูจน์ว่าจำเลยกระทำละเมิดหรือไม่ตกแก่คู่ความฝ่ายใด

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๒๐/๒๕๕๔ มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า จำเลยกระทำละเมิดต่อโจทก์หรือไม่ เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๔๔/๑ บัญญัติว่า "คู่ความฝ่ายใดกล่าวอ้างข้อเท็จจริงเพื่อสนับสนุนคำคู่ความของตน ให้คู่ความฝ่ายนั้นมีภาระการพิสูจน์ข้อเท็จจริงนั้น แต่ถ้ามีข้อสันนิษฐานไว้ในกฎหมายหรือมีข้อสันนิษฐานที่ควรจะเป็น ซึ่งปรากฏจากสภาพปกติธรรมดาของเหตุการณ์เป็นคุณแก่คู่ความฝ่ายใด คู่ความฝ่ายนั้นต้องพิสูจน์แต่เพียงว่าตนได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขแห่งการที่ตนจะได้รับประโยชน์จากครบถ้วนแล้ว" เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ต้นเพลิงเกิดจากบ้านของจำเลยแล้วไฟไหม้ลุกลามไปไหม้บ้านของโจทก์ได้รับความเสียหาย โจทก์จึงได้รับประโยชน์จากข้อกฎหมายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๔๔/๑ ดังกล่าว โดยกรณีนี้ศาลฎีกาเห็นว่า การที่ต้นเพลิงเกิดจากบ้านจำเลยแล้วไฟไหม้ลุกลามไปไหม้บ้านของโจทก์ จำเลยจึงต้องรับผิดชอบเพราะถือว่าเป็นข้อสันนิษฐานที่ควรจะเป็นซึ่งปรากฏจากสภาพปกติธรรมดาของเหตุการณ์เป็นคุณแก่โจทก์ จำเลยมีหน้าที่ต้องพิสูจน์เพื่อหักล้างข้อสันนิษฐานดังกล่าว คดีนี้จำเลยนำสืบโดยอ้างตนเองเป็นพยาน และมีจำอากาศตรีศราวุธ จันทะมาศ บุตรชายจำเลยซึ่งนอนอยู่ในบ้านของจำเลยขณะเกิดเหตุเบิกความรับว่า ต้นเพลิงเกิดจากในบ้านจำเลย แต่เชื่อว่าเหตุเกิดจากบุคคลภายนอกทั้งกันบูหรืที่บ้านบริเวณต้นเพลิง จำเลยจึงต้องพิสูจน์ให้เห็น แต่ตามพยาน

หลักฐานของจำเลยไม่ปรากฏ จึงเป็นเพียงคำกล่าวอ้างลอย ๆ เท่านั้น พยานจำเลยจึงไม่อาจหักล้างข้อสันนิษฐานดังกล่าวได้ ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า จำเลยกระทำละเมิดต่อโจทก์

คำถาม ผู้เสียหายยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเข้ามาในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ไม่ได้ยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ในสวนคดีอาญาด้วย จะใช้สิทธิอุทธรณ์ฎีกาในสวนคดีอาญาได้หรือไม่ และในสวนคดีอาญานักพนักงานอัยการไม่อุทธรณ์ การวินิจฉัยคดีในสวนแพ่งศาลจะต้องรับฟังข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีสวนอาญาหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๙๑๗/๒๕๕๙ คดีนี้เป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา ซึ่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๔/๑ วรรคสอง บัญญัติให้ถือว่า คำร้องของผู้เสียหายที่ขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นเพียงคำฟ้องตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยให้ถือว่าผู้เสียหายอยู่ในฐานะเป็นโจทก์ในคดีสวนแพ่งจึงมีสิทธิเพียงอุทธรณ์ฎีกาในคดีสวนแพ่งเท่านั้น เมื่อคดีนี้พนักงานอัยการเป็นโจทก์ในคดีสวนอาญา โดยผู้ร้องซึ่งเป็นผู้เสียหายไม่ได้ยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๐ ผู้ร้องจึงไม่มีฐานะเป็นโจทก์ร่วมที่จะใช้สิทธิอุทธรณ์ฎีกาในสวนคดีอาญาได้

ในคดีสวนอาญา ศาลชั้นต้นได้พิเคราะห์พยานหลักฐานของโจทก์และจำเลย โดยตลอดแล้วเห็นว่าพยานหลักฐานของโจทก์ยังไม่มีน้ำหนักให้รับฟังได้ว่า จำเลยร่วมกับพวกกระทำความผิด แล้วพิพากษายกฟ้อง โจทก์ไม่อุทธรณ์ คดีสวนอาญาย่อมยุติและถึงที่สุดไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ถือได้ว่าคำพิพากษาศาลชั้นต้นวินิจฉัยข้อเท็จจริงอันเป็นประเด็นโดยตรงในคดีอาญาไว้อย่างชัดเจนแล้วว่าจำเลยมิได้เป็นผู้ร่วมกระทำความผิด แม้คดีสวนแพ่งของผู้ร้องจะมีทุนทรัพย์ในชั้นฎีกาเกินสองแสนบาท และไม่ต้องห้ามให้ฎีกาในข้อเท็จจริง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๒๔๘ วรรคหนึ่ง ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๐ ก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงในคดีสวนอาญารับฟังเป็นที่ยุติว่า จำเลยไม่ได้ร่วมกระทำความผิด

ในการพิพากษาคดีส่วนแพ่ง ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดี
ส่วนอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๖ ดังนั้น ข้อเท็จจริง
ในสวนคดีแพ่งต้องฟังว่าจำเลยไม่ได้กระทำละเมิดอันจะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ร้อง

คำถาม คดีมโนสาเร่ จำเลยให้การว่า คำฟ้องโจทก์เคลือบคลุม ศาลชั้นต้นมิได้
มีคำสั่งให้โจทก์แก้ไขคำฟ้อง จำเลยจะยกปัญหาว่าฟ้องโจทก์เคลือบคลุมชั้นอุทธรณ์
ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๑๖/๒๕๕๔ ปัญหาว่าฟ้องโจทก์เคลือบคลุมหรือไม่
แม้มิใช่ปัญหาที่เกี่ยวข้องด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน แต่ก็เป็นปัญหาข้อกฎหมาย
เมื่อโจทก์ฟ้องและจำเลยให้การว่าฟ้องโจทก์เคลือบคลุม คดีจึงมีประเด็นพิจารณาว่า
ฟ้องโจทก์เคลือบคลุมหรือไม่ อย่างไรก็ดี คดีนี้โจทก์ฟ้องขอบังคับให้จำเลยชำระเงิน
จำนวน ๒๙๙,๐๐๐ บาท จึงเป็นคดีที่มีคำขอให้ปลดเปลื้องทุกข์อันอาจคำนวณเป็นราคา
เงินได้ไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท เป็นคดีมโนสาเร่ ตามบทบัญญัติมาตรา ๑๔๙ (๑) แห่ง
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง คดีมโนสาเร่เป็นคดีที่มีทุนทรัพย์ไม่มาก
กฎหมายจึงมีวัตถุประสงค์ให้คดีเช่นนี้เสร็จไปโดยไม่ต้องดำเนินคดีเต็มรูปแบบดังเช่น
การดำเนินคดีแพ่งสามัญโดยกำหนดวิธีพิจารณาที่รวดเร็ว แต่คู่ความยังได้รับความ
เป็นธรรมตามสิทธิที่ตนมีดังปรากฏตามเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติแก้ไข
เพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๒ ว่า “เพื่อให้
คดีได้เสร็จสิ้นไปโดยเร็ว และประหยัดค่าใช้จ่ายของคู่ความ” ซึ่งมาตรา ๑๔๑ วรรคสอง
บัญญัติว่า “ในกรณีที่โจทก์ยื่นคำฟ้องเป็นหนังสือ หากศาลเห็นว่าคำฟ้องดังกล่าวไม่ถูก
ต้องหรือขาดสาระสำคัญบางเรื่อง ศาลอาจมีคำสั่งให้โจทก์แก้ไขคำฟ้องในส่วนนั้น
ให้ถูกต้อง หรือชัดเจนขึ้นก็ได้” ดังนั้น เมื่อคดีนี้จำเลยให้การว่า คำฟ้องโจทก์เคลือบคลุม
คดีจึงมีประเด็นว่า คำฟ้องโจทก์เคลือบคลุมหรือไม่ หากศาลเห็นว่าคำฟ้องโจทก์เคลือบ
คลุม กรณีย่อมต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๑๔๑ วรรคสอง ที่ศาลชั้นต้นต้องมีคำสั่งให้
โจทก์แก้ไขคำฟ้องในส่วนนั้นให้ถูกต้องหรือชัดเจนขึ้นก่อน หากโจทก์ไม่ทำการแก้ไขจึงจะ
ถือว่ามิประเด็นเรื่องคำฟ้องของโจทก์เคลือบคลุมที่ศาลจะมีคำสั่งวินิจฉัยต่อไป สำหรับ

คดีนี้จำเลยให้การว่าฟ้องโจทก์เคลือบคลุม แต่ศาลชั้นต้นมิได้มีคำสั่งให้โจทก์แก้ไขคำฟ้องตามมาตรา ๑๔๑ วรรคสอง กรณีถือว่าศาลชั้นต้นใช้ดุลพินิจพิจารณาแล้วว่า คำฟ้องของโจทก์ไม่เคลือบคลุมต้องถือว่าประเด็นเรื่องคำฟ้อง ของโจทก์เคลือบคลุมหรือไม่เป็นอันยุติไปตามสภาพที่ศาลชั้นต้นมิได้มีคำสั่งให้โจทก์แก้ไขคำฟ้องตามมาตรา ๑๔๑ วรรคสอง ซึ่งเป็นบทบัญญัติพิเศษเพื่อให้การดำเนินคดีในศาลเร่งสามารถดำเนินไปได้อย่างรวดเร็ว ไม่ติดขัดไปตามบทกฎหมายเกี่ยวกับวิธีพิจารณาความ กรณีถือว่าปัญหาเรื่อง คำฟ้องของโจทก์เคลือบคลุมหรือไม่เป็นอันยุติไปแล้ว จำเลยจึงไม่อาจยกอ้างปัญหานี้ขึ้นอุทธรณ์ได้เพราะเป็นข้อที่มีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น ต้องห้ามตามมาตรา ๒๒๕ วรรคหนึ่ง

นายประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์
บรรณาธิการ

คำถาม คดีก่อน ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้องและจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ ต่อมาจำเลยยื่นคำร้องว่า ทนายจำเลยแถลงไม่คัดค้านคำร้องขอถอนฟ้อง เป็นการกระทำโดยไม่มีอำนาจ ศาลจำหน่ายคดีโดยผิดหลงขอให้ยกคดีขึ้นพิจารณาใหม่ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกคำร้อง โจทก์จึงนำคำฟ้องเรื่องเดียวกันมาฟ้องจำเลย ดังนี้ หากจำเลยยื่นอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นในคดีก่อนที่ยกคำร้องขอให้ยกคดีขึ้นพิจารณาใหม่ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนและต่อมาศาลฎีกาในคดีก่อนมีคำสั่งจำหน่ายคดีเพราะฎีกาของจำเลยไม่เป็นสาระแก่คดีอันควรแก่การพิจารณา ดังนี้ คำฟ้องคดีหลังเป็นฟ้องซ้อนหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๗๕๔/๒๕๕๘ คดีก่อนโจทก์ทั้งเจ็ดฟ้องจำเลยต่อศาลชั้นต้นเมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๕ โดยกล่าวในคำฟ้องว่า จำเลยเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ ๓๙๔๔๑ ซึ่งอยู่ติดกับที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๐๙๔๑ ของโจทก์ที่ ๑ ถึงที่ ๓ และที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๐๔๑๘ ของโจทก์ที่ ๔ ถึงที่ ๗ โจทก์ทั้งเจ็ดใช้ทางพิพาทที่ดินโฉนดเลขที่ ๓๙๔๔๑ เป็นทางสัญจร และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคติดตั้งเสาไฟฟ้าและอุปกรณ์บนที่ดินดังกล่าวเพื่อจ่ายกระแสไฟฟ้าให้โจทก์ทั้งเจ็ดเป็นเวลานานกว่า ๒๐ ปี เส้นทางดังกล่าวจึงตกเป็นภาระจำยอมแก่ที่ดินของโจทก์ทั้งเจ็ดโดยอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๐๑ แต่ปัจจุบันจำเลยพยายามกีดกันไม่ให้โจทก์ทั้งเจ็ดใช้ประโยชน์ในที่ดินภาระจำยอมดังกล่าว ขอให้พิพากษาว่าทางพิพาทบนที่ดินโฉนดเลขที่ ๓๙๔๔๑ ของจำเลย ตกเป็นภาระจำยอม

ต่อมาวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ โจทก์ทั้งเจ็ดยื่นคำร้องขอถอนฟ้อง ทนายจำเลยแถลงไม่คัดค้าน ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้โจทก์ทั้งเจ็ดถอนฟ้องและจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ แต่เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ จำเลยยื่นคำร้องขอถอนทนายความพร้อมกับยื่นคำร้องว่า จำเลยไม่ได้ระบุในใบแต่งตั้งทนายให้ทนายจำเลยคนก่อนมีอำนาจจำหน่ายสิทธิของจำเลย การที่ทนายจำเลยแถลงไม่คัดค้านคำร้องขอถอนฟ้องเป็นการกระทำโดยไม่มีอำนาจ เป็นเหตุให้ศาลชั้นต้นจำหน่ายคดีไปโดยผิดหลงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗ ประกอบมาตรา ๑๗๕ ขอให้ยกคดีขึ้นพิจารณาใหม่ วันเดียวกันศาลชั้นต้นตรวจคำร้องแล้วมีคำสั่งยกคำร้อง

ต่อมาวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๖ โจทก์ทั้งเจ็ดยื่นฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๖ จำเลยยื่นอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นในคดีก่อนที่ยกคำร้องขอให้ยกคดีขึ้นพิจารณาใหม่ ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ มีคำพิพากษายืน จำเลยยื่นฎีกาคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๗ เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๖ ศาลฎีกามีคำสั่งในคดีก่อนว่าฎีกาของจำเลยไม่เป็นสาระแก่คดีอันควรแก่การพิจารณา ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรมมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง ตามคำสั่งศาลฎีกาลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๗

เห็นว่าจำเลยยื่นคำร้องขอให้ยกคดีขึ้นพิจารณาใหม่โดยอ้างเหตุว่าศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยผิดพลาด ภายหลังศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้องและจำหน่ายคดีในคดีก่อนเพียง ๖ วัน เป็นการยื่นภายในระยะเวลาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗ และโจทก์ทั้งเจ็ดยื่นฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๖ ขณะนั้นระยะเวลาอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่ยกคำร้องขอให้ยกคดีขึ้นพิจารณาใหม่ของจำเลยยังไม่สิ้นสุดลงถือได้ว่า โจทก์ยื่นคำฟ้องคดีนี้ในขณะที่คดีก่อนอยู่ในระหว่างการพิจารณา และเมื่อพิจารณาคำฟ้องของโจทก์ทั้งเจ็ดในคดีนี้เป็นเรื่องที่โจทก์ทั้งเจ็ดกล่าวอ้างว่า ที่ดินของจำเลยตกเป็นภาระจำยอมแก่ที่ดินของโจทก์ทั้งเจ็ดที่อยู่ติดกันเช่นเดียวกันกับคำฟ้องของโจทก์ทั้งเจ็ดในคดีก่อนแม้คำขอบังคับในส่วนที่เกี่ยวกับความกว้างยาวของทางพิพาทแตกต่างกัน แต่ก็เป็นกรขอให้รับรองว่าทางพิพาทตกเป็นภาระจำยอมแก่ที่ดินของโจทก์ทั้งเจ็ดเช่นเดียวกัน คำฟ้องของโจทก์ทั้งเจ็ดในคดีนี้กับคำฟ้องของโจทก์ทั้งเจ็ดในคดีก่อนจึงเป็นคำฟ้องเรื่องเดียวกัน และการพิจารณาว่าคำฟ้องคดีหลังเป็นฟ้องซ้อนกับคดีก่อนหรือไม่ ต้องพิจารณาในวันยื่นคำฟ้องคดีหลังเป็นสำคัญ เมื่อปรากฏว่าขณะที่โจทก์ทั้งเจ็ดยื่นฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ คดีก่อนอยู่ระหว่างการพิจารณา คำฟ้องของโจทก์ทั้งเจ็ดในคดีนี้จึงเป็นฟ้องซ้อนกับคำฟ้องของโจทก์ทั้งเจ็ดในคดีก่อน แม้ต่อมาศาลฎีกาในคดีก่อนจะมีคำสั่งจำหน่ายคดีเพราะเหตุฎีกาของจำเลยไม่เป็นสาระแก่คดีอันควรแก่การพิจารณาตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง ก็ทำให้คำฟ้องของโจทก์ทั้งเจ็ดในคดีนี้ซึ่งเป็นฟ้องซ้อนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายกลับเป็นคำฟ้องที่ชอบด้วยกฎหมายไม่

คำถาม ศาลพิพากษาให้จำเลยที่ขาดนัดพิจารณาแพคดีจำเลยมีสิทธิยื่นคำขอให้พิจารณาคดีใหม่ได้ภายในกำหนดเวลาใด

คำพิพากษาซึ่งอาจมีคำขอให้พิจารณาใหม่ได้นั้นให้ถือว่าเป็นที่สุดเมื่อใด

คำตอบ มีคำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๑๖/๒๕๕๙ จำเลยขาดนัดพิจารณา ศาลพิจารณาและชี้ขาดตัดสินคดีนั้นไปฝ่ายเดียวและพิพากษาให้จำเลยแพ้คดี จำเลยมีสิทธิยื่นคำขอพิจารณาใหม่ได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๐๗ ประกอบมาตรา ๑๙๙ จัตวา ศาลมีคำสั่งให้จำเลยปฏิบัติตามคำพิพากษา และเจ้าหน้าที่ศาลได้ส่งคำสั่งแก่จำเลยโดยการปิดคำสั่งเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๕ การส่งคำสั่งโดยการปิดคำสั่งให้มีผลใช้ได้เมื่อกำหนดเวลา ๑๕ วัน ได้ล่วงพ้นไปแล้ว ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๗๙ วรรคสอง ต้องถือว่าการส่งคำสั่งให้แก่จำเลยมีผลในวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๕ จำเลยมีสิทธิยื่นคำขอให้พิจารณาคดีใหม่ได้ภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๕ เมื่อจำเลยมิได้ยื่นคำขอให้พิจารณาคดีใหม่ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว คดีเป็นที่ยุติตั้งแต่วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๕ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๗ วรรคสอง

คำถาม โจทก์ถอนคำฟ้องก่อนจำเลยยื่นคำให้การต่อสู้คดีต่อศาล ศาลจำเป็นต้องฟังหรือสอบถามจำเลยก่อนอนุญาตให้ถอนคำฟ้องหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๐๙๐/๒๕๕๙ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๗๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติไว้ว่า "ก่อนจำเลยยื่นคำให้การ โจทก์อาจถอนคำฟ้องได้โดยยื่นคำบอกกล่าวเป็นหนังสือต่อศาล" นั่นคือ ก่อนจำเลยยื่นคำให้การต่อสู้คดีต่อศาล โจทก์มีสิทธิถอนฟ้องได้โดยยื่นคำบอกกล่าวเป็นหนังสือต่อศาล และศาลพิจารณาสั่งคำบอกกล่าวที่ยื่นมาได้โดยไม่จำเป็นต้องฟังหรือสอบถามจำเลยก่อน ดังนั้น การที่ศาลชั้นต้นอนุญาตให้โจทก์ทั้งสองถอนฟ้องตามคำบอกกล่าวจึงชอบแล้ว จำเลยจะมาคัดค้านภายหลังโดยอ้างว่าการถอนฟ้องของโจทก์ทั้งสองเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตหาได้ไม่

คำถาม ผู้เสียหายฟ้องจำเลยต่อศาลชั้นต้น คดีอยู่ระหว่างการไต่สวนมูลฟ้อง ต่อมาพนักงานอัยการฟ้องจำเลยในเรื่องเดียวกันอีกผู้เสียหายจึงยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการ ดังนี้ ฟ้องของพนักงานอัยการและคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ของผู้เสียหายจะเป็นฟ้องซ้อนหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๑๓๒๙/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๑ โจทก์ร่วมฟ้องจำเลยกับพวกรวม ๓ คน ต่อศาลชั้นต้น ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๖, ๑๓๘, ๑๓๙, ๑๔๐, ๒๙๖, ๓๐๙, ๓๑๐ ตามคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๒๔๔๕/๒๕๕๑ คดีอยู่ระหว่างการไต่สวนมูลฟ้อง ต่อมาวันที่ ๑๕

สิงหาคม ๒๕๕๑ พนักงานอัยการฟ้องจำเลยในเรื่องเดียวกันเป็นคดีนี้ครั้งที่ ๔
กันยายน ๒๕๕๒ โจทก์ร่วมซึ่งเป็นผู้เสียหายคดีนี้ยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ ศาลชั้น
ต้นมีคำสั่งอนุญาตเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ มีปัญหาข้อกฎหมายที่ต้องวินิจฉัย
ตามฎีกาของโจทก์ร่วมข้อแรกว่า ฟ้องโจทก์คดีนี้เป็นฟ้องซ้อนกับคดีอาญาหมายเลขดำที่
๒๔๔๕/๒๕๕๑ ของศาลชั้นต้นหรือไม่

เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๗๓ วรรคสอง (๑)
ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕ บัญญัติในเรื่องฟ้องซ้อน
ว่านับแต่เวลาที่ได้ยื่นคำฟ้องแล้ว คดีนั้นอยู่ในระหว่างพิจารณาและผลแห่งการนี้ ห้าม
มิให้โจทก์ยื่นคำฟ้องเรื่องเดียวกันนั้นต่อศาลเดียวกันหรือต่อศาลอื่น การที่โจทก์ร่วมฟ้อง
จำเลยคดีนี้เป็นคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๒๔๔๕/๒๕๕๑ ต่อศาลชั้นต้นก่อน แล้วต่อมา
พนักงานอัยการฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ในภายหลัง เมื่อไม่มีกฎหมายจำกัดอำนาจของ
พนักงานอัยการมิให้ฟ้องคดีอาญาที่ผู้เสียหายได้ฟ้องจำเลยไว้แล้ว และบทบัญญัติมาตรา
๓๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาก็ได้บัญญัติถึงการพิจารณาคดี
ซึ่งทั้งพนักงานอัยการและผู้เสียหายต่างฟ้องคดีอาญาเรื่องเดียวกันไว้ แสดงให้เห็นว่า
ผู้เสียหายและพนักงานอัยการต่างฟ้องคดีอาญาเรื่องเดียวกันได้ ดังนั้น ฟ้องโจทก์
คดีนี้จึงไม่เป็นฟ้องซ้อนกับคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๒๔๔๕/๒๕๕๑ ของศาลชั้นต้น

อย่างไรก็ตามการที่โจทก์ร่วมยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการ
คดีนี้โดยถือเอาคำฟ้องของโจทก์เป็นคำฟ้องของตนเอง เมื่อศาลชั้นต้นอนุญาตจึงมีผล
เท่ากับโจทก์ร่วมเข้ามาเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ด้วย การที่โจทก์ร่วมยื่นคำร้องขอ
เข้าร่วมเป็นโจทก์จึงมีสถานะเสมือนหนึ่งเป็นการฟ้องจำเลยซ้อนกับคดีที่โจทก์ร่วม
ฟ้องจำเลยไว้ก่อนเป็นคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๒๔๔๕/๒๕๕๑ ของศาลชั้นต้น จึง
เป็นการไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๗๓ วรรคสอง (๑)
ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕ และการที่ศาลชั้นต้น
อนุญาตให้โจทก์ร่วมเข้าร่วมเป็นโจทก์คดีนี้ จึงไม่ชอบ ปัญหาดังกล่าวเป็นข้อกฎหมาย
อันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดยกขึ้นอ้างศาลฎีกาก็มีอำนาจยกขึ้น
วินิจฉัยและแก้ไขให้ถูกต้องได้

นายประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์

บรรณาธิการ

บทบรรณาธิการ 2/69 เล่ม 6

บทบรรณาธิการ club กฎหมาย และความบันเทิง
หน้า 1

คำถาม ในคดีอาญา โจทก์จะอ้างบุคคลที่เคยถูกฟ้องร่วมกับจำเลยแต่ศาลได้สั่งแยกฟ้องเป็นคดีใหม่ต่างหากแล้วมาเป็นพยานโจทก์ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๓๐๖/๒๕๕๔ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๓๒ ที่บัญญัติห้ามมิให้โจทก์อ้างจำเลยเป็นพยานนั้น หมายถึงห้ามโจทก์อ้างตัวจำเลยเป็นพยานของโจทก์ในคดีที่พิจารณาอยู่เท่านั้น แม้ ส. เคยถูกฟ้องร่วมกับจำเลยทั้งสองมาก่อน แต่ก็มีใช้ตัวจำเลยในคดีที่โจทก์ประสงค์จะอ้าง ส. เป็นพยานในคดีนี้ เพราะศาลได้สั่งให้แยกฟ้องจำเลยทั้งสองเป็นคดีใหม่ต่างหากแล้ว จึงต้องถือว่า ส. และจำเลยทั้งสองเป็นจำเลยคนละคดีกัน โจทก์จึงอ้าง ส. เป็นพยานโจทก์ในคดีนี้ได้ ไม่ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๓๒

คำถาม คดีฟ้องขับไล่บุคคลใด ๆ ออกจากอสังหาริมทรัพย์ จำเลยมิได้ให้การต่อสู้ว่าที่ดินพิพาทเป็นของจำเลย หากจำเลยแถลงต่อศาลชั้นต้นว่าจำเลยร่วมกับบุคคลอื่นซื้อที่ดินพิพาทมาจะถือว่าเป็นคดีพิพาทกันเกี่ยวกับความเป็นเจ้าของที่ดินทำให้เป็นคดีมีทุนทรัพย์ตามราคาที่ดินพิพาทหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๓๐๕/๒๕๕๔ โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินพิพาท จำเลยทั้งสองร่วมกันนำดินเข้าไปถมในที่ดินของโจทก์ อันเป็นการรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของโจทก์โดยปกติสุข ขอให้บังคับจำเลยทั้งสองร่วมกันขนย้ายดินที่นำมาถมออกไปจากที่ดินพิพาทของโจทก์และส่งมอบที่ดินคืนโจทก์ในสภาพเรียบร้อยกับให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระค่าเสียหายแก่โจทก์ปีละ ๕๐,๐๐๐ บาท จำเลยทั้งสองให้การและฟ้องแย้งว่า ค. ซึ่งเป็นภริยาจำเลยที่ ๑ และบุตรจำเลยที่ ๒ เป็นเจ้าของผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินพิพาท ค. ใช้ให้จำเลยทั้งสองเข้าไปปรับหน้าดินในที่ดินพิพาท ค. ขอให้ขับไล่โจทก์และบริวารออกไปจากที่ดิน จำเลยทั้งสองมิได้ให้การต่อสู้ว่า ที่ดินพิพาทเป็นของจำเลยทั้งสอง โจทก์กับจำเลยทั้งสองจึงมิได้พิพาทกันเกี่ยวกับความเป็นเจ้าของสิทธิครอบครองในที่ดินพิพาท แม้จำเลยทั้งสองแถลงต่อศาลชั้นต้น

ว่าจำเลยที่ ๑ กับ ค. ซื้อที่ดินพิพาทมาในขณะที่อยู่กินฉันสามีภรรยา ก็เป็นเรื่องนอกเหนือคำให้การ ถือไม่ได้ว่าเป็นคดีพิพาทกันเกี่ยวกับสิทธิครอบครองในที่ดินพิพาท และแม้คู่ความจะแถลงต่อศาลชั้นต้นว่าที่ดินพิพาทมีราคา ๒๐๐,๐๐๐ บาท ก็ไม่ทำให้เป็นคดีมีทุนทรัพย์ตามราคาที่ดินพิพาท หากแต่เป็นคดีฟ้องขอให้ปลดเปลื้องทุกข์อันไม่อาจคำนวณเป็นเงินได้และเป็นคดีฟ้องขับไล่บุคคลใด ๆ ออกจากอสังหาริมทรัพย์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๔ วรรคสอง เมื่อศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยทั้งสองขนย้ายดินที่นำมาถมออกไปจากที่ดินพิพาท และส่งมอบที่ดินพิพาทคืนโฉทกในสภาพเรียบร้อย กับให้ร่วมกันชำระค่าเสียหายแก่โฉทกปีละ ๒,๐๐๐ บาท โฉทกไม่อุทธรณ์ จึงฟังได้ว่าที่ดินพิพาทมีค่าเช่าหรืออาจให้เช่าได้ในขณะยื่นคำฟ้องไม่เกินเดือนละ ๔,๐๐๐ บาท จำเลยทั้งสองอุทธรณ์ว่า ที่ดินพิพาทเป็นของ ค. เป็นการโต้เถียงดุลพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานของศาลชั้นต้นจึงเป็นอุทธรณ์ในข้อเท็จจริง ต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ตามบทมาตราดังกล่าว

คำถาม คดีไม่มีข้อพิพาท จะต้องมีการส่งหมายและสำเนาคำร้องขอให้แก่ผู้ใดในการดำเนินคดีอย่างคดีมีข้อพิพาทหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๘๘๒/๒๕๕๔ ผู้ร้องทั้งสองร้องขอให้เพิกถอนมติที่ประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นเป็นการดำเนินคดีอย่างคดีไม่มีข้อพิพาท และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งบัญญัติให้ศาลชั้นต้นที่รับคำฟ้องต้องส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องให้แก่จำเลยเฉพาะในการดำเนินคดีอย่างคดีมีข้อพิพาทเท่านั้น หาได้มีบทบัญญัติให้ต้องมีการส่งหมายและสำเนาคำร้องขอให้แก่ผู้ใดในการดำเนินคดีอย่างคดีไม่มีข้อพิพาทไม่ ดังนั้น การที่ศาลชั้นต้นนัดไต่สวนคำร้องขอของผู้ร้องทั้งสองโดยส่งสำเนาให้นายทะเบียนและกรรมการผู้มีอำนาจของบริษัท. พร้อมทั้งประกาศคำร้องขอและกำหนดนัดไต่สวนคำร้องขอในหนังสือพิมพ์รายวัน และได้ไต่สวนคำร้องขอของผู้ร้องทั้งสองหลังจากครบกำหนดตามประกาศดังกล่าว ๑๕ วัน แม้โดยไม่ได้ส่งหมายนัดและสำเนาคำร้องขอของผู้ร้องทั้งสองให้ผู้คัดค้านก่อนไต่สวน ก็ถือเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ชอบแล้ว แม้ต่อมาศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาให้เพิกถอนมติที่ประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นของบริษัท ม. เฉพาะส่วนที่รับรองบุคคลและบัญชีกำไรขาดทุนประจำปี

club กฎหมาย และความบันเทิง
หน้า 3. เล่ม 6

แต่สิทธิของผู้คัดค้านในฐานะผู้ถือหุ้นในบริษัท ม. ยังคงมีอยู่เช่นเดิม แม้หากผู้คัดค้านจะอ้างว่าผู้คัดค้านเป็นเจ้านั้นบริษัท ม. ผู้คัดค้านก็ชอบที่จะได้รับชำระหนี้หรือเรียกร้องให้มีการชำระหนี้ได้ตามผลของกฎหมายอยู่แล้ว ผู้คัดค้านจึงไม่ใช่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากคำพิพากษา

คำถาม ฟ้องแย้งจะต้องพิจารณาถึงอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาลด้วยหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

(ก.) กรณีที่โจทก์ฟ้องจำเลยต่อศาลแขวง แต่จำนวนทุนทรัพย์ตามฟ้องแย้งนั้นไม่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะรับไว้พิจารณาพิพากษาคดีได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๕๔๑/๒๕๕๖ ฟ้องแย้งมีลักษณะเป็นคำฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑ (๓) การเสนอคำฟ้องแย้งต่อศาลต้องอยู่ในบังคับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒ (๑) กล่าวคือ ศาลนั้นต้องมีอำนาจที่จะพิจารณาพิพากษาคดีตามฟ้องแย้งได้ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ฟ้องแย้งของจำเลยมีทุนทรัพย์ ๓๐๗,๕๐๐ บาท เกินกว่า ๓๐๐,๐๐๐ บาท จึงไม่อยู่ในอำนาจศาลชั้นต้นซึ่งเป็นศาลแขวงที่จะรับไว้พิจารณาพิพากษาได้ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๑๗ ประกอบมาตรา ๒๕ (๔) ส่วนประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๙๒ วรรคสี่ เป็นเรื่องวิธีพิจารณาคดีที่ให้อำนาจศาลชั้นต้นในกรณีที่จำเลยฟ้องแย้งเข้ามาในคดีมีในสำเนาว่า จะดำเนินการพิจารณาคดีไปอย่างคดีสามัญหรืออย่างคดีมีในสำเนาอื่นเป็นวิธีพิจารณาวิสามัญ เป็นคนละเรื่องกับอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาลชั้นต้นตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรม กล่าวอีกนัยหนึ่ง ศาลที่มีอำนาจสั่งให้นำวิธีพิจารณาคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๙๒ วรรคสี่ มาใช้บังคับแก่คดีได้ จะต้องเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรมด้วย (คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๕๔๓/๒๕๑๖, ๒๕๔๑/๒๕๕๖ วินิจฉัยเช่นกัน)

(ข) กรณีที่โจทก์ยื่นฟ้องจำเลยต่อศาลจังหวัด จำเลยยื่นคำให้การและฟ้องแย้ง หากฟ้องแย้งของจำเลยมีทุนทรัพย์ที่พิพาทไม่เกินสามแสนบาทซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาลแขวงตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๑๗ ประกอบ

มาตรา ๒๕ (๔) นั้น ปัญหาว่าศาลจังหวัดจะรับฟ้องแย้งของจำเลยไว้พิจารณาพิพากษาได้หรือไม่ นั้น เดิมมีคำพิพากษาฎีกาที่ ๗๔๔๓/๒๕๕๗ วินิจฉัยไว้ว่า ศาลจังหวัดไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาฟ้องแย้งของจำเลยตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๑๘ ทั้งไม่มีกฎหมายใดให้อำนาจศาลจังหวัดที่จะรับฟ้องแย้งของจำเลยไว้พิจารณาพิพากษาได้ แต่ปัจจุบันมีพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน และมาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๙/๑ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ดังนี้

“มาตรา ๑๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๙/๑ ศาลจังหวัดมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งและคดีอาญาทั้งปวงที่มีได้อยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรมอื่น”

“มาตรา ๑๙/๑ บรรดาคดีซึ่งเกิดขึ้นในเขตศาลแขวงและอยู่ในอำนาจของศาลแขวงนั้นถ้ายื่นฟ้องต่อศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งธนบุรี ศาลอาญา ศาลอาญากฎหมายได้ ศาลอาญาธนบุรี หรือศาลจังหวัด ให้อยู่ในดุลพินิจของศาลดังกล่าวที่จะยอมรับพิจารณาคดีใดคดีหนึ่งที่ยื่นฟ้องเช่นนั้นหรือมีคำสั่งโอนคดีไปยังศาลแขวงที่มีเขตอำนาจก็ได้ และไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใด หากศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งธนบุรี ศาลอาญา ศาลอาญากฎหมายได้ ศาลอาญาธนบุรี หรือศาลจังหวัดได้มีคำสั่งรับฟ้องคดีเช่นนั้นไว้แล้ว ให้ศาลดังกล่าวพิจารณาพิพากษาคดีนั้นต่อไป

ดังนั้น ศาลจังหวัดจึงอาจใช้ดุลพินิจที่จะรับฟ้องแย้งซึ่งอยู่ในเขตศาลแขวงและอำนาจของศาลแขวงไว้พิจารณา หรือมีคำสั่งโอนคดีไปยังศาลแขวงที่มีเขตอำนาจก็ได้ และหากศาลจังหวัดได้มีคำสั่งรับฟ้องแย้งนั้นไว้แล้ว ให้ศาลจังหวัดพิจารณาพิพากษาคดีนั้นต่อไป (ข้อสอบเนติบัณฑิตสมัยที่ ๖๘ ภาคสอง ข้อ ๑๐)

นายประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์

บรรณาธิการ

ภาค2 สมัย69 เล่ม7

บทบรรณาธิการ club กฎหมาย และความบันเทิง
หน้า 1

คำถาม ทำสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินพิพาทเป็นหนังสือโดยมีการวางเงินมัดจำด้วย กรณีต้องด้วย ป.วิ.พ. มาตรา ๙๔ (ข) ที่ห้ามมิให้คู่ความนำสืบพยานบุคคลว่ายังมีข้อความเพิ่มเติมนอกเหนือจากสัญญาหรือไม่

สัญญาจะซื้อจะขายมีข้อความระบุว่า ทั้งสองฝ่ายตกลงจะซื้อจะขายที่ดินตารางวาละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท โดยส่วนที่เป็นถนนตามสภาพจริงจะไม่ถูกนำมาคำนวณเป็นราคาที่ดินที่จะซื้อจะขาย โจทก์จะนำสืบพยานบุคคลว่ายังมีข้อตกลงว่าให้จำเลยรังวัดแบ่งแยกกันส่วนที่เป็นแนวเสาไฟฟ้าออกจากที่ดินที่จะซื้อจะขายได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๔๔๕/๒๕๕๔ โจทก์จำเลยตกลงทำสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินพิพาทเป็นหนังสือโดยมีการวางเงินมัดจำด้วยการวางเงินมัดจำเป็นเพียงข้อสัญญาข้อหนึ่งเท่านั้น ไม่ใช่ข้อตกลงทำสัญญากันด้วยการวางเงินมัดจำ การฟ้องร้องบังคับคดีจึงต้องอาศัยหลักฐานตามหนังสือสัญญาจะซื้อจะขายที่ทำไว้ กรณีจึงต้องด้วย ป.วิ.พ. มาตรา ๙๔ (ข) ที่ห้ามมิให้คู่ความนำสืบพยานบุคคลว่ายังมีข้อความเพิ่มเติมนอกเหนือจากสัญญาอยู่อีก เมื่อสัญญาจะซื้อจะขายในข้อ ๑. มีข้อความระบุชัดเจนอยู่แล้วว่า ทั้งสองฝ่ายตกลงจะซื้อจะขายที่ดินตารางวาละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท โดยส่วนที่เป็นถนนตามสภาพจริงจะไม่ถูกนำมาคำนวณเป็นราคาที่ดินที่จะซื้อจะขาย โดยไม่มีข้อความว่าให้จำเลยกันส่วนที่เป็นแนวเสาไฟฟ้าออกจากที่ดินจะซื้อจะขายแต่อย่างใด กรณีจึงไม่ใช่ข้อความไม่ชัดเจนหรืออาจแปลความได้หลายนัย ย่อมไม่มีความจำเป็นอย่างใดที่จะต้องตีความการแสดงเจตนาของคู่สัญญาอีก ดังนี้ จะนำบทบัญญัติ ป.พ.พ. มาตรา ๑๗๑ มาบังคับใช้เพื่อสืบพยานบุคคลประกอบการตีความเจตนาอันแท้จริงของคู่สัญญาหาได้ไม่ ต้องห้ามตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๙๔ (ข) การที่โจทก์นำสืบพยานบุคคลว่ายังมีข้อตกลงว่าให้จำเลยรังวัดแบ่งแยกกันส่วนที่เป็นแนวเสาไฟฟ้าออกจากที่ดินที่จะซื้อจะขายนอกเหนือข้อตกลงในหนังสือสัญญาจะซื้อจะขาย จึงต้องห้ามมิให้รับฟังและถือไม่ได้ว่ามีข้อตกลงดังกล่าว

คำถาม การนำข้อเท็จจริงจากคำพิพากษาคดีส่วนอาญามารับฟังในคดีส่วนแพ่ง มีหลักเกณฑ์อย่างไร

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๔๘๔/๒๕๕๔ การที่จะนำข้อเท็จจริงจากคำพิพากษาคดี
ส่วนอาญามารับฟังในคดีส่วนแพ่งตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๖ นั้น จะต้องประกอบด้วย
หลักเกณฑ์ ๓ ประการ คือ คำพิพากษาคดีอาญาต้องถึงที่สุด ข้อเท็จจริงนั้นต้องเป็น
ประเด็นโดยตรงในคดีอาญาและคำพิพากษาคดีอาญาต้องวินิจฉัยไว้โดยชัดแจ้งตลอดจน
ผู้ที่จะถูกข้อเท็จจริงในคดีอาญามาผูกพันต้องเป็นคู่ความในคดีอาญา

การพิพากษาคดีอาญาในคดีก่อน ศาลอุทธรณ์ซึ่งเป็นศาลชั้นที่สุดวินิจฉัยว่า
พฤติการณ์ที่จำเลยที่ ๑ ขายสินค้าให้จำเลยที่ ๕ และที่ ๖ เป็นเรื่องซื้อขายกัน
ตามปกติทางการค้า จำเลยที่ ๑ ไม่ได้ขายไปในราคาต่ำกว่าทุนอันจะเป็นตัวชี้
เจตนาได้ว่าจำเลยที่ ๑ ทุจริตต่อหน้าที่ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย การกระทำ
ของจำเลยที่ ๑ ไม่เป็นความผิดฐานฉ้อโกงและจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๖ ไม่มีความผิดฐาน
ฉ้อโกงด้วย อันเป็นการวินิจฉัยถึงการทำงานของจำเลยที่ ๑ รวมถึงพฤติการณ์แห่งการ
กระทำของจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๖ ว่ามิได้เป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตและไม่ได้กระทำผิด
กฎหมายรวมทั้งโจทก์ไม่ได้รับความเสียหายจากการกระทำของจำเลยทั้งหก เมื่อโจทก์
มาฟ้องจำเลยทั้งหกเป็นคดีแพ่งคดีนี้ยิ่งกว่าจำเลยทั้งหกร่วมกันกระทำละเมิดต่อโจทก์ทำให้
โจทก์เสียหาย ขอให้ชดใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์อีก อันมีข้อเท็จจริงที่ต้องวินิจฉัยถึงการ
กระทำของจำเลยทั้งหกกว่าเป็นการกระทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายก่อให้เกิดความ
เสียหายอันเป็นกรณีของการกระทำที่เป็นละเมิดต่อโจทก์หรือไม่ ซึ่งเป็นข้อเท็จจริง
โดยตรงในคดีอาญาและคำพิพากษาคดีอาญาได้วินิจฉัยไว้โดยชัดแจ้งแล้วถึงการกระทำ
ของจำเลยทั้งหก คดีนี้จึงเป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา

ข้อเท็จจริงที่โจทก์กล่าวอ้างว่าศาลอุทธรณ์รับฟังเป็นยุติว่าการกระทำของจำเลย
ที่ ๑ ที่ขายสินค้าให้จำเลยที่ ๕ และที่ ๖ ในราคาต่ำไปทำให้โจทก์ขาดรายได้เท่าที่ควร
จะได้เป็นเงิน ๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท นั้น เป็นการรับฟังข้อเท็จจริงถึงการตรวจสอบห้าง
จำเลยที่ ๕ และบริษัทจำเลยที่ ๖ ในราคาต่ำไปทำให้โจทก์ขาดรายได้เท่าที่ควรจะได้เป็น
เงิน ๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท นั้น เป็นการรับฟังข้อเท็จจริงถึงการตรวจสอบห้างจำเลยที่ ๕
และบริษัทจำเลยที่ ๖ ที่โจทก์พบว่าเมื่อนำไปซื้อขายสินค้าระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ ๕
และที่ ๖ มาเปรียบเทียบกันแล้วเห็นว่าจำเลยที่ ๑ พิจารณาส่งขายสินค้าให้จำเลยที่ ๕
และที่ ๖ ในราคาต่ำสุดเท่าที่จะทำได้ในการซื้อขายแต่ละคราว ทำให้โจทก์ขาดรายได้

เป็นเงินรวม ๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท เท่านั้น มิใช่ข้อเท็จจริงที่เป็นประเด็นโดยตรงในคดีอาญาที่ฟังยุติแล้วว่า ที่จำเลยที่ ๑ ขายสินค้าให้จำเลยที่ ๕ และที่ ๖ เป็นเรื่องซื้อขายกันตามปกติทางการค้า จำเลยที่ ๑ ไม่ได้ขายไปในราคาต่ำกว่าทุนอันจะเป็นตัวชี้เจตนาได้ว่าจำเลยที่ ๑ ทุจริตต่อหน้าที่ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายแต่อย่างใด กรณีจึงรับฟังได้ว่าจำเลยทั้งหมึกมิได้กระทำต่อโจทก์โดยผิดกฎหมายไม่เป็นการกระทำที่เป็นละเมิดต่อโจทก์จึงไม่ต้องร่วมกันรับผิดชอบชำระค่าเสียหายแก่โจทก์แต่อย่างใด

คำถาม ศาลมีคำสั่งให้ผู้ร้องได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทโดยการครอบครองปรปักษ์ แต่ผู้ร้องยังมิได้นำคำสั่งศาลไปดำเนินการ ดังนี้ เจ้านี้ตามคำพิพากษาผู้นำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินดังกล่าวไว้ แต่ผู้ร้องนำคำสั่งศาลไปยื่นขอให้ปล่อยที่ดินจะร้องสอดเข้ามาได้หรือไม่ และหากศาลในคดีที่เจ้านี้ตามคำพิพากษานำยึดที่ดินพิพาทมีคำสั่งให้ปล่อยทรัพย์สินที่ยึดจะมีผลต่อคดีที่เจ้านี้ตามคำพิพากษายื่นคำร้องสอดหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๑๓๘/๒๕๕๔ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ผู้ร้องได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทโดยการครอบครองปรปักษ์ แต่ผู้ร้องยังมิได้นำคำสั่งศาลดังกล่าวไปดำเนินการยื่นขอต่อเจ้าพนักงานที่ดิน และเจ้าพนักงานที่ดินก็ยังไม่ได้จดทะเบียนให้ผู้ร้องเป็นผู้มีชื่อถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทตามคำสั่งศาลชั้นต้น เพราะที่ดินพิพาทถูกเจ้าพนักงานบังคับคดียึดไว้เพื่อบังคับคดีชำระหนี้ตามคำพิพากษาแก่โจทก์ ดังนั้น การดำเนินการในชั้นบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีนี้ยังไม่เสร็จสิ้น ผู้ร้องสอดซึ่งเป็นเจ้านี้ตามคำพิพากษาในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ ๑๕๘๘/๒๕๕๓ ของศาลจังหวัดเชียงราย และได้้นำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินพิพาทไว้ แต่ผู้ร้องนำคำสั่งศาลชั้นต้นไปยื่นต่อศาลจังหวัดเชียงรายเพื่อขอให้ปล่อยทรัพย์สินที่ดินพิพาทที่โจทก์นำยึดไว้ดังกล่าว จึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งและถูกโต้แย้งสิทธิ จึงชอบที่จะร้องขอเข้ามาในชั้นบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีนี้ได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๗ (๑) และผู้ร้องสอดสามารถพิสูจน์ในชั้นนี้ได้ว่าผู้ร้องสอดในฐานะเจ้านี้ตามคำพิพากษามีสิทธิดีกว่าผู้ร้องอย่างไร โดยไม่ต้องให้ผู้ร้องสอดไปฟ้องเป็นคดีใหม่

ในคดีแพ่งของศาลจังหวัดเชียงราย ซึ่งผู้ร้องสอดเป็นเจ้านี้ตามคำพิพากษาในคดีดังกล่าวได้นำยึดที่ดินพิพาทเพื่อขายทอดตลาดนั้น เมื่อปรากฏว่าผู้ร้องคดีนี้ไปยื่น

คำร้องในคดีดังกล่าวขอให้ปล่อยทรัพย์สินพิพาท ผู้ร้องสอดซึ่งเป็นโจทก์ในคดีดังกล่าวก็ขึ้น
คำคัดค้านเป็นประเด็นว่า ผู้ร้องมิใช่เจ้าของที่ดินพิพาท โดยมีรายละเอียดในคำคัดค้านว่า
ผู้ร้องได้ยกที่ดินพิพาทให้แก่ผู้คัดค้านที่ ๑ (จำเลยในคดีดังกล่าว) ที่ดินพิพาทจึงเป็นของ
ผู้คัดค้านที่ ๑ ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา และเมื่อผู้คัดค้านที่ ๑ ให้ผู้คัดค้านที่ ๒ และที่ ๓
เข้าถือกรรมสิทธิ์ร่วมกับผู้คัดค้านที่ ๑ แล้วผู้คัดค้านทั้งสามนำที่ดินพิพาทไปจำนองไว้แก่
ธนาคารออมสินแล้วนำเงินที่ได้จากการจำนองมาปลูกบ้านให้ผู้ร้องอาศัยอยู่ผู้ร้องจึงไม่มี
สิทธิขอให้ปล่อยทรัพย์สินที่ยึด ส่วนคดีนี้ผู้ร้องสอดยื่นคำร้องว่าที่ดินพิพาทเป็นของ
ผู้คัดค้านทั้งสาม มิใช่ของผู้ร้อง เพื่อให้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงหรือเพิกถอนคำสั่ง
เดิมเพื่อมีผลทำให้ผู้ร้องไม่มีสิทธิขอให้ปล่อยทรัพย์สินพิพาทที่ถูกยึดโดยผู้ร้องสอดมุ่งประสงค์
นำคำสั่งที่อาจเปลี่ยนแปลงหรือคำสั่งเพิกถอนคำสั่งเดิมไปใช้ในชั้นร้องขอทรัพย์สินในคดีแพ่ง
ของศาลจังหวัดเชียงราย เพื่อให้ศาลในคดีดังกล่าวยกคำร้องของผู้ร้องที่ขอให้ปล่อยทรัพย์สิน
พิพาท ประเด็นในคดีที่ผู้ร้องกับผู้ร้องสอดพิพาทกันในชั้นร้องขอทรัพย์สินในคดีแพ่งของศาล
จังหวัดเชียงรายกับประเด็นที่ผู้ร้องกับผู้ร้องสอดพิพาทกันในคดีนี้จึงเป็นเรื่องเดียวกันเมื่อ
ปรากฏว่าคดีแพ่งดังกล่าว ศาลจังหวัดเชียงรายพิจารณาแล้วมีคำสั่งให้ปล่อยทรัพย์สิน
ที่ยึด การที่ผู้ร้องสอดขอให้ศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีนี้อีก จึงเป็นการ
ขอให้ศาลชั้นต้นคดีนี้ดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำในประเด็นที่ศาลจังหวัดเชียงราย
ได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดคดีแล้ว ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความแพ่ง มาตรา ๑๔๔ ส่วนผลคดีแพ่งของศาลจังหวัดเชียงราย หากผู้ร้องสอด
ซึ่งเป็นโจทก์ในคดีดังกล่าวไม่เห็นด้วยกับคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลจังหวัดเชียงราย
ก็ชอบที่จะใช้สิทธิอุทธรณ์ฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งดังกล่าวต่อไป

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ

บทบรรณาธิการ

คำถาม ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้บุคคลเป็นหนี้ความสามารถและแต่งตั้งผู้อุปบาลแล้ว ผู้อุปบาลจะยื่นคำร้องขอเข้ามาในคดีเดิมขอให้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งบังคับให้บุคคลภายนอกซึ่งดูแลรักษาเงินรายได้ของหนี้ความสามารถส่งมอบเงินดังกล่าวให้แก่หนี้ความสามารถเพื่อใช้จ่ายตามความประสงค์ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๔๐๔/๒๕๕๔ คดีมีปัญหาคือต้องวินิจฉัยว่า ผู้ร้องมีอำนาจยื่นคำร้องขอให้นายสุภสิทธิ์ส่งมอบเงินของนางเจียะอิมหรือพินลพวรรณ หนี้ความสามารถให้แก่หนี้ความสามารถได้หรือไม่

เห็นว่า แม้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ลักษณะ ๒ ศาล หมวด ๑ เขตอำนาจศาล ได้บัญญัติเกี่ยวกับคำฟ้องหรือคำร้องขอที่เสนอภายหลังเกี่ยวเนื่องกับคดีที่ค้างพิจารณาอยู่ในศาลว่าให้ฟ้องหรือร้องขอเข้ามาในคดีเดิมได้ตามมาตรา ๗ (๑) แต่คดีนี้เป็นคดีที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอว่านายชูชีพ พวรรณเชษฐ์ และนางเจียะอิมหรือพินลพวรรณ พวรรณเชษฐ์ เป็นหนี้ความสามารถขอให้สั่งให้บุคคลดังกล่าวเป็นหนี้ความสามารถและตั้งผู้ร้องเป็นผู้อุปบาล โดยมีผู้คัดค้านและผู้ร้องสอดต่างขอให้ตั้งตนเป็นผู้อุปบาลด้วย ศาลชั้นต้นได้มีคำสั่งให้นายชูชีพและนางเจียะอิมหรือพินลพวรรณเป็นหนี้ความสามารถและตั้งผู้ร้อง ผู้คัดค้าน และผู้ร้องสอดเป็นผู้อุปบาลร่วมกัน การที่ผู้ร้องมายื่นคำร้องขอให้บังคับนายสุภสิทธิ์ พวรรณเชษฐ์ ผู้ดูแลและรักษาเงินรายได้ของนางเจียะอิมหรือพินลพวรรณหนี้ความสามารถส่งมอบเงินดังกล่าวแก่หนี้ความสามารถโดยนายสุภสิทธิ์ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกและไม่ได้เป็นคู่ความในคดีและไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความเป็นอุปบาลแต่อย่างใด การที่นายสุภสิทธิ์ไม่ยอมส่งมอบเงินรายได้ของหนี้ความสามารถ อันเป็นการโต้แย้งสิทธิของผู้ร้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ จึงชอบที่ผู้ร้องซึ่งเป็นอุปบาลจะไปฟ้องร้องดำเนินคดีนายสุภสิทธิ์เป็นคดีอีกคดีหนึ่งต่างหาก คำร้องขอของผู้ร้องจึงไม่ใช่คำร้องขอที่เสนอภายหลังเกี่ยวเนื่องกับคดีนี้ตามบทบัญญัติมาตรา ๗ (๑) ดังกล่าว ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องขอในคดีนี้ได้

คำถาม การอุทธรณ์ในชั้นบังคับคดีว่าจำเลยได้กระทำความผิดข้อตกลงตามสัญญาประนีประนอมยอมความ หากคดีเดิมเป็นคดีฟ้องขับไล่จำเลยออกจากตึกแถวพิพาทซึ่ง

เป็นอสังหาริมทรัพย์อันมีค่าเช่าในขณะยื่นฟ้องไม่เกินเดือนละสี่พันบาท ต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๔ วรรคสอง อุทธรณ์ของจำเลยในชั้นบังคับคดีอันเป็นสาขาจะต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๘๐๑/๒๕๓๔ คดีเดิมของเรื่องนี้เป็นคดีฟ้องขับไล่จำเลยออกจากตึกแถวพิพาทซึ่งเป็นอสังหาริมทรัพย์อันมีค่าเช่าในขณะยื่นฟ้องไม่เกินเดือนละสี่พันบาท ต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๔ วรรคสอง อุทธรณ์ของจำเลยเป็นอุทธรณ์ชั้นบังคับคดีอันเป็นสาขาก็ย่อมต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงเช่นเดียวกัน

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๗๕๖/๒๕๕๓ โจทก์ฟ้องขับไล่จำเลยออกจากอสังหาริมทรัพย์ที่ดินตามฟ้องอันมีค่าเช่าหรืออาจให้เขาได้ในขณะยื่นคำฟ้องไม่เกินเดือนละสี่พันบาท ซึ่งต้องห้ามมิให้คู่ความอุทธรณ์ในข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๒๔ วรรคสอง และข้อห้ามอุทธรณ์ตามบทบัญญัตินี้ต้องใช้บังคับแก่การอุทธรณ์ทั้งในประเด็นเนื้อหาแห่งคดีตลอดจนปัญหาเรื่องอื่น ๆ ที่เป็นสาขาของคดี ซึ่งรวมถึงปัญหาในชั้นบังคับคดีด้วย โดยเหตุที่ทำให้ต้องห้ามอุทธรณ์ต้องถือตามเหตุต้องห้ามอุทธรณ์ในคดีตามคำฟ้องและคำให้การที่พิพาทกันแต่เดิมนั้นเป็นสำคัญ ซึ่งหากมีเหตุอันต้องห้ามอุทธรณ์ดังกล่าวข้างต้นแล้ว แม้ปัญหาในชั้นสาขาคดีในสถานการณ์บังคับคดีนี้จะไม่มีเหตุต้องห้ามอุทธรณ์ก็ตาม ก็ต้องถือว่าเป็นคดีต้องห้ามอุทธรณ์ตามเหตุต้องห้ามในคดีแต่เดิמדังกล่าวแล้ว และปรากฏว่าในชั้นอุทธรณ์นั้น จำเลยอุทธรณ์โต้แย้งคำพิพากษาศาลชั้นต้นในข้อเท็จจริง ย่อมต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ตามบทกฎหมายดังกล่าว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๓๔๔/๒๕๕๕ โจทก์กล่าวอ้างว่า อาจนำที่ดินพิพาทออกให้บุคคลอื่นเช่าจะได้ค่าเช่าเดือนละไม่ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท และขอคิดค่าเสียหายจากจำเลยเดือนละ ๓,๐๐๐ บาท ย่อมหมายถึงที่ดินพิพาทอาจให้เขาได้เดือนละ ๓,๐๐๐ บาท ข้อเท็จจริงจึงฟังได้ว่าที่ดินพิพาทอาจให้เขาในขณะยื่นคำฟ้องไม่เกินเดือนละ ๓,๐๐๐ บาท การฟ้องขับไล่บุคคลใด ๆ ออกจากอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งในขณะยื่นฟ้องอาจให้เขาได้ไม่เกินเดือนละ ๔,๐๐๐ บาท จึงต้องห้ามอุทธรณ์ในข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๒๔ วรรคสองและข้อห้ามอุทธรณ์ตามบทบัญญัตินี้ต้องใช้บังคับแก่การอุทธรณ์

ทั้งในประเด็นเนื้อหาแห่งคดีตลอดจนปัญหาเรื่องอื่น ๆ ที่เป็นสาขาของคดี ซึ่งรวมถึง ปัญหาในชั้นบังคับคดีด้วย โดยเหตุที่ทำให้ต้องห้ามอุทธรณ์ต้องถือตามเหตุต้องห้าม อุทธรณ์ในคดีตามคำฟ้องและคำให้การที่พิพาทกันแต่เดิมนั้นเป็นสำคัญ ซึ่งถ้าหากมีเหตุ อันต้องอุทธรณ์ดังกล่าวข้างต้นแล้ว แม้ปัญหาในชั้นสาขาคดีในชั้นการบังคับคดีจะไม่มี เหตุต้องห้ามอุทธรณ์ก็ตาม ก็ต้องถือว่า เป็นคดีต้องห้ามอุทธรณ์ตามเหตุต้องห้ามในคดี แต่เดิמדังกล่าวแล้ว เมื่อปรากฏว่าในชั้นอุทธรณ์นั้น จำเลยอุทธรณ์โต้แย้งคำสั่งศาล ชันต้นว่าคำร้องขอเลื่อนคดีที่อ้างว่าจำเลยเจ็บป่วยไม่สามารถมาศาลได้ ถือเป็นเหตุจำเป็น อันไม่อาจก้าวล่วงเสียได้ ซึ่งศาลควรให้โอกาสแก่จำเลย แต่ศาลชั้นต้นกลับยกคำร้อง ที่ขอให้งดการบังคับคดีและไม่อนุญาตให้เลื่อนคดี จึงเป็นการอุทธรณ์ในข้อเท็จจริง ย่อมต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ตามบทกฎหมายดังกล่าวแล้ว

คำถาม โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยข้อหาความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการ โฆษณาตาม ป.อ. มาตรา ๓๒๔ แต่โจทก์ไม่ได้บรรยายฟ้องว่า จำเลยใส่ความโจทก์ ต่อบุคคลที่สามโดยการโฆษณาอันเป็นองค์ประกอบความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๔ เพียงแต่แนบหนังสือที่มีข้อความหมิ่นประมาทโจทก์ซึ่งแสดงว่าจำเลยได้ส่ง สำเนาหนังสือไปยังบุคคลที่ปรากฏในหนังสือนั้นมาท้ายคำฟ้องด้วย หากศาลชั้นต้นไต่สวน มูลฟ้องแล้ว เห็นว่าคดีไม่มีมูลพิพาทยกฟ้อง โจทก์จะอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงได้ หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๐๑๙/๒๕๕๗ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๔ บัญญัติว่า "ถ้าความผิดฐานหมิ่นประมาทได้กระทำโดยการโฆษณาด้วยเอกสาร..." ดังนี้ องค์ประกอบความผิดฐานนี้คือการหมิ่นประมาทโดยการโฆษณา เมื่อโจทก์บรรยายฟ้อง ว่า "...จำเลยทั้งสิบห้าร่วมกันใส่ความโจทก์ต่อบุคคลที่สามโดยประการที่น่าจะทำให้โจทก์ เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง กล่าวคือจำเลยทั้งสิบห้าร่วมกันทำหนังสือ ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ส่งไปถึงนายปีเตอร์ ลินซ์ ผู้อำนวยการบริหารสมาคม สโมสรไลออนส์สากล... มีข้อความว่า...อันเป็นความเท็จเพราะโจทก์ได้รับเลือกจาก สมาชิกสมาคมสโมสรไลออนส์สากล ภาค ๓๑๐ อี โจทก์ได้นำส่งให้แก่ผู้ว่าการไลออนส์ สากล ภาค ๓๑๐ ประเทศไทยแล้ว การกระทำของจำเลยทั้งสิบห้าเป็นการร่วมกัน หมิ่นประมาทโจทก์..." โดยโจทก์ไม่ได้บรรยายฟ้องให้เห็นว่า จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๑๔

ใส่ความโจทก์ต่อบุคคลที่สามโดยการโฆษณา อันเป็นองค์ประกอบความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๘ แม้โจทก์จะแนบหนังสือที่มีข้อความหมิ่นประมาทโจทก์ซึ่งแสดงให้เห็นว่าจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๑๔ ได้ส่งสำเนาหนังสือดังกล่าวไปยังบุคคลที่ปรากฏในหนังสือนั้นมาท้ายคำฟ้องด้วย ก็ไม่ทำให้ฟ้องของโจทก์ที่ไม่ได้บรรยายฟ้องให้เห็นว่าจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๑๔ ใส่ความโจทก์ต่อบุคคลที่สามโดยการโฆษณา เป็นฟ้องที่ครบองค์ประกอบความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๘ ได้ และที่โจทก์ขอให้ลงโทษตามมาตรา ๓๒๘ มาด้วยก็ตาม ศาลก็ไม่อาจพิพากษาลงโทษจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๑๔ ได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๒ วรรคหนึ่ง ดังนี้ การกระทำของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๑๔ ตามที่โจทก์บรรยายมาในฟ้อง จึงไม่เป็นความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๘ คงเป็นความผิดฐานหมิ่นประมาทตามมาตรา ๓๒๖ เท่านั้น ซึ่งในความผิดดังกล่าวมีอัตราโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกไม่เกินสามปี จึงเป็นคดีซึ่งต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๓ ทวิ เมื่อโจทก์อุทธรณ์ว่า การกระทำของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๔ เป็นหมิ่นประมาทโจทก์ มิใช่เป็นการแสดงความคิดเห็นโดยสุจริตติชมด้วยความเป็นธรรม และเพื่อป้องกันส่วนได้เสียเกี่ยวกับตนตามคลองธรรม ซึ่งเป็นอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายกอุทธรณ์ของโจทก์นั้นชอบแล้ว

นายประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์
บรรณาธิการ

บทบรรณาธิการ 2/๕9

บทบรรณาธิการ

culb กฎหมาย และ ความบันเทิง
หน้า 1 : 9

คำถาม โจทก์ฟ้องเรียกที่ดินพิพาทของโจทก์คืนจากจำเลย กับคดีที่โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยโอนที่ดินพิพาทให้แก่โจทก์ตามสัญญาจะซื้อขาย ทั้งสองกรณี หากศาลพิจารณาให้โจทก์ชนะคดี ศาลจะพิพากษาให้จำเลยออกจากที่ดินพิพาทห้ามจำเลยและบริวารเข้าเกี่ยวข้องกับที่ดินพิพาทได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

(ก) คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๘๑๓/๒๕๓๕ โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทให้แก่โจทก์ เป็นคดีฟ้องเรียกอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๒ (๑) ถ้าศาลพิพากษาให้โจทก์ชนะคดี เมื่อศาลเห็นสมควร ศาลจะมีคำสั่งให้ขับไล่จำเลยก็ได้ คำสั่งเช่นนี้ให้ใช้บังคับตลอดถึงวงศ์ญาติทั้งหลายและบริวารของจำเลยที่อยู่บนอสังหาริมทรัพย์นั้นด้วยเมื่อศาลอุทธรณ์พิพากษายืนให้โจทก์ชนะคดี ศาลอุทธรณ์ย่อมมีอำนาจพิพากษาเกินคำขอตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๒ (๑) และ ๒๔๖ ให้จำเลยรื้อถอนบ้านออกไปห้ามจำเลยและบริวารเข้าเกี่ยวข้องกับที่ดินพิพาท อันเป็นการขับไล่จำเลยและบริวารออกไปจากที่ดินพิพาทได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๗๐/๒๕๐๖ โจทก์ยื่นคำร้องขอเป็นคดีไม่มีข้อพิพาท ขอให้ศาลสั่งแสดงว่าที่ดินมีโฉนดเป็นกรรมสิทธิ์ของโจทก์โดยการครอบครอง จำเลยยื่นคำคัดค้านเถียงกรรมสิทธิ์ ศาลชั้นต้นสั่งดำเนินคดีอย่างมีข้อพิพาทแย้งกรรมสิทธิ์ที่ดิน และได้เรียกค่าธรรมเนียมจากโจทก์ครบถ้วนแล้ว ดังนี้ ถือได้ว่าโจทก์ได้ฟ้องเรียกที่ดินพิพาทจากจำเลย เมื่อศาลพิพากษาให้โจทก์ชนะคดี ศาลจะมีคำสั่งให้ขับไล่จำเลยก็ได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๒ (๑) หาเป็นการเกินคำขอไม่

(ข) คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๒๓๘/๒๕๔๐ โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสามโอนที่ดินพิพาทให้แก่โจทก์ตามสัญญาจะซื้อขายที่ดินที่จำเลยที่ ๑ ทำกับโจทก์ มีใช้ฟ้องขับไล่จำเลยทั้งสามออกจากที่ดินพิพาทของโจทก์หรือฟ้องเรียกที่ดินพิพาทของโจทก์คืนจากจำเลยทั้งสาม ศาลจึงไม่มีอำนาจพิพากษาห้ามจำเลยทั้งสามและบริวารเกี่ยวข้องกับที่ดินพิพาท

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๕๖/๒๕๒๒ โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยปฏิบัติตามสัญญาจะซื้อขายนาพิพาท แล้วคู่ความได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความกันว่า จำเลยยอมส่งมอบนาพิพาทให้โจทก์ กรณีจึงไม่อยู่ในบังคับของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๒ (๑) แม้สัญญาประนีประนอมยอมความจะมีข้อความว่า จำเลยและบริวารจะไม่เกี่ยวข้องกับนาพิพาทต่อไป แต่บริวารของจำเลยก็ได้ถูกฟ้องและมิได้ตกลงทำตามสัญญาประนีประนอมยอมความด้วย โจทก์จะอาศัยสัญญาประนีประนอมยอมความนี้มาบังคับกับบริวารของจำเลยด้วยมิได้ จึงไม่มีอำนาจร้องขอให้จับกุมและกักขังผู้ร้องซึ่งโจทก์อ้างว่าเป็นบริวารของจำเลยในการบังคับคดี

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๔๔๕/๒๕๓๔ โจทก์ฟ้องว่าจำเลยผิดสัญญาซื้อขายขอให้จำเลยและบริวารออกจากที่ดินและสิ่งปลูกสร้างแล้วคู่ความสัญญาประนีประนอมยอมความกันว่าจำเลยยอมขนย้ายทรัพย์สินพร้อมบริวารออกจากที่ดินและสิ่งปลูกสร้างดังนี้ผู้ร้องทั้งสามจะเป็นบริวารของ

จำเลยหรือไม่ก็ตามเมื่อผู้ร้องทั้งสามมิได้ถูกฟ้องและมิได้ตกลงตามสัญญาประนีประนอมยอมความด้วยโจทก์ย่อมไม่อาจอาศัยสัญญาประนีประนอมยอมความและคำพิพากษาตามยอมมาบังคับแก่ผู้ร้องทั้งสาม กรณีไม่อยู่ในบังคับของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๒ (๑)

คำถาม บรรยายฟ้องให้รับผิดในผลแห่งละเมิดในฐานะตัวการและตัวแทนหรือในฐานะนายจ้างกับลูกจ้าง ศาลจะวินิจฉัยให้รับผิดในอีกฐานะหนึ่งตามที่ปรากฏในทางพิจารณาได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๑๘๘/๒๕๕๔ คดีมีประเด็นพิพาทเพียงว่า จำเลยที่ ๑ เป็นผู้กระทำความผิดต่อโจทก์หรือไม่ และจำเลยที่ ๒ ต้องร่วมรับผิดกับจำเลยที่ ๑ ในฐานะตัวการหรือไม่ ดังนั้นเมื่อคดีโจทก์สำหรับจำเลยที่ ๑ ถึงที่สุดตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นโดยที่ศาลชั้นต้นได้วินิจฉัยไว้ว่า จำเลยที่ ๑ เป็นคนละคนกับ ป. ผู้ขับรถยนต์คันเกิดเหตุ จึงมิได้เป็นผู้กระทำความผิดต่อโจทก์ จำเลยที่ ๒ ซึ่งถูกฟ้องให้ร่วมรับผิดกับจำเลยที่ ๑ ในฐานะตัวการก็ย่อมไม่ต้องรับผิดด้วย ที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า ป. ซึ่งเป็นผู้ขับรถยนต์คันเกิดเหตุเป็นลูกจ้างของจำเลยที่ ๒ และจำเลยที่ ๒ ใช้ ป. ขับรถยนต์คันเกิดเหตุ เมื่อรถยนต์คันดังกล่าวชนเสาไฟฟ้าของโจทก์เสียหาย จำเลยที่ ๒ จึงต้องรับผิดชำระค่าเสียหายในเหตุละเมิดตามฟ้อง เป็นการวินิจฉัยนอกฟ้องนอกประเด็น ไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๒

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๕๔๑/๒๕๕๒ โจทก์ฟ้องให้จำเลยที่ ๔ ร่วมผิดร่วมกับจำเลยที่ ๑ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๒๕ มิได้บรรยายว่าจำเลยที่ ๑ เป็นตัวแทน จำเลยที่ ๔ เป็นตัวการ อันเป็นหลักแห่งข้อหาที่จะให้จำเลยที่ ๔ ร่วมผิดต่อโจทก์ ในฐานะตัวการตัวแทนตามมาตรา ๔๒๗ การที่ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่าจำเลยที่ ๔ ต้องร่วมผิดกับจำเลยที่ ๑ ในฐานะตัวการตัวแทนจึงเป็นการวินิจฉัยนอกประเด็น

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๘๓๖/๒๕๕๗ โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองร่วมกันรับผิดชำระเงินค่าสินค้าให้แก่โจทก์ โดยกล่าวอ้างว่า จำเลยที่ ๒ เป็นตัวแทนของจำเลยที่ ๑ ในการก่อสร้างอาคารบ้านแฝด ๒ ชั้น ให้แก่การเคหะแห่งชาติและจำเลยที่ ๒ ชื้อหินและทรายไปจากโจทก์ในฐานะส่วนตัวและตัวแทนของจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นตัวการ แต่จำเลยที่ ๑ ปฏิเสธว่าจำเลยที่ ๑ มิได้เป็นตัวการและยังให้การต่อสู้ว่า จำเลยที่ ๑ เป็นเพียงตัวแทนของจำเลยที่ ๒ ตัวการซึ่งมิได้เปิดเผยชื่อในการเข้าประมูลงานและเข้าเป็นคู่สัญญากับการเคหะแห่งชาติประเด็นข้อพิพาทระหว่างโจทก์และจำเลยที่ ๑ ตามที่โจทก์กล่าวอ้างในฟ้องและตามคำให้การของจำเลยที่ ๑ จึงมีว่า จำเลยที่ ๑ เป็นตัวการที่ให้จำเลยที่ ๒ เป็นตัวแทนไปซื้อสินค้าจากโจทก์หรือไม่ ที่ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า จำเลยที่ ๑ แสดงตนว่าเป็นหุ้นส่วนกับจำเลยที่ ๒ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๐๕๔ วรรคหนึ่ง พยานหลักฐานของโจทก์มีน้ำหนักดีกว่าพยานหลักฐานของจำเลยที่ ๑ ฟังได้ว่า จำเลยทั้งสองทำสัญญาจัดตั้งหุ้นส่วนหรือบริษัทกัน เมื่อการซื้อหินทรายจากโจทก์เป็นในทางที่เป็นธรรมดาในการก่อสร้าง จำเลยทั้งสองซึ่งเป็นหุ้นส่วนย่อมมีความผูกพันและจะต้องรับผิดชอบร่วมกันโดยไม่จำกัดจำนวนในการชำระหนี้ที่จำเลยที่ ๒ ได้ก่อขึ้นเพราะจัดการไปเช่นนั้น ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๐๕๐ จึงเป็นเรื่องนอกฟ้องนอกประเด็น เกินไปกว่าหรือนอกจากที่ปรากฏในคำฟ้อง ไม่ชอบด้วย ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๒ วรรคหนึ่ง ที่จำเลยที่ ๑ อุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาศาลชั้นต้นว่า ศาลชั้นต้นวินิจฉัยคลาดเคลื่อนต่อหลักกฎหมายในเรื่องหุ้นส่วนบริษัทตาม

ป.พ.พ. มาตรา ๑๐๑๒ และมาตรา ๑๐๕๐ แม้ศาลอุทธรณ์ภาค ๙ รับวินิจฉัยให้โดยฟังว่า จำเลยที่ ๑ มิได้เป็นหุ้นส่วนกับจำเลยที่ ๒ จึงไม่ต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ ๒ ชำระหนี้ให้แก่โจทก์ตามฟ้อง ก็เป็นการไม่ชอบ เพราะเป็นข้อที่มีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๒๕ วรรคหนึ่ง ฎีกาของโจทก์ที่ว่า จำเลยทั้งสองเป็นหุ้นส่วนกันในการดำเนินการก่อสร้างให้แก่การเคหะแห่งชาติ จึงเป็นข้อที่มีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค ๙ ไม่ชอบด้วย ป.วิ.พ. มาตรา ๒๔๙ วรรคหนึ่ง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๘๗๓/๒๕๕๔ โจทก์บรรยายฟ้องโดยมีสาระสำคัญว่า จำเลยที่ ๑ ตกลงว่าจ้างโจทก์ปรับปรุงซ่อมแซมอาคารตึกแถวโดยมีจำเลยที่ ๒ เป็นผู้ลงนามในสัญญาจ้างเหมาก่อสร้างแทน แต่จำเลยที่ ๑ เป็นผู้ว่าจ้างและควบคุมดูแลการปรับปรุงซ่อมแซมและเป็นผู้ออกแบบ เลือกวัสดุ เปลี่ยนแปลงแก้ไขด้วยจำเลยที่ ๑ เอง นอกจากโจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๑ ให้ต้องรับผิดชอบในฐานะตัวการตามสัญญาจ้างเหมาก่อสร้างแล้ว ยังฟ้องจำเลยที่ ๒ ให้ต้องรับผิดชอบในฐานะตัวแทนด้วยซึ่งตาม ป.พ.พ. มาตรา ๘๒๐ ตัวการมีความผูกพันต่อบุคคลภายนอกในกิจการทั้งหลายอันตัวแทนหรือตัวแทนช่วงได้ทำไปภายในขอบอำนาจแห่งฐานตัวแทนซึ่งมีความหมายว่าหากจำเลยที่ ๒ เป็นตัวแทนของจำเลยที่ ๑ แล้ว จำเลยที่ ๒ ในฐานะตัวแทนไม่ต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ ๑ ตามที่โจทก์ฟ้องด้วย จำเลยที่ ๒ ให้การนำสืบว่า จำเลยที่ ๒ เป็นตัวการในสัญญาจ้างเหมาก่อสร้าง แต่โจทก์มิได้ฟ้องจำเลยที่ ๒ ให้รับผิดชอบในฐานะตัวการคงฟ้องจำเลยที่ ๒ ว่าเป็นตัวแทนของจำเลยที่ ๑ ในสัญญาจ้างเหมาก่อสร้าง การที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยที่ ๒ รับผิดชอบในสัญญาจ้างเหมาก่อสร้างในฐานะตัวการ จึงเป็นการพิพากษาเกินไปกว่าหรือนอกจากที่ปรากฏในคำฟ้องเป็นการไม่ชอบด้วย ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๒ วรรคหนึ่ง การที่ศาลพิพากษาเกินไปกว่าหรือนอกจากที่ปรากฏในคำฟ้องเป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ ย่อมมีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ตามมาตรา ๑๔๒ (๕)

คำถาม ข้อเท็จจริงที่โจทก์ไม่ได้บรรยายมาในคำฟ้องแต่ปรากฏในทางพิจารณา ศาลจะวินิจฉัยให้จำเลยรับผิดชอบได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๘๖๒/๒๕๕๑ โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระค่าสินค้าประเภทเครื่องใช้ประจำบ้านยี่ห้อซูเปอร์แวร์ จำเลยให้การว่า ไม่เคยซื้อสินค้าประเภทเครื่องใช้ประจำบ้านจากโจทก์ แต่รับว่าเคยซื้อจากโจทก์ และลงลายมือชื่อในเอกสารการซื้อขายว่ามีหนี้ค้างชำระ ๑๐,๗๐๐ บาท มอบให้แก่โจทก์ ประเด็นจึงมีเพียงว่า จำเลยซื้อสินค้าประเภทเครื่องใช้ประจำบ้านจากโจทก์หรือไม่ แม้จำเลยให้การรับว่าเคยซื้อจากโจทก์และทำหลักฐานแห่งนั้นมอบให้แก่โจทก์ ก็เป็นเพียงเหตุแห่งการปฏิเสธหนี้ตามฟ้องของโจทก์เท่านั้น ไม่มีผลกระทบถึงผลแห่งคดีที่จะกำหนดเป็นประเด็นข้อพิพาท คดีจึงไม่มีประเด็นว่าจำเลยซื้อจากโจทก์และยังไม่ได้ชำระหนี้หรือไม่ หากศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่าจำเลยไม่ได้ซื้อสินค้าประเภทเครื่องใช้ประจำบ้านจากโจทก์ ก็ชอบที่จะยกฟ้องเสีย ไม่มีอำนาจที่จะพิพากษาให้จำเลยรับผิดชอบชำระหนี้ค่าสินค้าตามคำให้การอันมิใช่ประเด็นข้อพิพาทแห่งคดีได้ เนื่องจากเป็นการพิพากษานอกฟ้องนอกประเด็น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๐๘๖/๒๕๕๒ โจทก์บรรยายฟ้องว่าจำเลยกับผู้รับเหมาร่วมกันทำละเมิดแต่การเป็นผู้รับเหมามาอาจเป็นผู้รับจ้างทำของหรือเป็นลูกจ้างจำเลยที่จำเลยจ้างแรงงานก็ได้ โจทก์มิได้บรรยายฟ้องว่าจำเลยเป็นผู้ว่าจ้างให้ผู้รับเหมาทำการตอกเสาเข็มอันเป็นลักษณะ

ของการจ้างทำของ และตามคำให้การของจำเลยก็ได้ให้การว่า จำเลยเป็นผู้ว่าจ้างทำของแต่เป็นคำให้การยอมรับว่าจำเลยเป็นผู้ตอกเสาเข็มตามคำฟ้องและคำให้การประเด็นแห่งคดีจึงมีเพียงว่าจำเลยเป็นผู้กระทำละเมิดหรือไม่เท่านั้น ไม่มีประเด็นว่าจำเลยเป็นผู้ว่าจ้างทำของตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๒๔ ที่ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่าจำเลยเป็นผู้ว่าจ้างทำของไม่ต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๔๒๔ เป็นการวินิจฉัยนอกประเด็นแห่งคดีจึงไม่ชอบด้วยกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๘๗, ๑๔๒, ๑๗๗ วรรคสอง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๐๓/๒๕๕๕ โจทก์บรรยายฟ้องเพียงว่า จำเลยที่ ๓ เป็นหุ้นส่วนของจำเลยที่ ๑ และร่วมส่งซื้อสินค้าพิพาทจากโจทก์กับเป็นผู้ส่งจ่ายเช็คพิพาทเพื่อชำระหนี้ค่าสินค้าดังกล่าว แต่โจทก์มิได้บรรยายฟ้องด้วยการกระทำของจำเลยที่ ๓ ดังกล่าวเป็นการสอดเข้าไปเกี่ยวข้องกับจัดการงานของจำเลยที่ ๑ จึงถือไม่ได้ว่าตามคำฟ้องของโจทก์ประสงค์จะให้จำเลยที่ ๓ ร่วมรับผิดชอบในฐานะดังกล่าว การที่ศาลล่างทั้งสองวินิจฉัยให้จำเลยที่ ๓ ร่วมรับผิดชอบด้วยกันกับจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ โดยไม่จำกัดจำนวน จึงเป็นการพิพากษาเกินไปกว่าหรือนอกจากที่ปรากฏในคำฟ้องไม่ชอบด้วย ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๒ วรรคหนึ่ง ปัญหาแม้จำเลยที่ ๓ มิได้โต้แย้ง แต่ก็เป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนซึ่งศาลฎีกาเห็นสมควรยกขึ้นวินิจฉัยตามมาตรา ๑๔๒ (๕) ดังนั้น จำเลยที่ ๓ จึงไม่ต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ในฐานะหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดชอบที่สอดเข้าจัดการงานของจำเลยที่ ๑

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๐๑/๒๕๕๗ โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยทั้งสองไม่ยอมดูแลช่วยเหลืออุปการะเลี้ยงดูโจทก์เช่นที่ปฏิบัติมา มิได้บรรยายยกข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาเรียกถอนคืนการให้ว่าจำเลยทั้งสองประพฤตินิรคุณด้วยเหตุบอกปิดไม่ยอมให้สิ่งจำเป็นเลี้ยงชีพแก่โจทก์ซึ่งเป็นผู้ให้ในเวลาที่ยากไร้ และจำเลยทั้งสองยังสามารถจะให้ได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๓๑ (๓) ดังนี้ ไม่มีประเด็นตามคำฟ้องของโจทก์ที่เรียกถอนคืนการให้เพราะเหตุตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๓๑ (๓)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๗๒๔๑/๒๕๕๗ คำฟ้องโจทก์เป็นการบรรยายฟ้องให้จำเลยที่ ๑ รับผิดชอบจากการกระทำของจำเลยที่ ๑ ตาม ป.พ.พ.มาตรา ๔๒๐ มิใช่ให้จำเลยที่ ๑ รับผิดชอบตาม ป.พ.พ. มาตรา ๔๒๔ ซึ่งเป็นเรื่องผู้ว่าจ้างทำของไม่ต้องรับผิดชอบเพื่อความเสียหายอันผู้รับจ้างได้ก่อให้เกิดขึ้นแก่บุคคลภายนอกในระหว่างทำงานที่ว่าจ้างเว้นแต่ผู้ว่าจ้างจะเป็นผู้ผิดในส่วนงานที่สั่งให้ทำ หรือในคำสั่งที่ตนให้ไว้หรือในการเลือกหาผู้รับจ้าง เพราะตามคำฟ้องมิได้บรรยายว่าจำเลยที่ ๑ ว่าจ้างใครและมีส่วนผิดในการงานที่สั่งให้ทำอย่างไร แม้ความรับผิดชอบตามมาตรา ๔๒๐ อาจซ้อนกับมาตรา ๔๒๔ ได้ แต่คำฟ้องของโจทก์ก็จะต้องแสดงให้เห็นแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่งข้อหาและคำขอบังคับ ทั้งข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาเช่นว่านั้น ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๗๒ วรรคสอง เมื่อโจทก์มิได้บรรยายฟ้องตามมาตรา ๔๒๔ มาด้วย การที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยที่ ๑ รับผิดชอบตามมาตรา ๔๒๔ จึงเป็นการพิพากษาเกินคำขอตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๒ วรรคหนึ่ง

บทบรรณาธิการ

club กฎหมาย และ ความสัมพันธ์

หน้า 1

คำถาม ศาลมีคำพิพากษาให้จำเลยชำระหนี้แก่โจทก์ หากจำเลยไม่ชำระให้ยึดทรัพย์สินจำนองออกขายทอดตลาดเอาเงินชำระหนี้ หากได้เงินไม่พอชำระหนี้ให้ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยออกขายทอดตลาดเอาเงินชำระหนี้จนครบ จำเลยไม่ชำระหนี้ตามคำพิพากษา หากโจทก์จึงร้องขอให้บังคับคดีเมื่อพ้น ๑๐ ปี นับแต่วันมีคำพิพากษาดำเนินการประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๑ ดังนี้ โจทก์มีสิทธิบังคับคดีแก่ทรัพย์สินที่จำนองหรือไม่

มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๖๑๓/๒๕๕๔ ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "ปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ในปัญหาข้อกฎหมายของโจทก์ว่า โจทก์มีสิทธิร้องขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดห้องชุดเลขที่ ๖๑/๓๑๐ ชั้นที่ ๔ ของอาคารชุดสุวรรณภูมิคอนโดมิเนียม แขวงบางซื่อ ฝั่งเหนือ เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นทรัพย์สินจำนองของจำเลยออกขายทอดตลาดแม้จะพ้นระยะเวลาสิบปีนับแต่ศาลมีคำพิพากษาชั้นที่สุดแล้วหรือไม่

ศาลฎีกาโดยมติที่ประชุมใหญ่ เห็นว่า สิทธิจำนองเป็นทรัพย์สินที่จะระงับสิ้นไปก็ต่อเมื่อมีกรณีต้องตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๗๔๕ (๑) ถึง (๖) ดังนี้ ผู้รับจำนองซึ่งทรงทรัพย์สินจำนองย่อมมีสิทธิบังคับจำนองแม้หนี้ที่ประกันหรือสิทธิเรียกร้องส่วนที่เป็นประธานจะขาดอายุความ เพียงแต่จะบังคับเอาดอกเบี้ยที่ค้างชำระในการจำนองเกินกว่าห้าปีไม่ได้ตามที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๒๗ และมาตรา ๗๔๕ บัญญัติไว้ แต่บทบัญญัติดังกล่าวเป็นกฎหมายสารบัญญัติซึ่งกำหนดสิทธิและหน้าที่แก่คู่กรณีที่มีนิติสัมพันธ์ต่อกัน โดยหากเจ้าหนี้ประสงค์บังคับตามสิทธิก็ต้องฟ้องเป็นคดีต่อศาลเพราะเหตุถูกลูกหนี้โต้แย้งสิทธิ ตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ อันเป็นกฎหมายวิธีสบัญญัติคือกฎหมายวิธีพิจารณาความบัญญัติไว้ และเมื่อคดีเข้าสู่ศาล กระบวนพิจารณาก็ต้องบังคับตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ดังนั้น เมื่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค ๔ ลักษณะ ๒ การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง มาตรา ๒๗๑ บัญญัติให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะต้องร้องขอให้บังคับคดีภายในสิบปีนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ซึ่งหมายถึงตั้งแต่มีคำพิพากษาของศาลชั้นที่สุดในคดี

นั้น สำหรับคดีนี้ ศาลชั้นต้นอ่านคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๔๓ ไม่มีคู่ความฝ่ายใดอุทธรณ์ ดังนี้ การร้องขอให้บังคับคดีโดยการยึดทรัพย์สินจำนองจึงต้องกระทำในระยะเวลาสิบปีดังกล่าว ซึ่งจะเป็นการบังคับคดีที่ต้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมายวิธีพิจารณาความ แต่โจทก์เพ่งยื่นคำขอฉบับลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๖ ต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ดำเนินการบังคับคดียึดทรัพย์สินจำนองของจำเลย ล่วงพ้นระยะเวลาสิบปีนับแต่วันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๔๓ แล้ว โจทก์จึงสิ้นสิทธิบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินจำนองของจำเลย อย่างไรก็ตามทรัพย์สินจำนองยังคงอยู่ และโจทก์สามารถใช้ยื่นต่อลูกหนี้จำนองหรือต่อบุคคลภายนอกที่รับโอนทรัพย์สินจำนองต่อไปได้

คำถาม ประเด็นแห่งคดีที่ได้วินิจฉัยชี้ขาดแล้วและยุติในชั้นอุทธรณ์โดยศาลอุทธรณ์ให้ยกคำพิพากษาศาลชั้นต้นให้ศาลชั้นต้นวินิจฉัยประเด็นข้อพิพาทอื่นแล้วพิพากษารูปคดี ดังนี้ หากศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยรับผิดชอบโจทก์ จำเลยจะอุทธรณ์ในประเด็นดังกล่าวอีกโดยอ้างว่า เดิมโจทก์เป็นผู้อุทธรณ์แต่ครั้งหลังจำเลยเป็นผู้อุทธรณ์ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๐๙๓/๒๕๕๔ ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องโจทก์โดยวินิจฉัยว่าโจทก์ไม่มีสิทธิเข้ารับช่วงสิทธิของผู้เอาประกันภัยมาไล่เบี้ยเอาจากจำเลย โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า ที่ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่าพนักงานของจำเลยขับรถโดยได้รับความยินยอมจากผู้เอาประกันภัย ถือว่าเป็นผู้เอาประกันภัยเอง โจทก์จึงไม่มีสิทธิรับช่วงสิทธิของผู้เอาประกันภัยมาไล่เบี้ยจากจำเลยนั้น ศาลอุทธรณ์ไม่เห็นพ้องด้วย ให้ยกคำพิพากษาศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นวินิจฉัยประเด็นข้อพิพาทข้ออื่นแล้วพิพากษารูปคดี จำเลยมิได้ฎีกา คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ในประเด็นดังกล่าวยุติไป เมื่อศาลชั้นต้นวินิจฉัยประเด็นข้อพิพาทข้ออื่นแล้วพิพากษาให้จำเลยรับผิดชอบโจทก์ จำเลยอุทธรณ์ว่าโจทก์ไม่มีอำนาจเข้ารับช่วงสิทธิจากผู้เอาประกันภัยมาฟ้องเรียกร้องค่าเสียหายจากจำเลยอีกอุทธรณ์ของจำเลยจึงเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำในประเด็นแห่งคดีที่ศาลอุทธรณ์ได้วินิจฉัยชี้ขาดแล้ว ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๔ แม้เดิมโจทก์เป็นผู้อุทธรณ์แต่ครั้งหลังจำเลยเป็นผู้อุทธรณ์ก็ตาม

คำถาม ราษฎรพบผู้เสียหายถูกแทงกับเห็นผู้อื่นถืออาวุธมีดนั่งคร่อมรถจักรยานยนต์ ราษฎรจะมีอำนาจจับหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๒๔๒/๒๕๕๗ ก่อนที่จำเลยจะใช้อาวุธมีดแทงผู้เสียหายที่ ๒ จำเลยใช้อาวุธมีดแทงผู้เสียหายที่ ๑ และกำลังขึ้นรถจักรยานยนต์เพื่อหลบหนี เมื่อผู้เสียหายที่ ๒ มาถึงบริเวณดังกล่าวและพบผู้เสียหายที่ ๑ ถูกแทงกับเห็นจำเลยถืออาวุธมีดนั่งคร่อมรถจักรยานยนต์ จึงเป็นกรณีที่ผู้เสียหายที่ ๒ พบการกระทำความผิดต่อผู้เสียหายที่ ๑ ในอาการซึ่งแทบจะไม่มี ความสงสัยเลยว่จำเลยเป็นผู้ใช้อาวุธมีดแทงผู้เสียหายที่ ๑ มาแล้วสด ๆ ถือว่าการกระทำของจำเลยเป็นความผิดซึ่งหน้าต่อผู้เสียหายที่ ๒ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๘๐ วรรคแรก ผู้เสียหายที่ ๒ ในฐานะราษฎรย่อมมีอำนาจจับจำเลยได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๗๙ การที่ผู้เสียหายที่ ๒ กระโดดตบจำเลยก็เพื่อหยุดยั้งมิให้จำเลยกับพวกขับรถจักรยานยนต์หลบหนี อันเป็นการกระทำเพื่อจับจำเลยเท่านั้น จำเลยจึงไม่มีสิทธิป้องกันเพื่อให้ตนพ้นจากการที่จะต้องถูกจับได้ การที่จำเลยใช้อาวุธมีดแทงผู้เสียหายที่ ๒ จนได้รับอันตรายสาหัสจึงมิใช่เป็นการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย

คำถาม เจ้าพนักงานตำรวจจับกุมผู้กระทำความผิดคนหนึ่งจึงสอบสวนขยายผล ได้ความว่ามีผู้ใช้ให้มาลักรถยนต์ จึงนัดหมายให้มารับรถยนต์ แล้วทำการจับกุมโดยผู้ใช้ให้กระทำความผิดพาเจ้าพนักงานตำรวจไปทำการตรวจค้นเองที่บ้านของตน ในเวลา กลางคืนโดยไม่มีหมายจับหมายค้น ดังนี้ การจับและค้นชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๑๒๐๙๑/๒๕๕๘ จากบันทึกจับกุม ข. กับพวกคือ บ. และ ค. และบันทึกคำให้การชั้นสอบสวนของโจทก์ทั้งสอง ซึ่งมีรายละเอียดและพฤติการณ์แห่งคดีว่า ก่อนจะจับกุมโจทก์ทั้งสองได้มีการจับกุม ข. กับพวกในข้อหา ร่วมกันลักทรัพย์ (รถยนต์) ในเวลากลางคืน และ ข. ให้การว่า โจทก์ทั้งสองเป็นผู้ใช้จ้างวานให้มาลักรถยนต์ จึงสอบสวนขยายผลและจับกุมโจทก์ทั้งสองมาลงบันทึกประจำวันไว้ที่สถานีตำรวจนครบาลพระโขนง และตามสำเนารายงานประจำตัวเกี่ยวกับคดีระบุข้อความว่า พันตำรวจเอก ส. ผู้กำกับสถานีตำรวจนครบาลพระโขนง สั่งให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนและฝ่ายสืบสวนปราบปรามอันได้แก่ จำเลยทั้งสิบสามนำตัว ข. ไปสอบสวนขยายผลยังจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยนัดโจทก์ที่ ๒ มารับรถยนต์ที่หน้าห้างสรรพสินค้า บิ๊กซี สาขาฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นเรื่องจำเป็นเร่งด่วนหากต้องไปขออนุญาตจับจากศาลชั้นต้นแล้ว ผู้ร่วมกระทำความผิดอาจหลบหนีไปได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา

ความอาญา มาตรา ๗๘ (๓) และแม้มีการไปตรวจค้นบ้านโจทก์ทั้งสองในเวลากลางคืน โดยไม่มีหมายค้น อันเป็นการบุกรุกเคหสถาน แต่รถที่ถูกลักอยู่ที่บ้านของโจทก์ที่ ๒ และโจทก์ที่ ๒ เป็นผู้พาเจ้าพนักงานตำรวจไปทำการตรวจค้นเอง กรณีจึงไม่จำเป็นต้องขออนุญาตค้นจากศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๙๒ (๔) และ มาตรา ๙๕ การกระทำของจำเลยทั้งสิบสามเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งการโดยชอบจึงไม่มีความผิดฐานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ คดีไม่มีมูล

คำถาม พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยข้อหาฆ่าผู้ตาย บุตรผู้เยาว์ของผู้ตายจะยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเรียกค่าขาดไร้อุปการะ หรือ บิดาของผู้ตายจะยื่นคำร้องขอให้จำเลยชดใช้ค่าขาดไร้อุปการะแทนบุตรผู้ตายได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๓๕๖/๒๕๕๔ คำร้องขอให้บังคับจำเลยทั้งหกร่วมกันชดใช้ค่าสินไหมทดแทนของโจทก์ร่วมซึ่งถือว่าเป็นคำฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง บรรยายว่า ก่อนตายผู้ตายได้อยู่กินฉันสามีภริยากับ ส. ซึ่งปัจจุบันได้เลิกร้างกันก่อนผู้ตายถึงแก่ความตายประมาณ ๑ ปี มีบุตรด้วยกัน ๒ คน คือเด็กชาย น. และเด็กชาย ก. โดยก่อนตาย ผู้ตายมีหน้าที่ในฐานะบิดาเลี้ยงดูแลดูลอดจนส่งเสียให้การศึกษาแก่บุตรทั้งสอง การร่วมกันทำละเมิดของจำเลยทั้งหกเป็นเหตุให้บุตรทั้งสองของผู้ตายต้องขาดไร้อุปการะ ทำให้โจทก์ร่วมต้องรับภาระหน้าที่เลี้ยงดูผู้เยาว์ทั้งสองแทนผู้ตายต่อไป โจทก์ร่วมขอคิดค่าขาดไร้อุปการะเป็นเงินจำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท อันมีความหมายพอเข้าใจได้ว่าเด็กชาย น. และเด็กชาย ก. บุตรผู้ตายประสงค์จะขอเรียกค่าสินไหมทดแทนเป็นค่าขาดไร้อุปการะด้วยก็ตาม แต่เด็กชาย น. และเด็กชาย ก. มีอายุ ๙ ปี และ ๕ ปี ตามลำดับ เป็นผู้เยาว์ย่อมไม่อาจยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยทั้งหกร่วมกันชดใช้ค่าสินไหมทดแทนด้วยตนเองได้ ต้องให้ผู้แทนโดยชอบธรรมเป็นผู้ยื่นคำร้องดังกล่าวแทน เมื่อโจทก์ร่วมเป็นเพียงบิดาของผู้ตายโจทก์ร่วมจึงไม่ใช่ผู้แทนโดยชอบธรรมของเด็กชาย น. และเด็กชาย ก. ที่จะยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยทั้งหกร่วมกันชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเด็กชาย น. และเด็กชาย ก. ได้ โจทก์ร่วมจึงไม่มีสิทธิที่จะเรียกค่าขาดไร้อุปการะแทนเด็กชาย น. และเด็กชาย ก. บุตรผู้ตาย

บทบรรณาธิการ 2/69 เล่ม 11

บทบรรณาธิการ

club กฎหมาย และ ความรักแห่ง

หน้า 1

คำถาม จำเลยยอมรับข้อเท็จจริงตามฟ้องว่าเป็นหนี้โจทก์แต่ยกข้อต่อสู้ว่า ได้ชำระหนี้แก่โจทก์เสร็จสิ้นแล้ว ภาระการพิสูจน์ตกแก่คู่ความฝ่ายใด

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๖๕/๒๕๕๖ จำเลยที่ ๑ ให้การยอมรับว่า จำเลยที่ ๑ ทำสัญญาเช่าซื้อรถยนต์จากโจทก์จริงตามฟ้อง แต่อ้างว่าชำระค่าเช่าซื้อหมดแล้ว จึงเป็นการยอมรับในมูลหนี้ที่โจทก์ฟ้องแต่กล่าวอ้างข้อเท็จจริงใหม่ว่าได้ชำระหนี้หมดแล้ว เพื่อไม่ต้องรับผิดตามฟ้อง ภาระการพิสูจน์จึงตกแก่จำเลยที่ ๑ ที่มีหน้าที่ต้องนำสืบให้เห็นว่าได้ชำระหนี้หมดแล้วอย่างไร

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๐๙๑/๒๕๕๖ คำให้การของจำเลยทั้งสองว่า สัญญากู้ยืมเงินและสัญญาค้ำประกันตามฟ้องเป็นเพียงสำเนาเท่านั้นจะต้องเป็นจริงหรือไม่ จำเลยทั้งสองไม่ขอรับรองนั้นเป็นคำให้การที่ไม่ขัดแย้ง ไม่ชอบด้วย ป.วิ.พ. มาตรา ๑๗๗ วรรคสอง เนื่องจากจำเลยทั้งสองมิได้แสดงโดยขัดแย้งมาในคำให้การถึงเหตุแห่งการปฏิเสธว่า สำเนาสัญญากู้ยืมเงินและสัญญาค้ำประกันตามฟ้องไม่ถูกต้องอย่างไร ที่จำเลยทั้งสองให้การต่อไปว่าจำเลยทั้งสองได้ชำระหนี้และหรือหักกลบลบหนี้กันมานานแล้ว จำเลยที่ ๑ กับโจทก์จึงไม่มีหนี้สินใด ๆ ต่อกันอีกต่อไปจำเลยที่ ๒ ในฐานะผู้ค้ำประกันจึงไม่ต้องรับผิดต่อโจทก์เท่ากับจำเลยที่ ๑ รับข้อเท็จจริงตามฟ้องแล้วว่าเป็นหนี้เงินกู้ยืมแก่โจทก์ โดยมีจำเลยที่ ๒ เป็นผู้ค้ำประกันการยืมเงินดังกล่าวแต่ยกข้อต่อสู้อันเป็นข้อเท็จจริงขึ้นใหม่ว่า จำเลยที่ ๑ ได้ชำระหนี้ดังกล่าวให้แก่โจทก์เสร็จสิ้นแล้ว ซึ่งจำเลยทั้งสองมีภาระการพิสูจน์ให้รับฟังข้อเท็จจริงได้ตามข้อต่อสู้ ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๘๔/๑ ในชั้นพิจารณาคดี โจทก์มีตัวโจทก์เบิกความเป็นพยานประกอบสำเนานหนังสือสัญญากู้เงินและหนังสือสัญญาค้ำประกัน ซึ่งต้นฉบับสูญหายไปว่าจำเลยทั้งสองเพิกเฉยไม่ชำระหนี้แต่จำเลยทั้งสองกลับไม่สืบพยานข้อเท็จจริงจึงรับฟังไม่ได้ว่า จำเลยที่ ๑ ชำระหนี้ดังกล่าวให้แก่โจทก์เสร็จสิ้นแล้ว จำเลยทั้งสองจึงต้องรับผิดชำระหนี้เงินที่กู้ยืมพร้อมดอกเบี้ยให้แก่โจทก์ผู้เป็นเจ้าของหนี้

คำถาม โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๖, ๓๒๘ ซึ่งหากพิจารณาได้ความตามฟ้อง ศาลต้องลงโทษจำเลยตามมาตรา ๓๒๘ อันเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ ซึ่งมีอัตราโทษจำคุกไม่เกินสองปีและปรับไม่เกินสองแสนบาท เกินอำนาจของศาลชั้นต้นซึ่งเป็นศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษา ศาลชั้นต้นจะนำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๒ มาใช้บังคับเพื่อยกโทษจำเลยตามบทมาตราที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงได้หรือไม่

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๒๐๕๐/๒๕๕๕ พระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๑๗ ประกอบมาตรา ๒๕ (๕) บัญญัติให้ศาลแขวงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาซึ่งกฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างสูงไว้ให้จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ คดีนี้โจทก์ทั้งสองขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๖, ๓๒๘ โดยบรรยายฟ้องรวมกันมา จึงเป็นกรณีที่เกิดกล่าวหาว่าจำเลยกระทำความผิดกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบทแม้โจทก์จะมีคำขอท้ายฟ้องให้ลงโทษจำเลยหลายกรรมต่างกันตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑ ด้วยก็ตาม แต่หากพิจารณาได้ความตามฟ้อง ศาลต้องลงโทษจำเลยตามมาตรา ๓๒๘ ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ เมื่อบทบัญญัติดังกล่าวมีอัตราโทษจำคุกไม่เกินสองปีและปรับไม่เกินสองแสนบาท กรณีจึงเกินอำนาจของศาลชั้นต้นซึ่งเป็นศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาดำเนินคดีตามบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น ศาลชั้นต้นจึงไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีนี้

ที่โจทก์ทั้งสองฎีกาว่า ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๒ เห็นได้ว่า ศาลสามารถที่จะลงโทษจำเลยในบทมาตราที่ถูกต้องได้และศาลชั้นต้นมีคำสั่งประทับฟ้องไว้ถูกต้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้ว หากศาลชั้นต้นเห็นว่าโจทก์สืบสมแต่อ้างฐานความผิดหรือบทมาตราผิด ศาลชั้นต้นก็มีอำนาจลงโทษจำเลยตามฐานความผิดที่ถูกต้องได้ ซึ่งตามฟ้องของโจทก์ทั้งสองนั้นรวมการกระทำผิดหลายอย่าง และแต่ละอย่างเป็นความผิดได้อยู่ในตัวเอง ศาลจะลงโทษจำเลยในการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่พิจารณาได้ความก็ได้ เห็นได้ว่าศาลชั้นต้นพิจารณารับฟ้องโดยชอบมาแต่ต้นแล้วนั้น เห็นว่า ข้อกฎหมายที่โจทก์ทั้งสองยกขึ้นฎีกาเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับการพิพากษาหรือสั่งเกินคำขอที่มีได้กล่าวในฟ้องซึ่งเป็นคนละกรณีกับ

อำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลชั้นต้น และการจะนำบทบัญญัติดังกล่าวมาใช้บังคับนั้น ศาลชั้นต้นต้องมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีนี้เสียก่อน เมื่อศาลชั้นต้นไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีนี้แล้วจึงไม่สามารถนำบทบัญญัติดังกล่าวมาอ้างได้ว่าศาลชั้นต้นพิจารณารับฟ้องโจทก์ทั้งสองโดยชอบแล้วดังที่โจทก์ทั้งสองฎีกา

คำถาม โจทก์ฟ้องเรียกค่าเสียหายจากจำเลยโดยอ้างว่าจำเลยฟ้องเท็จโจทก์ในคดีอาญา โดยก่อนฟ้องคดีนี้ โจทก์ได้ยื่นฟ้องจำเลยในข้อหาฟ้องเท็จ ซึ่งคดีอาญาดังกล่าวอยู่ระหว่างการไต่สวนมูลฟ้อง ดังนี้ ในการพิจารณาคดีแพ่งศาลจำต้องรอฟังข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคดีอาญาหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๗๔๓/๒๕๕๔ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕๐ บัญญัติว่า การฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาจะฟ้องต่อศาลซึ่งพิจารณาคดีอาญาหรือต่อศาลที่มีอำนาจชำระคดีแพ่งก็ได้ การพิจารณาคดีแพ่งต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง คดีนี้เป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๓๘๓/๒๕๕๔ ของศาลชั้นต้น การพิจารณาคดีจึงต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งไม่ปรากฏบทบัญญัติให้การพิจารณาคดีแพ่งต้องรอฟังข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคดีอาญา และคดีนี้ศาลชั้นต้นพิพากษาโดยไม่ได้อ้างข้อเท็จจริงในคดีอาญาเพราะคดีอาญายังไม่ถึงที่สุด จึงไม่มีข้อเท็จจริงในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาที่ถึงที่สุดให้จำต้องถือตาม ดังนั้นศาลชั้นต้นจึงต้องพิจารณาพิพากษาคดีไปตามพยานหลักฐานที่โจทก์นำสืบ ที่ศาลชั้นต้นวินิจฉัยโดยอาศัยเหตุผลว่าคดีส่วนอาญายังไม่ถึงที่สุด ข้อเท็จจริงจึงยังไม่ยุติว่าจำเลยฟ้องคดีอาญาอันเป็นเท็จ พยานหลักฐานโจทก์ยังรับฟังไม่ได้ว่า คดีของโจทก์มีมูลแล้วพิพากษายกฟ้องโจทก์แต่ไม่ตัดสิทธิโจทก์ที่จะนำคำฟ้องมายื่นใหม่ จึงเป็นกรณีที่ศาลชั้นต้นมิได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยการพิจารณาและเพื่อให้การพิจารณาเป็นไปตามลำดับชั้นศาล จึงเห็นสมควรยกคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๘ และศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาและพิพากษาใหม่ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๓ (๒) ประกอบมาตรา ๒๔๗ (เดิม)

คำถาม โจทก์ฟ้องหย่าขาดจากการเป็นสามีภริยากับจำเลยและขอแบ่งสินสมรส
จำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ ศาลพิพากษาให้โจทก์หย่าขาดจากจำเลย ต่อมาจำเลยยื่น
คำร้องขอพิจารณาคดีใหม่ ศาลชั้นต้นอนุญาต หากโจทก์ถึงแก่ความตายในระหว่างการ
พิจารณาคดีใหม่ ผู้ร้องสอดยื่นคำร้องสอด อ้างว่า ผู้ร้องสอดได้จดทะเบียนสมรสกับโจทก์
โดยสุจริตภายหลังจากศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้โจทก์หย่าขาดกับจำเลย การที่ศาล
ชั้นต้นอนุญาตให้พิจารณาคดีใหม่มีผลกระทบต่อการจดทะเบียนสมรสระหว่างผู้ร้องสอด
กับโจทก์ ขอให้เพิกถอนคำสั่งที่อนุญาตให้จำเลยพิจารณาคดีใหม่และเรียกทายาทอื่น
ของโจทก์เข้ามาแทนที่คู่ความมรณะได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๕๐๑/๒๕๕๔ คำพิพากษาของศาลที่ให้โจทก์จำเลยหย่า
ขาดจากกันมีผลผูกพันเฉพาะโจทก์กับจำเลยซึ่งเป็นคู่ความในคดี ห้ามผลต่อผู้ร้องสอด
ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกคดีไม่ และเมื่อโจทก์ซึ่งเป็นผู้ฟ้องหย่าและขอแบ่งทรัพย์สินถึงแก่
ความตายในระหว่างการพิจารณาคดีใหม่ของศาลชั้นต้นที่อนุญาตให้พิจารณาคดีใหม่ตาม
คำขอของจำเลยซึ่งแพคดีโดยขาดนัด การถึงแก่ความตายของคู่สมรสย่อมทำให้การสมรส
สิ้นสุดลงตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๐๑ และต้องแบ่งทรัพย์สิน
ระหว่างผู้ตายกับคู่สมรสที่ยังมีชีวิตอยู่นับแต่เวลาที่มีการสมรสสิ้นสุดตามมาตรา ๑๖๒๕
ผู้ร้องสอดมิได้ถูกกระทบสิทธิไม่มีสิทธิยื่นคำร้องสอดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความแพ่ง มาตรา ๕๗ (๑) อ้างว่า ผู้ร้องสอดจดทะเบียนสมรสกับโจทก์โดยสุจริต
ภายหลังจากศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้โจทก์หย่าขาดกับจำเลย คำพิพากษาของศาลที่อนุญาต
ให้พิจารณาคดีใหม่มีผลกระทบต่อการจดทะเบียนสมรสระหว่างผู้ร้องสอดกับโจทก์ และ
ขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งอนุญาตให้พิจารณาคดีใหม่และเพิกถอนกระบวนการพิจารณา
ต่อเนื่องทั้งหมดโดยให้ดำเนินการไต่สวนคำร้องขอพิจารณาคดีใหม่ของจำเลยมีคำสั่งใหม่
ตามรูปคดีและเรียกทายาทอื่นของโจทก์เข้ามาแทนที่คู่ความมรณะได้

นายประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์
บรรณาธิการ

คำถาม โจทก์เป็นคนเชื้อชาติและสัญชาติอังกฤษมีภูมิลำเนาอยู่ที่ประเทศอังกฤษ การที่โจทก์อยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยมีเพียงเช่าบ้านอยู่และใบอนุญาตทำงานเป็นการชั่วคราว จำเลยจะขอให้โจทก์วางเงินประกันค่าฤชาธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายหากโจทก์เป็นฝ่ายแพ้คดีได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๔๓๙/๒๕๕๙ การที่ ป.วิ.พ. มาตรา ๒๕๓ บัญญัติให้สิทธิแก่จำเลยที่จะร้องขอให้โจทก์วางเงินประกันค่าฤชาธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายนั้นก็เพื่อคุ้มครองจำเลยให้มีหลักประกันที่จะบังคับเอาได้ในที่สุดหากโจทก์เป็นฝ่ายแพ้คดีเมื่อคดีนี้โจทก์เป็นคนเชื้อชาติและสัญชาติอังกฤษ มีภูมิลำเนาอยู่ที่สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือหรือประเทศอังกฤษและไม่ปรากฏว่าโจทก์มีทรัพย์สินที่อาจถูกบังคับคดีได้อยู่ในราชอาณาจักร การที่โจทก์อยู่ในราชอาณาจักรโดยมีเพียงเช่าบ้านอยู่และใบอนุญาตทำงานเป็นการชั่วคราว ซึ่งในที่สุดหากเป็นฝ่ายโจทก์แพ้คดีแล้ว โจทก์เดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร จำเลยทั้งเก้าก็ไม่มีทางที่จะบังคับเอาค่าฤชาธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายจากโจทก์ได้เลย บ้านเช่าและการมีใบอนุญาตทำงานชั่วคราวของโจทก์ซึ่งมิใช่คนสัญชาติและเชื้อชาติไทยไม่อาจถือได้ว่าเป็นภูมิลำเนาหรือสำนักทำางานตามความมุ่งหมายของมาตรา ๒๕๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ที่ศาลล่างทั้งสองให้โจทก์วางเงินค่าฤชาธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายจำนวน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาทนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนทุนทรัพย์ที่โจทก์ฟ้องซึ่งสูงถึง ๑,๓๖๔,๘๓๙,๐๑๕ บาทจึงชอบและเหมาะสมแล้ว

คำถาม มูลความแห่งคดีเป็นการชำระหนี้ซึ่งแบ่งแยกจากกันมิได้ จำเลยคนหนึ่งได้ยื่นอุทธรณ์และนำเงินค่าธรรมเนียมซึ่งต้องใช้แก่โจทก์ตามคำพิพากษามาวางศาลครบถ้วนแล้ว หากจำเลยอีกคนหนึ่งแยกยื่นอุทธรณ์ต่างหากจะต้องนำเงินค่าธรรมเนียมซึ่งจะต้องใช้แก่โจทก์มาวางศาลพร้อมกับอุทธรณ์นั้นอีกหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๑๗๒/๒๕๕๔ โจทก์ทั้งสองฟ้องจำเลยที่ ๓ ให้ร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ ๑ ในฐานะนายจ้างหรือตัวการของจำเลยที่ ๑ และในฐานะเป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำและทางระบายน้ำ รวมทั้งการวิศวกรรมจราจรในเขตกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นผู้ร่วมกระทำละเมิดด้วย ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยที่ ๓ ร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ ๑ ในฐานะเป็นผู้มีหน้าที่ควบคุมจัดให้มีเครื่องหมายและสัญญาณจราจรในบริเวณที่ก่อสร้างเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่การจราจร และไม่ได้ควบคุมให้เกิดความปลอดภัยดังกล่าว อันเป็นผู้ร่วมกระทำละเมิดต่อโจทก์ มูลความแห่งคดีจึงเป็นการชำระหนี้ซึ่งแบ่งแยกจากกันมิได้ เมื่อจำเลยที่ ๑ ได้ยื่นอุทธรณ์และได้นำเงินค่าธรรมเนียมซึ่งต้องใช้แก่โจทก์ทั้งสองตามคำพิพากษามาวางศาลครบถ้วนแล้ว จึงมีผลถึงจำเลยที่ ๓ ซึ่งเป็นจำเลยร่วมกับจำเลยที่ ๑ ด้วย แม้จำเลยที่ ๓ มิได้ยื่นอุทธรณ์ฉบับเดียวกับจำเลยที่ ๑ โดยแยกยื่นอุทธรณ์ต่างหาก จำเลยที่ ๓ ก็ไม่จำเป็นต้องนำเงินค่าธรรมเนียมซึ่งจะต้องใช้แก่โจทก์ทั้งสองมาวางศาลพร้อมกับอุทธรณ์นั้นอีก อุทธรณ์ของจำเลยที่ ๓ จึงเป็นอุทธรณ์ที่ชอบด้วย ป.วิ.พ. มาตรา ๒๒๙

คำถาม โจทก์บรรยายฟ้องว่าจำเลยฆ่าผู้ตาย บ้านของผู้ตาย แต่ทางพิจารณาได้ความว่าจำเลยฆ่าผู้ตายในบ้านของจำเลย ถือว่าเป็นข้อแตกต่างกันในสาระสำคัญหรือไม่

คำฟ้องโจทก์บรรยายครบองค์ประกอบความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๖๔ แต่คำขอท้ายฟ้องโจทก์ไม่ได้ระบุมาตราดังกล่าวมาแล้ว (ระบุ ป.อ. มาตรา ๓๖๒, ๓๖๕) ศาลจะลงโทษจำเลยตาม ป.อ. มาตรา ๓๖๔, ๓๖๕ ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๕๒๘/๒๕๕๔ โจทก์บรรยายฟ้องว่าจำเลยฆ่าผู้ตายในบ้านของผู้ตาย แต่ทางพิจารณาได้ความว่าจำเลยฆ่าผู้ตายในบ้านของจำเลยแตกต่างกับข้อเท็จจริงดังที่กล่าวในฟ้อง แต่ข้อแตกต่างดังกล่าวเป็นเพียงรายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่กระทำความผิดซึ่งตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๒ วรรคสาม บัญญัติมิให้ถือว่าเป็นข้อแตกต่างกันในข้อสาระสำคัญ ทั้งจำเลยก็เข้าใจดีแล้วว่าเหตุเกิดในบ้านของจำเลยมิได้หลงข้อต่อสู้จึงไม่เป็นเหตุให้ศาลยกฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๒ วรรคสอง

การที่จำเลยถืออาวุธสืดำปลายแหลมตามเข้าไปแทงผู้ตายภายในห้องพักของผู้ตายซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้เสียหายการกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดฐานบุกรุกเข้าไปในเคหสถานของผู้อื่นโดยไม่มีเหตุอันสมควร ตาม ป.อ. มาตรา ๓๖๔ หาใช่เป็นความผิดฐานบุกรุกเพื่อเข้าไปรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นโดยปกติสุข ตาม ป.อ. มาตรา ๓๖๒ ไม่ แม้คำฟ้องโจทก์จะบรรยายข้อเท็จจริงครบองค์ประกอบความผิดตามมาตรา ๓๖๔ ก็ตาม แต่เมื่อคำขอท้ายฟ้องโจทก์ไม่ได้ระบุมาตราดังกล่าวมาด้วยถือว่าโจทก์ไม่ประสงค์ให้ลงโทษจำเลยตามมาตราดังกล่าว จึงไม่อาจลงโทษจำเลยได้ เพราะจะเป็นการพิพากษาหรือสั่งเกินคำขอ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๒ วรรคหนึ่งและวรรคสี่ ทั้งไม่อาจลงโทษจำเลยตาม ป.อ. มาตรา ๓๖๕ (๒) (๓) ได้ด้วย กรณีเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อยแม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกา ศาลฎีกาก็มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้เอง ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕

คำถาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒ (๑) เป็นบทบังคับให้ศาลชั้นต้นที่จำเลยมีที่อยู่ในเขตอำนาจต้องรับชำระคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ยื่นฟ้องจำเลยหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๔๒๖/๒๕๕๙ แม้เรือนจำกลางราชบุรีเป็นภูมิลำเนาของจำเลยในขณะที่โจทก์ยื่นฟ้องคดีนี้ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๔๗ ถือได้ว่าจำเลยมีที่อยู่ในเขตอำนาจศาลชั้นต้นตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒ (๑) แต่บทกฎหมายดังกล่าวไม่เป็นบทบังคับให้ศาลชั้นต้นที่จำเลยมีที่อยู่ในเขตอำนาจต้องรับชำระคดีที่โจทก์ฟ้อง ศาลชั้นต้นจึงใช้ดุลพินิจที่จะรับชำระคดีเช่นนั้นหรือไม่ก็ได้ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความสะดวกในการพิจารณาคดี ดังนี้ เมื่อเหตุคดีนี้เกิดขึ้นในท้องที่ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลจังหวัดสมุทรสงคราม และพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรลาดใหญ่จังหวัดสมุทรสงครามเป็นผู้สอบสวนคดี แสดงว่าพยานหลักฐานของโจทก์อยู่ในเขตอำนาจศาลจังหวัดสมุทรสงคราม ประกอบกับโจทก์ก็ไม่ได้กล่าวอ้างมาในคำฟ้องว่าหากมีการชำระคดีที่ศาลชั้นต้นแล้วจะสะดวกยิ่งกว่าการชำระคดีที่ศาลจังหวัดสมุทรสงครามอย่างไร คงกล่าวอ้างแต่เพียงว่าไม่อาจเฝ้าจำเลยไปดำเนินคดีที่ศาลจังหวัดสมุทรสงครามได้เนื่องจากกำหนดโทษตามคำพิพากษาในคดีอาญามาตราเลขแดงที่ ๕๑๒๖/๒๕๕๙ ของศาลจังหวัด

สมุทรสาครเกินอำนาจการควบคุมของเรือนจำกลางสมุทรสงคราม ซึ่งเป็นเพียงปัญหาในทางปฏิบัติของกรมราชทัณฑ์ที่อาจดำเนินการแก้ไขได้ กรณียังไม่มีเหตุสมควรให้ศาลชั้นต้นรับชำระคดี

คำถาม ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องโจทก์โดยเห็นว่าการกระทำของจำเลยเป็นการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย ศาลอุทธรณ์เห็นว่าโจทก์ร่วมไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย พิกษายกฟ้อง ดังนี้ โจทก์ร่วมจะฎีกาได้ในส่วนอาญาและแพ่งได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๕๓๔/๒๕๕๔ ศาลชั้นต้นยกฟ้องโจทก์ในคดีส่วนอาญา โดยเห็นว่าการกระทำของจำเลยเป็นการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย จำเลยไม่มีความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๖๔ ส่วนศาลอุทธรณ์ภาค ๒ วินิจฉัยว่า โจทก์ร่วมเป็นผู้ก่อเหตุขึ้นโดยละเมิดต่อกฎหมายโจทก์ร่วมย่อมไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒ (๔) จึงไม่มีสิทธิร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ แม้จะอาศัยเหตุผลต่างกันแต่ผลก็เท่ากับศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค ๒ พิกษายกฟ้องโจทก์กรณีจึงต้องห้ามมิให้คู่ความฎีกาทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและปัญหาข้อกฎหมายตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๐

คดีในส่วนแพ่งนั้น เมื่อโจทก์ร่วมต้องห้ามฎีกา ข้อเท็จจริงจึงรับฟังเป็นยุติตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๒ ว่า โจทก์ร่วมไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย จึงไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดเชยค่าสินไหมทดแทนตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑วรรคหนึ่ง และไม่มีสิทธิฎีกา

นายประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์

บรรณาธิการ

คำถาม โจทก์มิได้บรรยายฟ้องและขอให้บอกโทษในคดีก่อนเข้ากับโทษในคดีหลัง หากความปรากฏแก่ศาลเองจากอุทธรณ์ของจำเลย ศาลจะบอกโทษที่รอกการลงโทษในคดีก่อนเข้ากับโทษในคดีหลังได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๔๖๔๕/๒๕๕๔ ก่อนคดีนี้เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๕ จำเลยเคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษ จำคุก ๓ เดือน และปรับ ๕,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอกการลงโทษไว้ ๒ ปี ในความผิดฐานเสพเมทแอมเฟตามีน กับจำเลยแถลงรับว่าเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยในคดีอาญาดังกล่าว จึงเป็นกรณีที่ความปรากฏแก่ศาลเองจากอุทธรณ์ของจำเลยดังกล่าว เมื่อภายในกำหนดระยะเวลาที่รอกการลงโทษไว้ในคดีก่อนจำเลยกระทำความผิดคดีนี้อีก จึงต้องนำโทษจำคุกที่รอไว้ในคดีก่อนมาบวกเข้ากับโทษในคดีนี้ตามบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น แม้โจทก์มิได้บรรยายฟ้องและขอให้บอกโทษในคดีดังกล่าวเข้ากับโทษของจำเลยในคดีนี้ก็ตามกรณีนี้มิใช่เป็นการพิพากษาเกินคำขอ และไม่ใช่เป็นการเพิ่มเติมโทษจำเลยเพราะกฎหมายบัญญัติให้ศาลที่พิพากษาคดีหลังบวกโทษที่รอกการลงโทษไว้ในคดีก่อนเข้ากับโทษในคดีหลังด้วยเสมอ

คำถาม ปัญหาว่าหนังสือมอบอำนาจมิได้ขีดฆ่าอากรแสตมป์เป็นปัญหาเกี่ยวข้องกับความสามารถของประชาชนหรือไม่

โจทก์นำสืบส่งสำเนาหนังสือมอบอำนาจเป็นพยานต่อศาล จำเลยไม่ได้คัดค้านตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๒๕ ศาลจะรับฟังสำเนาหนังสือมอบอำนาจที่มิได้ขีดฆ่าอากรแสตมป์เป็นพยานหลักฐานได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๔๓๖/๒๕๕๔ ฎีกาของจำเลยที่ว่า หนังสือมอบอำนาจโจทก์มิได้ขีดฆ่าอากรแสตมป์เป็นการไม่ชอบ หนังสือมอบอำนาจดังกล่าวจึงใช้เป็นพยานหลักฐานในคดีไม่ได้ ตาม ป.รัชฎากร มาตรา ๑๑๘ โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องนั้น แม้จำเลยจะมีได้ให้การต่อสู้ว่าการมอบอำนาจให้ฟ้องคดีตามหนังสือมอบอำนาจไม่ชอบอย่างไรตั้งเป็นประเด็นไว้และก็ได้โต้แย้งคัดค้านการมอบอำนาจให้ฟ้องคดีของโจทก์

ตามหนังสือมอบอำนาจ ว่าไม่ถูกต้องอย่างไรมาแต่แรก และเพิกถอนขึ้นอ้างในชั้นฎีกา ก็ตาม แต่ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจฟ้องเป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ของประชาชน จำเลยย่อมมีสิทธิยกขึ้นอ้างในชั้นฎีกาได้ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๔๔ วรรคสอง

โจทก์นำสืบส่งสำเนาหนังสือมอบอำนาจเป็นพยานต่อศาล จำเลยไม่ได้คัดค้านว่าไม่มีต้นฉบับหรือต้นฉบับปลอม หรือสำเนานั้นไม่ถูกต้องกับต้นฉบับถือว่า จำเลยยอมรับว่าสำเนาเอกสารนั้นถูกต้องกับต้นฉบับตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๒๕ ศาลย่อมมีอำนาจรับฟังสำเนาเอกสารเช่นว่านั้นเป็นพยานหลักฐานได้ตามมาตรา ๙๓ (๔) สำเนาหนังสือมอบอำนาจ จึงรับฟังเป็นพยานเอกสารได้ เมื่อปรากฏว่า เป็นการรับฟังสำเนาเอกสารเป็นพยานหลักฐานแทนต้นฉบับเอกสารจึงหาใช่การรับฟัง ต้นฉบับเอกสารเป็นพยานหลักฐานอันจะต้องปิดอากรแสตมป์และขีดฆ่าอากรแสตมป์ ตาม ป.รัชฎากร และสำเนาหนังสือมอบอำนาจดังกล่าวก็มีใช้คู่ฉบับหรือคู่ฉีกแห่งตราสาร จึงไม่อยู่ในบังคับที่จะต้องปิดอากรแสตมป์และขีดฆ่าอากรแสตมป์ด้วยเช่นกัน สำเนาหนังสือมอบอำนาจ จึงรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้

คำถาม ผู้เสียหายถูกคนร้ายยิงถึงแก่ความตาย ดังนี้ศาลจะรับฟังบันทึก คำให้การในชั้นสอบสวนของผู้เสียหายประกอบพยานหลักฐานอื่นเพื่อวินิจฉัยข้อเท็จจริง แห่งคดีได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๔๕๔/๒๕๕๔ บันทึกคำให้การในชั้นสอบสวนของผู้เสียหายและคำเบิกความของพยานโจทก์ในส่วนของข้อเท็จจริงที่ได้รับการบอกเล่าจากผู้เสียหายเป็นพยานบอกเล่า แต่สภาพ ลักษณะ แหล่งที่มา และข้อเท็จจริงแวดล้อมของพยานบอกเล่า เช่นว่านี้ย่อมพิสูจน์ความจริงได้ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๖/๓ วรรคสอง (๑) ทั้งการที่โจทก์ไม่สามารถนำตัวผู้เสียหายซึ่งเป็นประจักษ์พยานมาเบิกความในชั้นพิจารณาได้เพราะผู้เสียหายถูกคนร้ายยิงถึงแก่ความตายเสียก่อน นับว่ามีเหตุจำเป็นที่โจทก์ไม่สามารถนำผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้ที่ได้เห็นและได้ยินในเรื่องที่จะให้การเป็นพยานนี้ด้วยตนเองโดยตรงมาเป็นพยานได้กรณีเช่นนี้ย่อมมีเหตุผลสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมที่จะรับฟังคำให้การของผู้เสียหายประกอบคำเบิกความพยานโจทก์ทั้งสองซึ่งแวดล้อมกรณีใกล้ชิดเหตุการณ์ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๖/๓ วรรคสอง (๒)

คำถาม โจทก์ฟ้องให้จำเลยชำระหนี้เงินกู้ จำเลยให้การว่าไม่ได้ค้างชำระหนี้ตามฟ้อง ไม่ได้ให้การปฏิเสธต่อสู้เรื่องการรับเงินกู้ไม่ครบถ้วน หากจำเลยนำสืบว่าจำเลยได้รับเงินกู้ไม่ครบถ้วนไว้ จำเลยจะอุทธรณ์ปัญหาดังกล่าวได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๑๗๕๖๓/๒๕๕๕ การพิจารณาว่าเป็นข้อเท็จจริงที่ได้ว่ากันมาแล้วหรือมิได้ว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นหรือไม่ จะต้องพิจารณาจากคำฟ้อง คำให้การและประเด็นข้อพิพาทในคดีเป็นสำคัญ ไม่ใช่พิจารณาจากข้อเท็จจริงและการนำสืบพยานหลักฐานในชั้นพิจารณา คดีนี้โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยที่ ๑ ได้รับเงินกู้จากบริษัทเจ้าหนี้เดิมไปเป็นงวด ๆ ครบถ้วนแล้ว จำเลยที่ ๑ ให้การเพียงว่าไม่ได้ค้างชำระหนี้ตามฟ้องโดยไม่ได้ให้การปฏิเสธต่อสู้เรื่องการรับเงินกู้ไม่ครบถ้วน เป็นประเด็นข้อพิพาทไว้ เท่ากับจำเลยที่ ๑ ยอมรับว่าได้รับเงินกู้ไปครบถ้วนแล้ว การที่จำเลยที่ ๑ นำสืบว่า จำเลยที่ ๑ ได้รับเงินกู้ไม่ครบถ้วน จึงเป็นการนำสืบนอกคำให้การ เป็นเรื่องนอกฟ้องนอกประเด็น ถือไม่ได้ว่าเป็นข้อที่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น

คำถาม คำให้การที่ขัดแย้งกันเองจะก่อให้เกิดประเด็นตามคำให้การในส่วนที่ขัดแย้งหรือไม่ และหากจำเลยนำสืบในเรื่องดังกล่าวไว้ จะถือเป็นข้อที่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๔๗๐๔/๒๕๕๔ คำให้การตอนแรกของจำเลยรับว่า โจทก์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ ๓๔๓๘ และต่อสู้ว่าที่ดินพิพาทไม่ได้อยู่ในเขตที่ดินของโจทก์เท่ากับอ้างว่าจำเลยไม่ได้บุกรุกเข้าไปในที่ดินของโจทก์ ดังนั้น โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลย แต่คำให้การอีกตอนหนึ่งของจำเลยกลับต่อสู้ว่า หากที่ดินบางส่วนของโจทก์อยู่รวมในที่ดินพิพาท ซึ่งมีความหมายว่าที่ดินพิพาทอยู่ในเขตโฉนดที่ดินของโจทก์จำเลยก็ได้ครอบครองปรปักษ์ที่ดินพิพาทจนได้กรรมสิทธิ์แล้ว โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องขับไล่และเรียกค่าเสียหายจากจำเลยจึงเป็นคำให้การที่ขัดแย้งกันเอง เป็นคำให้การที่ไม่ขัดแย้ง ไม่ชอบด้วย ป.วิ.พ. มาตรา ๑๗๗ วรรคสองและไม่ก่อให้เกิดประเด็นข้อพิพาทเรื่องการครอบครองปรปักษ์ที่ดินพิพาท เมื่อคำให้การของจำเลยไม่ก่อให้เกิดประเด็นข้อพิพาทเรื่องการครอบครองปรปักษ์ ดังนั้น การนำสืบพยานของ

จำเลยในเรื่องดังกล่าว จึงเป็นการนำสืบนอกประเด็นข้อพิพาทที่ต้องห้ามให้รับฟัง และถือว่าเป็นข้อเท็จจริงที่ไม่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๘๗ (๑) และมาตรา ๒๒๕ วรรคหนึ่ง

คำถาม ในคดีอาญา จำเลยจะยื่นฎีกาขอให้การรับสารภาพในชั้นฎีกาได้หรือไม่
คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๗๒๘/๒๕๕๘ จำเลยฎีกาขอถอนคำให้การเดิมและให้การใหม่เป็นรับสารภาพนั้นเป็นการขอแก้ไขคำให้การจากที่ให้การปฏิเสธเป็นให้การรับสารภาพ ซึ่งจำเลยไม่อาจกระทำได้ เพราะการแก้ไขคำให้การจะต้องกระทำก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาคตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๓ วรรคสอง แต่อย่างไรก็ดี การที่จำเลยยื่นฎีกาขอให้การรับสารภาพในชั้นฎีกาเช่นนี้ ถือได้ว่าจำเลยยอมรับข้อเท็จจริง โดยไม่ได้แย้งข้อที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๒ พิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๔๑

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ

เล่ม 14 ภาค 2 สมัย 69

บทบรรณาธิการ club กฎหมาย และความบันเทิง

เล่ม 14 หน้า 1

คำถาม โจทก์เป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาซึ่งศาลแขวงพระโขนง พิพากษาให้จำเลยชำระหนี้แก่โจทก์ จำเลยไม่ชำระ โจทก์ขอหมายตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดี ศาลแขวงพระโขนงมอบหมายให้ศาลชั้นต้นบังคับคดีแทน โจทก์ยื่นคำร้องต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี ขอให้ยึดที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างที่จำเลยยกให้บุตรของจำเลยโดยเสน่หา เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกบังคับคดี เจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งไม่ยึดให้ อ้างว่าตามสารบัญญัติทะเบียนโฉนดที่ดินดังกล่าวมีชื่อบุตรจำเลยเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ โจทก์ยื่นคำร้องคัดค้านคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดีดังกล่าวต่อศาลชั้นต้น ดังนี้ ศาลชั้นต้นที่บังคับคดีแทนมีอำนาจพิจารณาคำร้องของโจทก์ที่ขอให้บังคับคดียึดทรัพย์สินของจำเลยหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๕๒๔/๒๕๕๔ ศาลชั้นต้นได้รับมอบหมายจากศาลแขวงพระโขนงให้ดำเนินการบังคับคดี ยึดทรัพย์และขายทอดตลาดแทน ศาลชั้นต้นจึงมีอำนาจพิจารณาและมีคำสั่งใดๆ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดี สำนักงานบังคับคดีจังหวัดฉะเชิงเทรา ดำเนินการบังคับคดีให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย เมื่อตามคำร้องของโจทก์กล่าวอ้างว่าคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดี สำนักงานบังคับคดีจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ไม่ยึดทรัพย์ตามคำร้องขอของโจทก์เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบ ศาลชั้นต้นซึ่งดำเนินการบังคับคดีแทนและอยู่ใกล้ชิดศุภยานหลักฐานต่างๆ ย่อมมีอำนาจไต่สวนและมีคำสั่งเพิกถอนเสียได้เพื่อให้การเป็นไปด้วยความยุติธรรมตามที่เห็นสมควร ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๖ วรรคสอง หาเป็นการขัดต่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๐๒ ไม่

คำถาม จำเลยไม่ได้ให้การต่อสู้เรื่องฟ้องโจทก์ขาดอายุความ แต่ทนายจำเลยถามค้านโจทก์ไว้ ดังนี้ จำเลยจะอุทธรณ์ว่าคดีโจทก์ขาดอายุความได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๔๘๖/๒๕๕๔

ข้อที่ว่ากันมาแล้วหรือมิได้ว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นจะต้องพิจารณาจากคำฟ้อง คำให้การ และประเด็นข้อพิพาทในคดีเป็นสำคัญ ไม่ใช่พิจารณาจากข้อเท็จจริงและการนำสืบพยานหลักฐานในชั้นพิจารณา จำเลยทั้งสองไม่ได้ให้การต่อสู้เรื่องฟ้องโจทก์ขาดอายุความ แม้ทนายจำเลยทั้งสองจะได้ถามค้านพยานโจทก์ไว้แต่เมื่อจำเลยไม่ได้ให้การต่อสู้เป็นประเด็นข้อพิพาทไว้ จึงมิใช่เป็นข้อที่ได้ยกขึ้นว่ากล่าวกันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น ต้องห้ามอุทธรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๕ วรรคหนึ่ง

คำถาม คดีก่อน เจ้าพนักงานบังคับคดีได้ยึดที่ดินและสิ่งปลูกสร้างออกขายทอดตลาด ผู้ร้อง (จำเลยในคดีนี้) ได้ยื่นคำร้องแสดงอำนาจพิเศษต่อศาล คดีในชั้นบังคับคดี

ระหว่างโจทก์กับผู้ร้องถึงที่สุดว่า ผู้ร้องเป็นผู้มีอำนาจพิเศษ ดังนี้ หากโจทก์ในคดีก่อนมาฟ้องขับไล่ผู้ร้องเป็นจำเลยออกจากที่ดินดังกล่าวอีกจะต้องห้ามตามกฎหมายหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๔๔๐/๒๕๕๘

ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างพิพาทในคดีนี้กับที่ดินและสิ่งปลูกสร้างซึ่งโจทก์ขอให้ศาลดำเนินการบังคับคดีเอาแก่ จ. กับพวกตามคดีแพ่งของศาลชั้นต้นเป็นทรัพย์รายเดียวกัน โดยคดีดังกล่าวโจทก์คดีนี้เป็นโจทก์ฟ้องให้ จ. กับพวกรับผิดชอบตามสัญญากู้ยืมและบังคับจำนอง ศาลชั้นต้นพิพากษาให้โจทก์ชนะคดี แต่ จ. กับพวกไม่ชำระหนี้ โจทก์จึงขอให้ศาลดำเนินการบังคับคดี เจ้าพนักงานบังคับคดีได้ยึดที่ดินและสิ่งปลูกสร้างพิพาทซึ่งเป็นทรัพย์จำนองในคดีดังกล่าวออกขายทอดตลาด และเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ประกาศให้ผู้ซึ่งอ้างว่าไม่ใช่บริวารของ จ. กับพวกยื่นคำร้องแสดงอำนาจพิเศษต่อศาล จำเลยในคดีนี้ได้ยื่นคำร้องในคดีดังกล่าวว่า จำเลยมิใช่บริวารของ จ. กับพวกและอ้างว่า จำเลยอยู่ในฐานะที่จะจดทะเบียนสิทธิในที่ดินและสิ่งปลูกสร้างพิพาทได้ก่อนโจทก์ รวมทั้งได้กรรมสิทธิในที่ดินและสิ่งปลูกสร้างพิพาทโดยการครอบครองปรปักษ์แล้ว ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วรับฟังข้อเท็จจริงว่าจำเลยอยู่ในฐานะเป็นเจ้านั้นตามคำพิพากษาของ จ. ในอันที่จะบังคับให้ จ. ไปจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิในที่ดินและสิ่งปลูกสร้างพิพาทให้แก่จำเลยจึงถือว่าจำเลยเป็นผู้มีอำนาจพิเศษและมีคำสั่งให้ถอนการบังคับคดีแก่จำเลย โจทก์จึงต้องผูกพันตามคำพิพากษาในคดีดังกล่าวตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๕ ประกอบด้วยมาตรา ๑๔๒ (๑) โจทก์ไม่ได้อุทธรณ์คำสั่งคดีในชั้นบังคับคดีระหว่างโจทก์กับจำเลยซึ่งเป็นผู้ร้องในคดีดังกล่าวจึงถึงที่สุด จึงต้องฟังว่าจำเลยอยู่ในฐานะที่จะจดทะเบียนสิทธิในที่ดินและสิ่งปลูกสร้างพิพาทได้ก่อน การที่โจทก์มายื่นฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้โดยขอให้ขับไล่จำเลยออกจากที่ดินและสิ่งปลูกสร้างพิพาท คดีนี้จึงมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่า จำเลยมีสิทธิอยู่ในที่ดินและสิ่งปลูกสร้างพิพาทหรือไม่ ซึ่งเป็นประเด็นเดียวกับในคดีก่อนนั่นเอง ฟ้องของโจทก์คดีนี้จึงเป็นฟ้องซ้ำกับคดีก่อน ต้องห้ามไม่ให้รื้อร้องฟ้องกันอีกตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๘ ปัญหานี้เป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวข้องด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกาศาลฎีกาก็มีอำนาจหยิบยกขึ้นวินิจฉัยได้ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๒ (๕) ประกอบมาตรา ๒๔๖ และ ๒๔๗

คำถาม คำสั่งของศาลชั้นต้นที่อนุญาตให้ผู้ร้องได้รับชำระหนี้จำนองถึงที่สุดแล้ว ผู้ร้องจะขอแก้ไขคำสั่งของศาลขอให้มีการสั่งให้ผู้ร้องได้รับดอกเบี้ยของต้นเงินนับถัดจากวันยื่นคำร้องขอจนกว่าจะชำระเสร็จได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำร้องขอรับชำระหนี้จำนองตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๔๙ ซึ่งถือว่าเป็นคำฟ้องอย่างหนึ่ง คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้นที่วินิจฉัยชี้ขาดคำร้องขอของผู้ร้องยอม

ผูกพันคู่ความในกระบวนการพิจารณาของศาลที่พิพากษาหรือมีคำสั่ง นับตั้งแต่วันที่ได้พิพากษาหรือมีคำสั่งจนถึงวันที่คำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นได้ถูกเปลี่ยนแปลง แก้ไข กลับ หรือดลเสีย ถ้าหากมี ตาม ป.วิ.พ.มาตรา ๑๔๕ เมื่อคำสั่งของศาลชั้นต้นที่อนุญาตให้ผู้ร้องได้รับชำระหนี้จำนวนถึงที่สุดแล้ว และข้อที่ผู้ร้องขอแก้ไขคำสั่งของศาลขอให้มีการชำระหนี้ให้ผู้ร้องได้รับดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปีของต้นเงิน ๖๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท นับถัดจากวันยื่นคำร้องจนกว่าจะชำระเสร็จนั้นเป็นการขอให้ศาลทำคำสั่งเพิ่มเติมเกี่ยวกับภาระความรับผิดชอบของจำเลยนอกเหนือไปจากคำสั่งของศาลซึ่งมีผลเป็นการแก้คำวินิจฉัยในคำพิพากษาหรือคำสั่งเดิม จึงต้องห้ามตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๓ วรรคสอง กรณีมิใช่เรื่องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลมีข้อผิดพลาดหรือข้อผิดพลาดเล็กน้อยอื่นๆ ที่จะเพิ่มเติมแก้ไขให้ถูกต้องได้ตามมาตรา ๑๔๓ วรรคหนึ่ง

คำถาม จำเลยที่ขาดนัดพิจารณามาศาลในวันนัดสืบพยานโจทก์ต่อ ศาลจะให้จำเลยดังกล่าวนำพยานเข้าสืบตามที่ยื่นคำให้การไว้ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

๑.4714/2558 จำเลยที่ ๑ ขาดนัดยื่นคำให้การ จำเลยที่ ๒ ยื่นคำให้การ จำเลยทั้งสองไม่มาศาลในวันนัดพร้อมหรือนัดชี้สองสถานหรือนัดสืบพยานโจทก์ ซึ่งเป็นวันเวลาเดียวกัน ศาลชั้นต้นไม่ชี้สองสถาน และให้สืบพยานโจทก์ไปฝ่ายเดียวโดยไม่ได้กำหนดการสืบพยานจำเลย ดังนั้น เมื่อจำเลยที่ ๒ มาศาลในวันนัดสืบพยานโจทก์ต่อ จึงยังไม่พ้นเวลาที่จำเลยที่ ๒ จะนำพยานของตนเข้าสืบเพราะยังไม่มีกำหนดให้จำเลยที่ ๒ นำพยานเข้าสืบ เมื่อโจทก์แถลงไม่ติดใจสืบพยานต่อและหมดพยาน ศาลชั้นต้นจึงให้จำเลยที่ ๒ นำพยานเข้าสืบได้ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๐๖ วรรคสี่ (๑)

คำถาม ศาลชั้นต้นลงโทษจำคุกจำเลยกระหนละไม่เกินห้าปีและให้จำเลยคืนหรือใช้เงินแก่ผู้เสียหาย ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่าให้ยกคำขอของโจทก์ที่ให้จำเลยคืนหรือใช้เงินแก่ผู้เสียหาย หรือในทางกลับกันดังนี้ คู่ความจะฎีกาในข้อเท็จจริงได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๐๗๗/๒๕๕๔

ศาลชั้นต้นลงโทษจำคุกจำเลยกระหนละ ๕ ปี ลดโทษให้กระหนละหนึ่งในสี่ คงจำคุกกระหนละ ๓ ปี ๙ เดือน รวม ๒๒ กระหน เป็นจำคุก ๖๖ ปี ๑๙๘ เดือน แต่ให้ลงโทษจำคุกจำเลย ๒๐ ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑ (๒) และให้จำเลยคืนหรือใช้เงินแก่ผู้เสียหายที่ ๑ ถึงที่ ๑๗ และที่ ๑๙ ถึงที่ ๒๒ ศาลอุทธรณ์ภาค ๖ พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกคำขอของโจทก์ที่ให้จำเลยคืนหรือใช้เงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท แก่ผู้เสียหายที่ ๑๓ เป็นกรณีที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๖ แก้ไขเล็กน้อยและยังคงให้ลงโทษจำคุกกระหนละไม่เกินห้าปี คดีต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๔ วรรคหนึ่ง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๔๑๔/๒๕๕๓

ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ พิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นแต่ให้คืนโทรศัพท์เคลื่อนที่และเงินสด ๔๔๐ บาท ของกลางแก่เจ้าของ เป็นการแก้ไขเล็กน้อยและยังคงลงโทษจำคุกจำเลยกระหนงละไม่เกินห้าปี จึงต้องห้ามคู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง โดยในการพิจารณาว่าคดีต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงหรือไม่นั้น จะต้องแยกพิจารณาโทษที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ กำหนดในแต่ละกระทงโดยไม่นำโทษจำคุกของจำเลยที่รอการลงโทษไว้ในคดีก่อนที่โจทก์ขอให้บวกเข้ากับโทษของจำเลยในคดีนี้มาประกอบการพิจารณาด้วย ที่จำเลยฎีกาว่าโจทก์มิได้นำพยานมาสืบให้เห็นว่า จำเลยมีเมทแอมเฟตามีนของกลางไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย และขอให้รอการลงโทษในความผิดฐานเสพยาเสพติดให้โทษโดยไม่ได้รับอนุญาต โดยไม่บวกโทษของจำเลยที่รอการลงโทษไว้ เป็นการโต้เถียงดุลพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานและดุลพินิจในการลงโทษของศาลอุทธรณ์ภาค ๗ อันเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ต้องห้ามตามบทบัญญัติดังกล่าว ที่ศาลชั้นต้นรับฎีกาของจำเลยจึงเป็นการไม่ชอบ

คำถาม จำเลยให้การว่าฟ้องโจทก์ขาดอายุความตามบทกฎหมายมาตราหนึ่ง ศาลจะหยิบยกอายุความตามบทกฎหมายอีกมาตราหนึ่งขึ้นวินิจฉัยคดีได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๑๙๑/๒๕๕๘

ปัญหาว่าคดีขาดอายุความหรือไม่ ไม่ใช่ข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนที่ศาลจะยกขึ้นวินิจฉัยได้เอง ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๒ (๕) แต่เป็นเรื่องที่จำเลยทั้งสองจะต้องให้การต่อสู้คดี ทั้งคำให้การในคดีส่วนแพ่งจำเลยทั้งสองต้องแสดงโดยชัดแจ้งว่า จำเลยทั้งสองยอมรับหรือปฏิเสธข้ออ้างของโจทก์ทั้งสิ้นหรือแต่บางส่วนรวมทั้งเหตุแห่งการนั้นตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๗๗ วรรคสอง ซึ่งตามคำให้การของจำเลยทั้งสองแสดงโดยชัดแจ้งในคำให้การว่าฟ้องโจทก์ขาดอายุความ ๒ ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๙๓/๓๕ โดยอ้างเหตุว่า จำเลยทั้งสองทำหนังสือรับสภาพหนี้หลังจากผิดนัดชำระค่าเช่าหลายปี เช่นนี้ เป็นกรณีจำเลยทั้งสองให้การว่ารับสภาพความรับผิดชอบมีหลักฐานเป็นหนังสือ จึงมีกำหนดอายุความ ๒ ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๙๓/๓๕ จำเลยทั้งสองไม่ได้ให้การต่อสู้ว่าฟ้องโจทก์ขาดอายุความ ๕ ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๙๓/๓๓ (๓) ประกอบมาตรา ๑๙๓/๑๔ (๑) และ ๑๙๓/๑๕ ศาลจึงยังไม่อาจหยิบยกอายุความ ๕ ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๙๓/๓๓ (๓) ขึ้นวินิจฉัยชี้ขาดคดีได้เพราะเป็นการวินิจฉัยนอกเหนือไปจากคำให้การของจำเลยทั้งสอง ต้องห้ามตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๒ วรรคหนึ่ง

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์

บรรณาธิการ

คำถาม พนักงานสอบสวนมิได้ขอให้ฝากขังผู้ต้องหาต่อศาลภายในกำหนด หรือมีการควบคุมตัวเกินกำหนดระยะเวลาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๘๗ จะเป็นเหตุให้พนักงานอัยการไม่มีอำนาจฟ้องหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๒๔๔/๒๕๕๐ จำเลยที่ ๑ ฎีกาว่า โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง เพราะจำเลยที่ ๑ ถูกจับวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๔ มิใช่วันที่ ๒๑ โจทก์ต้องฝากขังและฟ้องจำเลยที่ ๑ ภายในวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ เมื่อโจทก์ฟ้องเกินกำหนดระยะฝากขังโดยมิได้ขออนุญาตจากอัยการสูงสุด จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๑ นั้นเห็นว่า กรณีที่จำเลยที่ ๑ ฎีกาเป็นเรื่องการควบคุมตัวจำเลยที่ ๑ ในชั้นสอบสวนซึ่งพนักงานสอบสวนจะต้องขออำนาจศาลฝากขังจำเลยที่ ๑ หากพนักงานสอบสวนมิได้ขอฝากขังต่อศาลภายในกำหนด เมื่อพ้นอำนาจการควบคุมตัวผู้ต้องหาของพนักงานสอบสวนแล้ว พนักงานสอบสวนต้องปล่อยตัวผู้ต้องหาไป หาใช่เป็นเหตุให้โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องไม่ เมื่อโจทก์ฟ้องคดีภายในอายุความ โจทก์ย่อมมีสิทธินำคดีอาญามาฟ้องได้ ฎีกาของจำเลยที่ ๑ ข้อนี้นั่งไม่ขึ้น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๑๑๓/๒๕๕๒ จำเลยฎีกาว่า จำเลยถูกควบคุมตัวตั้งแต่วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๙ ถึงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๙ เป็นเวลา ๘๖ วัน เกินกว่าที่ต้องถูกควบคุมตัวจริง ๘๔ วัน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๗ อยู่ ๒ วัน ขอให้ยกฟ้องนั้น

บทบัญญัติตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๘๗ เป็นเรื่องในชั้นสอบสวนของพนักงานอัยการ หรือพนักงานสอบสวนที่จะควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้เกินกำหนดไม่ได้ เว้นแต่จะขออำนาจศาลฝากขังเป็นระยะ ๆ ไป และเป็นคนละส่วนกับเรื่องการฟ้องโดยจำเลยให้การรับสารภาพ ซึ่งเป็นส่วนที่อยู่ในชั้นพิจารณาของศาล หากได้ความว่าจำเลยถูกควบคุมตัวเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้จริงก็เป็นเรื่องที่จำเลยต้องไปว่ากล่าวเอาากับผู้ที่ควบคุมตัวโดยไม่ชอบเหล่านั้น หากทำให้กระบวนการสอบสวนที่ชอบและการนำคดีมาฟ้องยังศาลเสียไปไม่ ทั้งหากมีการควบคุมตัวเกินกำหนดก็ไม่ต้องห้ามที่พนักงานอัยการจะนำตัวผู้ต้องหาส่งฟ้องศาลโดยวิธีจับตัวมาส่งศาลพร้อมฟ้องไว้ รวมทั้งไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายใดให้อำนาจศาลที่จะยกฟ้องคดีเช่นนี้ได้ คงมีแต่ห้ามมิให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีใดต่อศาลโดยมิได้มีการสอบสวนในความผิดนั้นก่อนตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๒๐ เท่านั้น มิฉะนั้นจะเป็น

ช่องทางให้มีผู้กล่าวอ้างเอาประโยชน์จากการควบคุมตัวเกินกำหนดได้ยิ่งไปกว่าการสอบสวนที่ชอบและการพิจารณาที่กระทำโดยศาล

คำถาม พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาฐานร่วมกันกระทำความผิด พนักงานอัยการจะมีอำนาจฟ้องในความผิดฐานร่วมกันปล้นทรัพย์ ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๕๖/๒๕๕๓ การสอบสวนเป็นเพียงการที่พนักงานสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานและดำเนินการทั้งหลายตามที่กฎหมายกำหนดเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหาเพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิดและเพื่อเอาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ การแจ้งข้อหาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๓๔ นั้นเป็นเพียงขั้นตอนหนึ่งของการสอบสวนเพื่อให้ผู้ต้องหาทราบว่าตนจะถูกสอบสวนในคดีอาญาเรื่องใดเท่านั้น ดังนั้น แม้เดิมจะแจ้งข้อหาหนึ่งแต่เมื่อสอบสวนไปแล้วปรากฏว่า การกระทำของผู้ต้องหาเป็นความผิดฐานอื่นก็ถือได้ว่าการสอบสวนในความผิดฐานดังกล่าวมาแล้วแต่แรก ฉะนั้น เมื่อคดีนี้ในชั้นจับกุมและชั้นสอบสวนจะแจ้งข้อหาแก่จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ กับพวก ฐานร่วมกันกระทำความผิด แต่เมื่อโจทก์เห็นว่าพฤติการณ์การกระทำความผิดของจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ กับพวกเข้าองค์ประกอบความผิดฐานร่วมกันปล้นทรัพย์โจทก์ก็มีอำนาจที่จะฟ้องจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ กับพวก ในความผิดฐานร่วมกันปล้นทรัพย์ได้

คำถาม ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องโจทก์ในชั้นไต่สวนมูลฟ้องในปัญหาข้อเท็จจริง ศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์ในปัญหาข้อกฎหมาย โจทก์ยื่นคำร้องขอให้ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์อนุญาตให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง หากผู้พิพากษาดังกล่าวอนุญาตให้โจทก์ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง โจทก์จะฎีกาในปัญหาข้อกฎหมายได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๑๗๒/๒๕๕๕ คดีนี้ศาลชั้นต้นไต่สวนมูลฟ้องแล้วพิพากษายกฟ้องโจทก์ในปัญหาข้อเท็จจริงส่วนศาลอุทธรณ์ภาค ๖ พิจารณายกฟ้องโจทก์ในปัญหาข้อกฎหมาย จึงเป็นกรณีที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค ๖ พิจารณายกฟ้องโจทก์ ซึ่งต้องห้ามมิให้คู่ความฎีกาไม่ว่าจะเป็นปัญหาข้อเท็จจริงหรือปัญหาข้อกฎหมาย และแม้คดีนี้จะเป็นการพิจารณาชั้นไต่สวนมูลฟ้องก็ตาม คดีก็ต้องห้ามฎีกาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๐ หากโจทก์จะฎีกาก็ต้องปฏิบัติตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๑

การที่โจทก์ยื่นคำร้องขอให้ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาของศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค ๖ อนุญาตให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง โดยไม่ได้

ขอให้ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค ๖ อนุญาตให้ฎีกาในปัญหาข้อกฎหมาย แม้ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นจะอนุญาตให้โจทก์ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง โจทก์ก็ยังคงต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อกฎหมายตามบทบัญญัติดังกล่าว

คำถาม ผู้แจ้งความแก่พนักงานสอบสวนในข้อหาความผิดอาญาของแผ่นดินมิใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยจะมีผลทำให้การสอบสวนเป็นไปโดยมิชอบ และพนักงานอัยการไม่มีอำนาจฟ้องหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๒๘๒/๒๕๕๕ จำเลยฎีกาเป็นปัญหาข้อกฎหมายว่า เมื่อผู้เสียหายกับจำเลยสมัครใจเข้าวิวาททำร้ายร่างกายซึ่งกันและกัน ถือว่าผู้เสียหายมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดจึงไม่เป็นผู้เสียหายโดยนิตินัย ไม่มีอำนาจร้องทุกข์มอบคดีให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวน การสอบสวนจึงไม่ชอบ พนักงานอัยการโจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง จำเลยเป็นคดีนี้นั้น

เห็นว่า ความผิดข้อหาทำร้ายร่างกายจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำร้ายรับอันตรายสาหัสตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๗ เป็นความผิดต่อแผ่นดิน ซึ่งพนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนได้เองโดยไม่จำเป็นต้องอาศัยคำร้องทุกข์หรือการมอบคดีจากผู้เสียหายแต่อย่างใด ดังนั้น แม้ผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้แจ้งความแก่พนักงานสอบสวนจะมิใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย เนื่องจากสมัครใจวิวาทกับจำเลยก็ตาม ก็ไม่มีผลกระทบต่อดำเนินการสอบสวนของพนักงานสอบสวน ถือว่าคดีนี้มีการสอบสวนเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย พนักงานอัยการโจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้องคดี

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๐๙๒/๒๕๕๓ ความผิดฐานทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายตาม ป.อ. มาตรา ๒๙๕ เป็นความผิดอาญาแผ่นดิน ไม่ใช่ความผิดต่อส่วนตัว แม้ผู้เสียหายมิใช่ผู้เสียหายตามกฎหมายพนักงานสอบสวนก็มีอำนาจสอบสวนได้โดยไม่ต้องมีคำร้องทุกข์และพนักงานอัยการโจทก์มีอำนาจฟ้อง

คำถาม พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานร่วมกันทำให้เสียทรัพย์ จะมีคำขอท้ายฟ้องให้จำเลยชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้เสียหายได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๙๖๙๑/๒๕๕๕

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในความผิดฐานร่วมกันทำให้เสียทรัพย์ และมีคำขอท้ายคำฟ้องให้จำเลยชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้เสียหาย แต่ความผิดฐานร่วมกันทำให้เสียทรัพย์

มิใช่ฐานความผิดที่บัญญัติไว้ใน ป.วิ.อ. มาตรา ๔๓ ที่โจทก์จะเรียกร้องทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหายได้ ทั้งผู้เสียหายไม่ได้ยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดเชยค่าสินไหมทดแทนตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ วรรคหนึ่ง ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษาให้จำเลยชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหายจึงเป็นการไม่ชอบ

คำถาม โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยแบ่งกรรมสิทธิ์รวมในที่ดินทรัพย์มรดกในฐานะที่โจทก์เป็นทายาทของเจ้าของรวมคนหนึ่ง ต่อมาศาลมีคำพิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความโดยให้เจ้าพนักงานบังคับคดีนำที่ดินขายทอดตลาดแล้วเอาเงินที่ได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายในการขายแล้วมาแบ่งกันตามส่วน ต่อมาโจทก์ทั้งสองนำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินแปลงดังกล่าวเพื่อบังคับตามคำพิพากษา ดังนี้ ทายาทของผู้ถือกรรมสิทธิ์รวมอีกคนหนึ่งจะร้องขอให้กันส่วนที่ดินพิพาทเฉพาะที่เป็นทรัพย์มรดกของตนออกจากการขายทอดตลาดได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๖๕๓-๖๖๕๔/๒๕๕๘ การร้องขอกันส่วนตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๘๗ ต้องเป็นกรณีที่มีการบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา แต่คดีนี้โจทก์ที่ ๑ และที่ ๒ ฟ้องขอให้จำเลยทั้งสามแบ่งกรรมสิทธิ์รวมในที่ดินพิพาทที่เป็นทรัพย์มรดกของ ป. และ ต. ให้แก่โจทก์ที่ ๑ และที่ ๒ ตามลำดับ เนื่องจาก ป. ต. ส. และจำเลยที่ ๓ ถือกรรมสิทธิ์รวมกันที่ดินพิพาทโดยจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ เป็นทายาทของ ส. การที่ศาลพิพากษาให้จำเลยทั้งสามแบ่งทรัพย์มรดกของ ป. และ ต. ให้โจทก์ทั้งสองตามส่วน โดยคู่ความตกลงกันให้นำที่ดินพิพาทออกขายทอดตลาดแล้วนำเงินที่ได้แบ่งกันตามส่วน จึงเป็นเรื่องบังคับให้จำเลยทั้งสามแบ่งที่ดินพิพาทในระหว่างผู้ถือกรรมสิทธิ์รวมด้วยกัน แล้วจัดการแบ่งเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดที่ดินพิพาทให้แก่โจทก์ทั้งสองเท่านั้น หาได้มีการบังคับชำระหนี้เอาแก่ทรัพย์สินของจำเลยทั้งสามไม่ ผู้ร้องทั้งสองจึงไม่อาจขอกันส่วนโดยอ้างว่าผู้ร้องทั้งสองเป็นทายาทของ ส. ผู้ถือกรรมสิทธิ์รวม และมีสิทธิรับมรดกในส่วนของ ส. ร่วมกับจำเลยทั้งสาม เป็นเรื่องและผู้ร้องทั้งสองจะต้องไปดำเนินคดีกับจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ต่างหาก

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ

คำถาม โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานลักทรัพย์ ตาม ป.อ. มาตรา ๓๓๔ ทางพิจารณาได้ความว่าการกระทำของจำเลยเป็นความผิดฐานลักยกยอก ตาม ป.อ. มาตรา ๓๕๒ แต่โจทก์มิได้ร้องทุกข์ภายในสามเดือน คดีขาดอายุความตาม ป.อ. มาตรา ๙๖ ดังนี้ ศาลจะลงโทษจำเลยได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๐๘๑-๑๖๐๘๓/๒๕๕๕ ความผิดฐานลักทรัพย์ ผู้กระทำต้องเอาทรัพย์ไปจากความครอบครองของผู้อื่นแต่โจทก์ทั้งสามซื้อที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิโดยมอบให้จำเลยซื้อและปลูกต้นไม้ โจทก์ทั้งสามไม่ได้ครอบครองที่ดินและต้นไม้ทั้งสามทราบ หรือได้รับความยินยอมจากโจทก์ทั้งสามและจำเลยรับเงินค่าต้นไม้ทั้งหมดไปเป็นประโยชน์ของตนเองไม่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์ต้นสน แต่เป็นความผิดฐานลักยกยอก ซึ่ง ป.อ. มาตรา ๓๕๖ บัญญัติว่า เป็นความผิดอันยอมความได้ โจทก์ทั้งสามทราบว่าต้นสนถูกตัดเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ โจทก์ทั้งสามฟ้องคดีนี้วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๔ โดยมีได้ร้องทุกข์ภายในสามเดือน นับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด คดีเป็นอันขาดอายุความตาม ป.อ. มาตรา ๙๖ แม้ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๒ วรรคสาม บัญญัติว่า การกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ ยกยอก มิให้ถือว่าต่างกันสาระสำคัญ แต่เมื่อศาลฎีกาพิจารณาแล้ว การกระทำของจำเลยเป็นความผิดฐานลักยกยอกเป็นความผิดอันยอมความได้ คดีโจทก์ทั้งสามจึงขาดอายุความ

คำถาม ในการไต่สวนมูลฟ้องโจทก์อ้างตนเองเป็นพยาน ทนายจำเลยถามค้านโดยให้ตัวโจทก์ดูลายมือชื่อของผู้มอบอำนาจในหนังสือมอบอำนาจ ตัวโจทก์เบิกความว่าลายมือชื่อดังกล่าวเป็นลายมือชื่อที่โจทก์เซ็นไว้จริงจำเลยจึงส่งเอกสารฉบับนี้ ซึ่งมีลายมือชื่อของโจทก์ปรากฏอยู่ในช่องผู้มอบอำนาจต่อศาลดังนี้จะต้องห้ามตามประมวลกฎหมายพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๕ หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๐๓๐/๒๕๓๒ โจทก์ฎีกาว่า การที่ศาลชั้นต้นรับฟังหนังสือมอบอำนาจเอกสารหมายเลข ๙ ที่จำเลยที่ ๑ ส่งศาลในชั้นไต่สวนมูลฟ้องเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมายวิธีพิจารณาความนั้น

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๕ บัญญัติว่า จำเลยไม่มีอำนาจนำพยานเข้าสืบในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง แต่ทั้งนี้ไม่เป็นการตัดสิทธิ

ในการที่จำเลยจะมีทนายมาช่วยเหลือ ในการไต่สวนมูลฟ้องคดีนี้ ตัวโจทก์อ้างตนเองเป็นพยาน ทนายจำเลยถามค้านโดยให้ตัวโจทก์ดูลายมือชื่อของผู้มอบอำนาจในหนังสือมอบอำนาจเอกสารหมายเลข ๙ ตัวโจทก์เบิกความว่าลายมือชื่อดังกล่าวเป็นลายมือชื่อที่โจทก์เซ็นไว้จริง ถึงแม้จะเบิกความต่อไปอีกว่า จำเลยที่ ๑ เป็นผู้ไปกรอกข้อความเอง ภายหลังครั้งแรกโจทก์เซ็นชื่อไว้ในกระดาษเปล่าก็ไม่เป็นการลบล้างคำเบิกความในส่วนที่ยอมรับว่าโจทก์ได้เซ็นชื่อไว้ในหนังสือมอบอำนาจเอกสารหมายเลข ๙ จริง ฝ่ายจำเลยจึงมีสิทธิส่งเอกสารฉบับนี้ ซึ่งมีลายมือชื่อของโจทก์ปรากฏอยู่ในช่องผู้มอบอำนาจต่อศาลเพื่อประกอบคำเบิกความของพยานโจทก์ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น มิใช่การนำพยานเข้าสืบ จึงไม่ต้องห้ามตามบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น การที่ศาลชั้นต้นรับฟังเอกสารฉบับนี้ชอบด้วยกฎหมายแล้ว

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๕๑๒/๒๕๓๑ ในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง โจทก์และจำเลยแถลงร่วมกันว่า ก่อนที่ศาลจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง จำเลยจะนำเอกสารของธนาคารออมสินเสนอต่อศาลเพื่อให้ศาลพิจารณาประกอบ โจทก์แถลงเห็นชอบด้วย ต่อมาจำเลยส่งเอกสารดังกล่าว โจทก์แถลงรับรองว่าสำเนาเอกสารและข้อความถูกต้อง นอกจากนี้เอกสารดังกล่าวยังเป็นส่วนหนึ่งของเอกสารที่ธนาคารออมสินส่งมาตามหมายเรียกซึ่งศาลออกตามคำร้องขอของโจทก์ และเมื่อโจทก์ตรวจดูแล้วก็ว่าใช่เอกสารที่อ้าง ดังนั้นเอกสารดังกล่าวจึงหาใช่เอกสารที่จำเลยอ้างเป็นพยานไม่

คำถาม โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยข้อหาพยายามฆ่าผู้เสียหาย ระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้น ผู้เสียหายถึงแก่ความตาย โจทก์จะขอแก้ฟ้องขอให้ลงโทษฐานฆ่าผู้เสียหายได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๓๔๐/๒๕๔๐ โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยใช้ไม้ทุบตีและใช้กำลังขกตอยผู้เสียหายที่อวัยวะสำคัญ ขณะยื่นฟ้องโจทก์ยังไม่ทราบว่าผู้เสียหายถึงแก่ความตาย ไม่อยู่ในวิสัยที่จะฟ้องจำเลยฐานฆ่าผู้อื่นต่อมาเมื่อโจทก์ทราบว่าผู้เสียหายถึงแก่ความตายอันเป็นผลสืบเนื่องจากบาดแผลที่ถูกทำร้าย ซึ่งเป็นการกระทำเดียวกันกับคำฟ้องโจทก์จึงมีอำนาจขอแก้ฟ้องเป็นฆ่าผู้เสียหาย และขอแก้บทลงโทษเป็นประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓, ๒๔๘, ๒๔๗ ได้ เพราะการแก้หรือเพิ่มเติมฐานความผิดมิให้ถือว่าทำให้จำเลยเสียเปรียบ ทั้งพนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาเพิ่มเติมฐานร่วมกันฆ่าผู้อื่นให้จำเลยทราบแล้ว จำเลยให้การปฏิเสธ จึงไม่ทำให้จำเลยหลงต่อสู่

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๗๔๖/๒๕๓๕ เดิมโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานข่มขืนโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้เสียหายรับอันตรายสาหัส ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา

๓๐๐ ระหว่างพิจารณาโจทก์ยื่นคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องว่าผู้เสียหายถึงแก่ความตายในเวลาต่อมาอันเนื่องมาจากการขับรถโดยประมาทของจำเลย ขอให้ลงโทษฐานขับรถโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้เสียหายถึงแก่ความตาย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๑ โดยมีการสอบสวนเพิ่มเติมและแจ้งข้อหาขับรถโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายเพิ่มเติมจากที่ได้ทำการสอบสวนไว้แก่จำเลยแล้ว จึงมีเหตุอันควรที่โจทก์จะขอแก้ไขเพิ่มเติมได้

คำถาม ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกินสองปี ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่าให้ลงโทษปรับจำเลยอีกสถานหนึ่ง โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้ และคุ้มครองประพฤติดังกล่าวไว้ ดังนี้ โจทก์จำเลยฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๓๐๔/๒๕๕๓ ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษฐานกระทำอนาจารแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปีโดยใช้กำลังประทุษร้าย จำคุก ๘ เดือน ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ลงโทษปรับจำเลย ๕,๐๐๐ บาท อีกสถานหนึ่ง โทษจำคุกให้รอการลงโทษ ๒ ปี และคุ้มครองประพฤติดังกล่าวไว้ ดังนี้ แม้ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษาให้รอการลงโทษจำคุกจำเลยอันเป็นการแก้ไขมากก็ตาม แต่ไม่ได้เพิ่มเติมโทษจำเลยเมื่อศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกิน ๒ ปี คดีจึงต้องห้ามคู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๙

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๒๔๖/๒๕๕๓ ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยทั้งสองคนละ ๖ เดือน ศาลอุทธรณ์ภาค ๒ พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ลงโทษปรับจำเลยทั้งสองอีกสถานหนึ่ง โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้ ๒ ปี และคุ้มครองประพฤติดังกล่าวไว้ แม้คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๒ จะได้รอการลงโทษจำคุกจำเลยทั้งสองอันเป็นการแก้ไขมากแต่เมื่อศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค ๒ พิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยทั้งสองไม่เกิน ๒ ปี คดีจึงต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๙ การที่โจทก์ร่วมฎีกาขอให้ไม่รอการลงโทษนั้น เป็นฎีกาโต้แย้งดุลพินิจในการกำหนดโทษอันเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ต้องห้ามฎีกาตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายมาตราดังกล่าว

แต่ถ้าศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์พิพากษาปรับจำเลยเกินสี่หมื่นบาท กรณีไม่อยู่ในบังคับข้อห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๙ แต่จะต้องพิจารณาตามมาตรา ๒๑๔

คำสั่งคำร้องที่ ท.๒๑/๒๕๕๗

ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยกระทางละ ๑ ปี และปรับกระทางละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท รวม ๒ กระทาง จำคุก ๒ ปี และปรับ ๒๐๐,๐๐๐ บาท ศาลอุทธรณ์

ภาค ๕ พินักษากฎเป็นให้รอกการลงโทษจำคุกไว้แม้ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ จะพิพากษา
ลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกินห้าปี แต่เป็นกรณีที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ พินักษากฎไขมากให้
รอกการลงโทษจำเลย จึงไม่ต้องห้ามคู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา
๒๑๘ วรรคหนึ่ง ทั้งเป็นคดีที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค ๕ พินักษากฎให้ลงโทษปรับ
จำเลยกระหนงละกว่าสี่หมื่นบาทไม่อยู่ในบังคับข้อห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อ
เท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๙ เช่นกัน

คำถาม ศาลชั้นต้นลงโทษกักขังแทนโทษจำคุก ศาลอุทธรณ์พิพากษาไม่เปลี่ยน
โทษจำคุกเป็นกักขัง ดังนี้ คู่ความจะฎีกาในข้อเท็จจริงได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๑๒๘๔๐/๒๕๕๘ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยที่ ๔ มี
ความผิดตามฟ้อง ลงโทษจำคุก ๔ เดือน ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตาม ป.อ. มาตรา ๗๘ คง
จำคุก ๒ เดือน เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นกักขังแทน การที่ศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษา
ไม่เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นกักขังแทนนั้น ศาลอุทธรณ์ยังพิพากษาว่าจำเลยที่ ๔ มีความผิด
ตามฟ้องโจทก์อยู่เพียงแต่ลงโทษแตกต่างไปจากศาลชั้นต้นเท่านั้น คำพิพากษาศาลอุทธรณ์
จึงเป็นการพิพากษากฎีกาพิพากษาศาลชั้นต้น มิใช่พิพากษากลับจึงห้ามมิให้คู่ความฎีกา
ในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๙ ตริ ประกอบ พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแขวง
และวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ มาตรา ๔ ที่จำเลยที่ ๔ ฎีกาว่า
จำเลยที่ ๔ เพิ่งเข้ามาเป็นกรรมการของจำเลยที่ ๑ ไม่ได้รู้เห็นเกี่ยวข้องกับการที่จำเลยที่ ๑
เป็นหนี้โจทก์จำเลยที่ ๔ เป็นคนเชื้อชาติจีน สัญชาติจีน ไม่ทราบและไม่เข้าใจภาษาไทย
ยอมเสียเปรียบโจทก์ ศาลอุทธรณ์มิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ของจำเลยที่ ๔ ว่าจำเลยที่ ๔ ได้
กระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ และขอให้รอกการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยที่ ๔ นั้น เป็น
ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ต้องห้ามมิให้ฎีกาตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว ทั้งเป็น
กรณีที่ไม้อาจรับรองให้ฎีกาข้อเท็จจริงได้

ขอให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการสอบ

นายประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์

บรรณาธิการ